

NOTA ALGEMENE VOORZIENINGEN

APELDOORN, BRUMMEN, EPE, HATTEM, HEERDE EN VOORST

2021-2024

Kaders voor de formele en informele sociale basisinfrastructuur van Apeldoorn en tevens voor de regio voor verblijf en opvang.

Inhoud

Voorwoord	4
Sociaal fundament.....	4
Uitgangspunt Apeldoorn inclusief.....	5
Besluiten op een rij	6
1. Inleiding	9
1.1 Aanleiding.....	9
1.2 Missie en Visie.....	9
1.3 Wat is een algemene voorziening?	10
1.4 Wettelijke kaders.....	12
1.5 Samenhang sociaal domein.....	14
1.6 Doelstellingen	15
1.7 Doelgroep	15
1.8 Functies algemene voorzieningen	16
1.9 Waar staan we?.....	18
1.10 Leeswijzer.....	20
2. De algemene voorzieningen in hun context	21
2.1 Algemeen	21
2.2 Toenemende ondersteuningsbehoefte	22
2.3 Ontwikkelingen bij de maatwerkvoorzieningen	23
2.4 Ontwikkelingen in aanpalende wetgeving.....	24
3. Randvoorwaarden en hoofdthema's	27
3.1 Algemeen	27
3.2 Randvoorwaarden nieuwe Subsidieregeling algemene voorzieningen	27
3.3 Toegankelijke voorzieningen	28
3.4 Geen abonnementstarief.....	29
3.5 Aanvullende subsidieregeling	30
3.6 Hoofdthema's 2021-2024	30
4 A. Stadsdeelgericht samenwerken versterken	32
4.A1 Doorgaan met de stadsdeelplannen sociaal en deze uitbouwen	32
4.A2 Gecombineerde Samen055-locatie en Basisontmoetingsplek	33
4.A3 Inwonersondersteuners (welzijnsnetwerk) huisvesten op de Samen055-locaties	34
4.A4 Stedelijke inwonersondersteuning meer verbinden aan de stadsdelen	34
4.A5 Meer aandacht voor de behoefte van dorpen	35
4.A6 Toegankelijkheid: Vergroten bekendheid aanbod en borgen rollen en expertise	36
5 B. Maatwerkbenadering: Meer flexibiliteit en sturing op kaders	38
5.B1 Hoofdaannemerschap	38
6 C. Inclusie bevorderen door normaliseren	41
6.C1 Respijtzorg	41
6.C2 Apeldoorn werkt mee	42
6.C3 Actief inzetten op het netwerk	46
6.C4 Continueren vrijwilligersondersteuning	46
6.C5 Maatschappelijke opvang	47
6.C6 Aandacht voor gezondheid continueren preventie	48
7 D. Bijdragen aan het financieel in balans komen	50
7.D1 Minder indiceren en vaker algemene voorzieningen inzetten	50
7.D2 Financiële opgave algemene voorzieningen	50
7.D3 Efficiënt gebruik van maatschappelijk vastgoed	51
7.D4 Reële maximum tarieven	55
7.D5 Subsidieplafonds per stadsdeel.....	56

8. Flexibele schil: Initiatievenregeling	57
8.1 Algemeen	57
8.2 Context	57
8.3 Kenmerken initiatievenregeling	58
8.4 Hoe waardeer je een maatschappelijk initiatief?	59
8.4 Right to challenge Wmo	59
8.5 Proces	60
9. Outcome in zicht	61
10. Financiën.....	63
10.1 Algemeen	63
10.2 Context	63
10.2 Financiën algemene voorzieningen	64
11. Risico's en beheersmaatregelen	66
11.1 Risico's en beheersmaatregelen	66
11.2 Algemene Risico's onvoldoende inzet op algemene voorzieningen	68
12. Tot slot.....	69
Bijlage 1 Evaluatie algemene voorzieningen Wmo 2018 en proces Kadernota	70
Bijlage 2 Gemeentelijke panden, (Basis)ontmoetingsplekken en Samen055-locaties ..	72
Bijlage 3 Effecten Basisontmoetingsplekken Apeldoorn	73
Bijlage 4 Overzicht huidige samenwerkingsverbanden	79
Bijlage 5 Toelichting aandeel inwoners in kwetsbare situatie per stadsdeel.....	82
Bijlage 6 Regisseur beweeg- en sportactiviteiten Basisontmoetingsplekken	84
Bijlage 7 Regionale voorzieningen maatschappelijke opvang en preventie.....	85
Bijlage 8 Samenhang kadernota's, MPB en strategische doelen.....	86
Bijlage 9 Contouren Aanvullende subsidieregeling.....	87
Bijlage 10 Verbinding nota Algemene voorzieningen met MPB.....	89

Voorwoord

Sociaal fundament

Voor u liggen de kaders voor de algemene voorzieningen. Wat zijn algemene voorzieningen eigenlijk, waar zijn ze voor bedoeld en waar werken we de komende jaren verder aan? Het antwoord op deze vragen vindt u in deze nota. We beschouwen de algemene voorzieningen als het sociaal fundament van Apeldoorn, onze toegankelijke sociale basisinfrastructuur.

De sociale samenhang in Apeldoorn is groot. Dat is in een grote gemeente en in deze tijden van individualisering bijzonder. Dit willen we behouden, versterken en ondersteunen waar nodig. Aan dit sociale fundament is de afgelopen jaren hard gewerkt. De ondersteuning voor mensen in een kwetsbare situatie zien we in eerste instantie komen vanuit informele sociale netwerken rondom inwoners, waar nodig aangevuld met professionele ondersteuning vanuit de algemene voorzieningen en waar dit niet meer past vanuit de maatwerkvoorzieningen. Met gemeentelijke subsidie is er veel geïnvesteerd in ondersteuning in de wijk, toegankelijk en dichtbij mensen met een ondersteuningsbehoefte.

Deze notitie is een vervolg op de Transformatieagenda Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd 2018-2020. We borduren voort op deze reeds vastgestelde kaders, samen met onze maatschappelijke partners. We willen van de gelegenheid gebruikmaken en onze waardering uitspreken voor het enthousiasme en de betrokkenheid waarmee formele en informele hulpverleners dagelijks onze inwoners ondersteunen.

Nieuwe kaders voor de algemene voorzieningen zijn echter nodig omdat:

- De huidige kadernota; Transformatieagenda Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd 2018-2020, een looptijd heeft tot 2020 en dus afloopt;
- Landelijke ontwikkelingen in wetgeving en jurisprudentie om aanpassingen vragen;
- De financiële situatie tot bijstelling leidt;
- De huidige kaders voor algemene voorzieningen nog aanpassing behoeven om maximaal te kunnen bijdragen aan de beoogde transformatie.

Met de nieuwe kaders dragen we bij aan de financiële opgave waar Apeldoorn voor staat, door het gekozen systeem voor de algemene voorzieningen verder te verbeteren en op onderdelen te hervormen. Algemene voorzieningen (die vrij toegankelijk zijn) en de maatwerkvoorzieningen (waarvoor een indicatie nodig is) vormen communicerende vaten. Door bezuinigingsmaatregelen op de maatwerkvoorzieningen zal de druk op de algemene voorzieningen toenemen. Het college realiseert zich dat de ambities op revitalisering, burgerparticipatie, comfortabele gezinsstad, het versterken van lokale gemeenschappen en inwonerinitiatieven ook zorgt voor toenemende druk in de stadsdelen.

Dit vraagt van vrijwilligers en professionals in de wijken en dorpen om zich nog beter te organiseren, door nog sneller met elkaar te schakelen, elkaars expertise optimaal te benutten. Maar het betekent ook keuzes maken, nee zeggen en meer doen van wat werkt. Dit vraagt van de gemeente optimalisering van de sociale basisinfrastructuur. De gemeente betreft inwoners en professionals steeds als gelijkwaardige partners bij deze doorontwikkeling. Hoe we dit de afgelopen jaren hebben gedaan kunt u lezen in bijlage 1.

Uitgangspunt Apeldoorn inclusief

Het college heeft in het bestuursakkoord en in haar collegewerkprogramma 'inclusie' als tophema benoemd.

Wat verstaan we onder inclusief?

Inclusief betekent er voor zorgen dat elke persoon in onze samenleving maximaal in staat wordt gesteld om zich te ontwikkelen en daarmee voldoende zelfregie heeft om het leven te leiden. Inclusie is dan de mogelijkheid om mee te kunnen doen aan de samenleving in al haar facetten en met alle mogelijkheden en capaciteiten die iemand heeft....

We streven binnen de algemene voorzieningen naar inclusie, maar lopen daarbij ook tegen grenzen aan. Doordat in de wijk groepen gemengd zijn samengesteld, de problematiek divers is, vraagt dit meer van de medewerkers die deze groepen ondersteunen. Selectie en toerusting van vrijwilligers en professionals is en blijft voor de gemeente daarom een belangrijk aandachtspunt binnen de nieuwe kaders.

Wat de nieuwe kaders zijn voor de algemene voorzieningen leest u in deze kadernota. Met deze nota lopen we vooruit op de kadernota voor het gehele sociale domein omdat we al wijzigingen willen doorvoeren per 2021¹.

¹ Een zorgvuldig subsidieproces vraagt om publicatie van de nieuwe subsidieregeling per 1 februari 2020. Dit betekent dat de kaders voor de nieuwe subsidieregeling in het najaar van 2019 vastgesteld moeten zijn. We publiceren de nieuwe regeling op 1 februari 2020, waarna aanbieders tot uiterlijk 1 mei 2020 subsidie kunnen aanvragen voor 2021.

Besluiten op een rij

Hierna vindt u alle beslispunten in deze nota op een rij. Per onderdeel is aangegeven of deze ter informatie, ter consultatie of ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd.

Nr.	Beslispunt	College	Raad
	Randvoorwaarden en uitgangspunten		
	Begrotingssubsidies 2021		
	We verstrekken Begrotingssubsidies wanneer dit beter past dan de Subsidieregeling Algemene voorzieningen (tenderprocedure);	Besluit	Besluit
	Subsidieregeling Algemene voorzieningen		
	We publiceren de Subsidieregeling Algemene voorzieningen op 3 februari 2020 zodat subsidierelaties voldoende tijd hebben om zich voor te bereiden.	Besluit	Informerend
	De Subsidieregeling Algemene voorzieningen kent een looptijd van drie jaar met tenminste 3 opties tot verlengen. Voor deze periode ligt dit budget vast.	Besluit	Besluit
	De jaarlijkse indexatie is verankerd in de Subsidieregeling Algemene voorzieningen.	Besluit	Besluit
	Wmo eigen bijdrage		
	Geen Wmo abonnementstarief voor algemene voorzieningen ²	Besluit	Besluit
	Aanvullende subsidieregeling		
	We ontwikkelen een aanvullende subsidieregeling, zodat we kunnen anticiperen op veranderingen in de vraag gedurende de looptijd van de Subsidieregeling Algemene voorzieningen.	Besluit	Consultatie
A	Stadsdeelgericht samenwerken versterken		
A1	Doorgaan met de stadsdeelplannen en dit uitbreiden naar andere functies, de afstemming tussen functies faciliteert de gemeente met een stadsdeeleverleg sociaal. ³	Besluit	Consultatie
A2	De Basisontmoetingsplekken waar mogelijk huisvesten op Samen055-locaties.	Besluit	Consultatie
A3	We huisvesten de inwonersondersteuners (welzijnsnetwerk) op Samen055-locaties.	Besluit	Consultatie
A4	De stedelijke inwonersondersteuning voegen we zo veel als mogelijk toe aan de stadsdeelbudgetten en stadsdeelplannen.	Besluit	Consultatie
A5	Dorpen:		
	a. Ieder stadsdeelplan sociaal kent een hoofdstuk over de inrichting van de inwonersondersteuning in de aanpalende dorpen.	Besluit	Consultatie
	b. Andere vormen van ontmoeting en afwijkingen van de kenmerken Basisontmoetingsplek in de dorpen mogelijk maken.	Besluit	Consultatie
A6	Vergroten bekendheid en borgen rollen en expertise.		Consultatie
	a. De wettelijk verplichte onafhankelijke cliëntondersteuning blijft onderdeel van het stadsdeelgerichte aanbod Inwonersondersteuning. Aanbieders geven daarvoor waarborgen.	Besluit	Consultatie
	b. Vergroten bekendheid en vindbaarheid van het aanbod en versterken samenwerking.	Besluit	Consultatie

²Dit moet worden vastgelegd in de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2021 (raadsbevoegdheid).

³ Het doel hiervan is om het aanbod van algemene voorzieningen beter op elkaar af te stemmen en meer bij te dragen aan het versterken van de zelfredzaamheid en de samenredzaamheid ter voorkoming of beperking van inzet van maatwerkvoorzieningen.

B	Maatwerkbenadering: Meer flexibiliteit en sturing op kaders		
B1	We gaan over van administratief penvoerder naar hoofdaannemer per Basisontmoetingsplek en per stadsdeel voor inwonersondersteuning.	Besluit	Consultatie
C	Inclusie bevorderen door normaliseren		
C1	We continueren mantelzorgondersteuning en reserveren budget om, afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek van de Kap, zo nodig maatregelen te kunnen nemen (via de aanvullende regeling).	Besluit	Consultatie
C2	Apeldoorn werkt mee:		
	a. De huidige ketens voor arbeidsmatige dagbesteding vormen we om tot een maatwerkvoorziening. Ook de Subsidieregeling toeleidingstrajecten en talentplekken krijgt een andere vorm binnen 'Apeldoorn werkt mee'.	Besluit	Consultatie
	b. De participatieladder gebruiken we als instrument om te meten of inwoners zich ontwikkelen en resultaatafspraken te kunnen maken met aanbieders.	Besluit	Consultatie
	c. We ontsluiten het ontwikkelingsgerichte aanbod van onbetaalde werkplekken voor onze inwoners met een ondersteuningsbehoefte, zodat zij zelf en hun naasten regie kunnen nemen.	Besluit	Consultatie
	d. Nu betalen deelnemers van de ketens geen eigen bijdrage. Ook voor de 'Apeldoorn werkt mee'-arrangementen betalen deelnemers geen Wmo eigen bijdrage. ⁴	Besluit	Consultatie
C3.	We zetten in op netwerkstrategieën om de steunstructuur rond huishoudens te versterken.	Besluit	Consultatie
C4.	We continueren vrijwilligersondersteuning.	Besluit	Consultatie
	Wanneer we opnieuw een tenderprocedure starten:		
	a. Maken we explicieter aan welke voorwaarden een vrijwilligersorganisatie moet voldoen om in aanmerking te komen voor subsidie en voor welk kostensoorten subsidie kan worden aangevraagd.	Besluit	Consultatie
	b. Bij vrijwilligersondersteuning, waarbij sprake is van trajecten, kiezen we voor een subsidie bestaande uit een deel voor de beschikbaarheid van de coördinator en een extra bedrag per traject afhankelijk van de intensiteit van de scholing en begeleiding.	Besluit	Consultatie
	c. Subsidiëren we geen locatie gebonden dienstverlening en subsidiëren huisvesting onder strikte voorwaarden: Subsidie onder deze functie wordt niet verleend voor de begeleiding, coaching en coördinatie van locatie gebonden vrijwilligers (Dit valt onder de functie Basisontmoetingsplekken).	Besluit	Consultatie
C5	We continueren maatschappelijke opvang en evalueren Omnizorg (Begrotingssubsidie bekostigd met regionaal geld) in samenhang met de stedenbouwkundige ontwikkeling van 'Havenpark centrum' en het veiligheidsaspect benaderen.	Besluit	Informerend
C6.	Aandacht voor gezondheid		
	a. We continueren het bestaande preventieve aanbod;	Besluit	Consultatie
	b. We verbinden een combinatiefunctionaris aan de Basisontmoetingsplekken.	Besluit	Consultatie

⁴Dit leggen we vast in de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2021 (raadsbevoegdheid).

D	Bijdragen aan het financieel in balans komen		
D1	Inzetten van inwonersondersteuners op afbouw maatwerkvoorzieningen door het versterken van het eigen netwerk, inzet vrijwilligers etc.	Besluit	Consultatie
D2	We leveren €1.5 mln. structureel in op de algemene voorzieningen.	Besluit	Besluit
D3A	Streven naar efficiënt gebruik van vastgoed:	Besluit	Besluit
	a. We wijzen een aantal voorkeurslocaties voor een Basisontmoetingsplek aan in de subsidieregeling algemene voorzieningen. Zie separate notitie 'Gemeentelijke panden, (Basis)ontmoetingsplekken en Samen055-locaties.	Besluit	Consultatie
	b. We wensen in ieder stadsdeel een gecombineerde Wmo en Jeugd Basisontmoetingsplek. Zie separate notitie 'Gemeentelijke panden, (Basis)ontmoetingsplekken en Samen055-locaties.	Besluit	Consultatie
	c. We financieren geen satelietlocaties van Basisontmoetingsplekken in het stedelijk gebied.	Besluit	Consultatie
	d. Het aanbod van een Basisontmoetingsplek is herkenbaar. Gesubsidieerde dagbesteding die zonder indicatie beschikbaar is vindt daarom altijd op een Basisontmoetingsplek plaats.	Besluit	Consultatie
	e. Bij de inloop Maatschappelijke opvang willen we naar één aanbieder per 2022.	Besluit	Consultatie
D3B.	Nieuwe afspraken maken met Accres en scenario 4, namelijk: Het aantal Accres ontmoetingslocaties verminderen en zo nodig afstoten wanneer deze niet bijdragen aan het realiseren van beleidsdoelen. Taakstelling: pm. Uitwerking volgt in een apart besluitvormingstraject richting raad en college.	Besluit	Besluit
D4.	Voor de algemene voorzieningen bepalen we reële maximumtarieven. Om dit te kunnen is inzicht in het opleidingsniveau van professionals nodig. We schrijven geen (minimum) tarieven voor.	Besluit	Consultatie
D5.	De huidige wijze van budget verdelen over de stadsdelen voor de functies inwonersondersteuning en Basisontmoetingsplekken te handhaven	Besluit	Besluit
	Initiatievenregeling		
	We starten met een driejarige initiatievenregeling en doen de komende twee jaar ervaring op. Daarna evalueren we en stellen we zo nodig de kaders bij.	Besluit	Consultatie
	Wat betreft <i>Right to challenge (R2C)</i> , wij gaan deze uitdaging aan binnen de Wmo. Dit geven we zakelijk vorm. Het Programma Burgerparticipatie ondersteunt bij de ontwikkeling van Right to Challenge en jaagt deze ontwikkeling aan binnen de gehele gemeente.	Besluit	Consultatie
	We hanteren daarbij De Waardendriehoek als wegingskader.	Besluit	Consultatie
	Aan de hand van een quickscan bepalen de vakinhoudelijk ambtenaren of een R2C-initiatief kansrijk is en al dan niet in aanmerking zou moeten komen voor tijdelijke subsidie uit de initiatievenregeling.	Besluit	Consultatie
	Financiën		
	Meerjarige financiële subsidieafspraken versus onzekerheid over budget. Dit risico gaan we aan.	Besluit	Besluit
	We implementeren eerst besparingen op maatwerkvoorzieningen en kijken pas in tweede instantie naar de algemene voorzieningen. De algemene voorzieningen zijn nodig om de gewenste afbouw bij de maatwerkvoorzieningen te realiseren.	Besluit	Besluit

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Deze nota borduurt voort op de Transformatieagenda 2018-2020⁵. In deze nota staan de volgende vier hoofdthema's voor de doorontwikkeling centraal:

- A. Het stadsdeelgericht samenwerken versterken
Aanbieders weren elkaars expertise en aanbod beter te benutten zodat onze inwoners zo licht mogelijke en op ontwikkeling gerichte helpende ondersteuning ontvangen.
- B. Maatwerkbenadering: Meer flexibiliteit en sturing op kaders
De professionals (hoofdaannemers) bepalen welke ondersteuning het beste aan wie kunnen bieden.
- C. Inclusie bevorderen door normaliseren
Inwoners met een ondersteuningsbehoefte kunnen zo regulier mogelijk meedoen.
- D. Bijdragen aan het financieel in balans komen
Het toekomstbestendig inrichten van het sociale domein.

De hoofdthema's hebben gevolgen voor de inrichting van de functies die we binnen de algemene voorzieningen onderscheiden. Concreet onderscheiden we de volgende functies, die in paragraaf 1.8 verder aan bod komen:

- Basisontmoetingsplekken;
- Arbeidsmatige dagbesteding (ketens);
- Talentplekken en toeleidingstrajecten;
- Inwonersondersteuning;
- Maatschappelijke opvang en preventie;
- Vrijwilligersondersteuning;
- mantelzorgondersteuning

Voor de eerste vier functies (cursief) worden de kaders per 2021 aangepast. We beogen daarmee meer samenhang in de aangeboden voorzieningen te realiseren. Op de andere drie onderdelen, maatschappelijke opvang en preventie, vrijwilligersondersteuning en mantelzorgondersteuning kiezen we voor rust, de huidige kaders willen we tot 2022 handhaven. Dit zorgt voor focus.

1.2 Missie en Visie

Missie: "Apeldoorners doen mee naar talent en vermogen op een zo regulier mogelijk wijze dit realiseren we samen zo efficiënt en effectief mogelijk"

Daarmee sluiten we aan bij 'Visienota Apeldoorn inclusief'.

Visie

Inwoners zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor de inrichting van hun leven. Ook als het even tegen zit. Dan is niet direct ondersteuning nodig, maar mobiliseert een inwoner al zijn hulpbronnen om er weer bovenop te komen. Familie, vrienden, burens helpen vaak een handje. Is dit niet genoeg dan kunnen professionals en vrijwilligers van de Algemene voorzieningen inwoners begeleiden met een ondersteuningsbehoefte door in samenspraak met de inwoner te kijken wat voor die inwoner belangrijk en helpend is om zelf de regie te houden over zijn leven. Daarbij helpt de professional of vrijwilliger de inwoner om zijn eigen keuzes te maken binnen de mogelijkheden die er op dat moment zijn. Door zijn kennis van de aanwezige

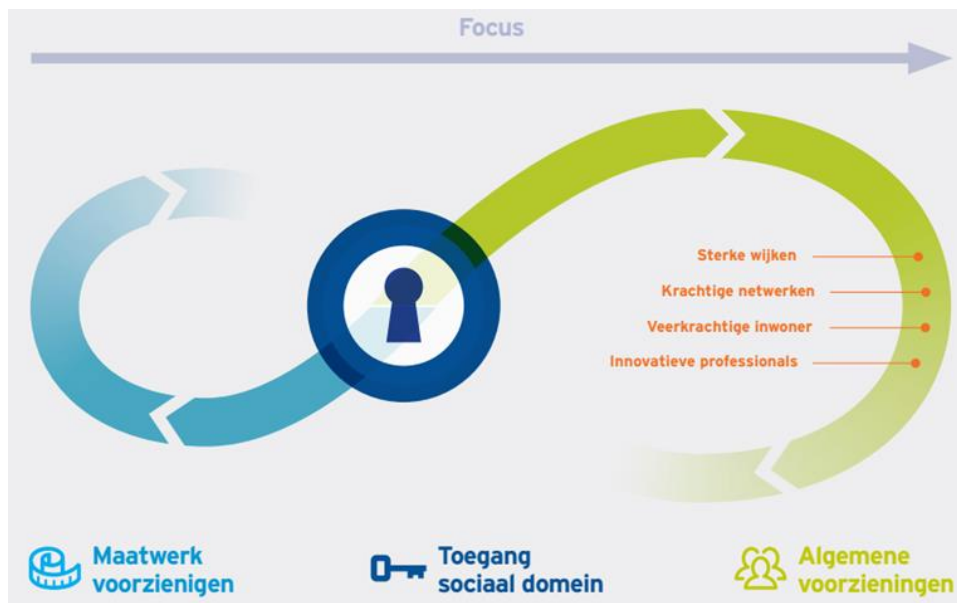
⁵ In de Transformatieagenda 2018-2020 stonden de volgende thema's centraal:

1. Stadsdeelgericht samenwerken;
2. Flexibiliteit en ondernemerschap;
3. Eenvoudig met meer sturing.

voorzieningen in de eigen buurt gaat hij zo nodig samen met een inwoner en/of mantelzorg op zoek naar een zo regulier⁶ en collectief mogelijke passende oplossing⁷. Daarbij zetten zij mensen in hun kracht, verbinden zij mensen en streven zij naar een betrokken, actieve gemeenschap waarbij mensen elkaar helpen en niet uitsluiten (inclusie). Zij voorkomen of beperken de inzet van een maatwerkvoorziening of doen voorstellen voor afbouw van een maatwerkindicatie. Dit kan door efficiënt samen te werken, zowel binnen de algemene voorzieningen (formeel/informeel) als daarbuiten (zorg, SAMEN055/CJG), en daarbij elkaars expertise optimaal te benutten.

Input aanbiedersbijeenkomst op 12 maart 2019:

“Meer focus op het ontwikkelen van eigen kracht & gemeenschapskracht als basis in plaats van professionals die oplossen en redden.”

1.3 Wat is een algemene voorziening?

De gemeente Apeldoorn kent een groot aantal voorzieningen die Apeldoorn tot een fijne plaats maken om te wonen. Hier kunnen inwoners op een laagdrempelige manier terecht voor vragen en oplossingen die te maken hebben met *kansrijk opgroeien, (langer) zelfstandig thuis wonen en zinvolle deelname aan de maatschappij*.

Het begrip **Algemene voorziening** is in de Wmo 2015 gedefinieerd als *"het aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning"*⁸ (artikel 1.1.1 lid 1 Wmo 2015).

Ouders en kinderen kunnen bijvoorbeeld hun vragen stellen over opvoeding en opgroeien bij het schoolmaatschappelijk werk en het JIP (Jongeren InformatiePunt). Jong en oud kan zijn netwerk

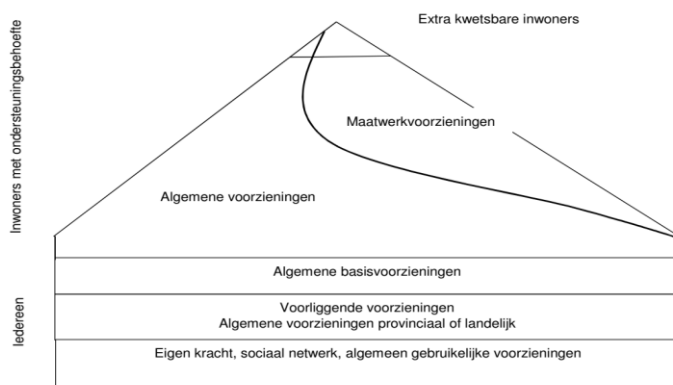
⁶ Wat algemeen gebruikt of gedaan wordt.

⁷ Dit noemen we binnen de Wmo de goedkoopst compenserende oplossing (Verordening maatschappelijke ondersteuning).

⁸ De Jeugdwet spreekt over Overige voorzieningen: Voorzieningen die vrij toegankelijk zijn. Voor een deel van de hulpvragen kan worden volstaan met een vrij-toegankelijke voorziening. Hier kunnen de jeugdige en zijn ouders gebruik van maken zonder dat zij daarvoor een verwijzing of een besluit van de gemeente nodig hebben. De jeugdige en zijn ouders kunnen zich voor deze ondersteuning dus rechtstreeks tot de aanbieder wenden.

vergroten door een Basisontmoetingsplek te bezoeken. Of inwoners kunnen ondersteuning krijgen bij het oplossen van hun problemen en het ontwikkelen van vaardigheden. Waar mogelijk worden zij geholpen door vrijwilligers. Op deze manier streeft de gemeente Apeldoorn ernaar om inwoners met een ondersteuningsbehoefte op een zo normaal mogelijke manier deel te laten nemen aan het gewone leven en hen in verbinding te brengen met mensen die hen daarbij kunnen ondersteunen, vanuit familie, vrienden en bekenden uit de omgeving. Doel is steeds om een samenhangend stelsel van sociale voorzieningen voor inwoners te creëren, dichtbij, herkenbaar en laagdrempelig⁹.

Een deel van deze voorzieningen wordt gesubsidieerd door de gemeente. Dit noemen we 'algemene voorzieningen'. Algemene voorzieningen kunnen zich richten op alle inwoners, zoals bijvoorbeeld de publieke gezondheidszorg, het consultatiebureau op het CJG (centrum voor jeugd en gezin), sportvoorzieningen of bibliotheken, en specifiek op mensen met een ondersteuningsbehoefte of op risicogroepen. Deze nota richt zich met name op het verbeteren van de positie van mensen met een ondersteuningsbehoefte en risicogroepen, de met name donkergroene voorzieningen boven de zwarte lijn in figuur 1. Omdat in principe iedereen gebruik kan maken van de algemene voorzieningen valt ook een stukje van het licht groene deel onder de algemene voorzieningen. Denk daarbij aan de Basisontmoetingsplekken waar iedereen binnen kan lopen. Bovendien versterken we ook het krachtiger deel van de bevolking door het bieden van vrijwilligers- en mantelzorgondersteuning. Apeldoornse vrijwilligers en mantelzorgers vormen het hart van de Wmo.

Figuur 1 Soort voorziening naar doelgroep

Algemene voorzieningen vormen een belangrijk onderdeel van de sociale basisinfrastructuur die de draagkracht van inwoners versterkt, de zelf- en samenredzaamheid vergroot, initiatieven van inwoners zelf stimuleert en overlast op straat voorkomt. Het idee hierachter is dat dit voorliggende veld aan voorzieningen zodanig dichtbij de inwoners staat, dat daarmee ook de inzet van geïndiceerde¹⁰, vaak duurdere maatwerkvoorzieningen voorkomen kan worden.

Een **maatwerkvoorziening**¹¹ is een 'Op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen of andere maatregelen ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen en opvang in zorg in natura en/of pgb'.

⁹ Gebaseerd op de Voorjaarnota 2011.

¹⁰ Ook wel maatwerkvoorziening en individuele voorziening genoemd.

¹¹ De Jeugdwet spreekt over een Individuele voorzieningen: Op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een jeugdige of zijn ouders afgestemd geheel van jeugdhulpvoorzieningen in zorg in natura en/of pgb.

1.4 Wettelijke kaders

Voor de algemene voorzieningen hebben we te maken met de volgende wettelijke kaders:

- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo);
- Jeugdwet;
- Participatiewet;
- Wet educatie beroepsonderwijs (Web);
- Wet publieke gezondheid (Wpg).

Veruit het grootste deel van de algemene voorzieningen bekostigen we met Wmo en Jeugdwet middelen. Met de Participatiewet, Web en de Wpg is nadrukkelijk samenhang, daarom worden deze wetten hier ook kort toegelicht.

Wet maatschappelijke ondersteuning

De Wmo is bedoeld voor mensen die niet meer zelfstandig kunnen deelnemen aan de samenleving en/of hulp nodig hebben bij het thuis kunnen blijven wonen. Maar ook voor de ondersteuning van mantelzorgers, om overbelasting te voorkomen. In de Wmo staat dat de gemeente *begeleiding, clientondersteuning, en maatschappelijke ondersteuning* moet bieden. Gemeenten kunnen heel verschillend invulling geven aan deze onderdelen. Zij kunnen deze onderdelen aanbieden als algemene- of maatwerkvoorzieningen. Wat voor de ene gemeente een maatwerkvoorziening is, vult de andere gemeente als algemene voorziening in.

Hierna gaan we kort op deze onderdelen in.

Begeleiding is gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid¹² en participatie van de cliënt¹³ opdat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven.

De gemeenten moeten zorgen voor gratis *cliëntondersteuning*. Dit is volgens de Wmo onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen.

De gemeente moet *maatschappelijke ondersteuning* bieden, *namelijk*:

- 1°. bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld,
- 2°. ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,
- 3°. bieden van beschermd wonen en opvang;

Jeugdwet

De Jeugdwet is bedoeld voor jeugdigen (kinderen en jongeren) en hun ouders die ondersteuning nodig hebben bij het opgroeien of bij de opvoeding. Volgens de Jeugdwet moet de gemeente *jeugdhulp, en preventie*¹⁴ bieden. Gemeenten kunnen heel verschillend invulling geven aan deze onderdelen. Anders dan in de Wmo, waarin is gekozen voor een maatwerkvoorziening en algemene voorziening, wordt in de Jeugdwet onderscheid gemaakt tussen een individuele jeugdhulpvoorziening en overige voorzieningen.

¹² zelfredzaamheid: in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden.

¹³ cliënt: persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid.

¹⁴Zie kopje Wet Collectieve gezondheid verder op in de tekst.

Jeugdhulp:

1°. ondersteuning van en hulp en zorg, niet zijnde preventie, aan jeugdigen en hun ouders bij het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of omgaan met de gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, opvoedingsproblemen van de ouders of adoptie gerelateerde problemen;

2°. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van jeugdigen met een somatische, verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem en die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, en

3°. het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van de persoonlijke verzorging gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij jeugdigen met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking of een somatische of psychiatrische aandoening of beperking, die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt,

Preventie: op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met een risico op psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking of van de ouders met een risico op opvoedingsproblemen.

Participatiewet

Iedereen die kan werken maar het op de arbeidsmarkt zonder ondersteuning niet redt, valt onder de Participatiewet. De wet moet ervoor zorgen dat meer mensen werk vinden, ook mensen met een arbeidsbeperking.

sociale activering: het verrichten van onbeloonde maatschappelijk zinvolle activiteiten gericht op arbeidsinschakeling of, als arbeidsinschakeling nog niet mogelijk is, op zelfstandige maatschappelijke participatie;

Wet Publieke gezondheid

Alle activiteiten op grond van deze wet zijn gericht op preventie, inclusief gezondheidsbevordering voor de bevolking of specifieke groepen. Deze wet geeft gemeente veel beleidsvrijheid, wat maakt dat er maximaal ingezet kan worden op preventie als er lokale situaties en problemen spelen bijvoorbeeld rond risicogroepen. De gemeente moet een lokale nota gezondheidsbeleid opstellen.

Preventie voor jeugd in het kader van jeugdgezondheidszorg valt grotendeels onder de Wet publieke gezondheid. Preventie door jeugdwelzijnswerk valt onder de Jeugdwet (zoals ambulante jongerenwerk).

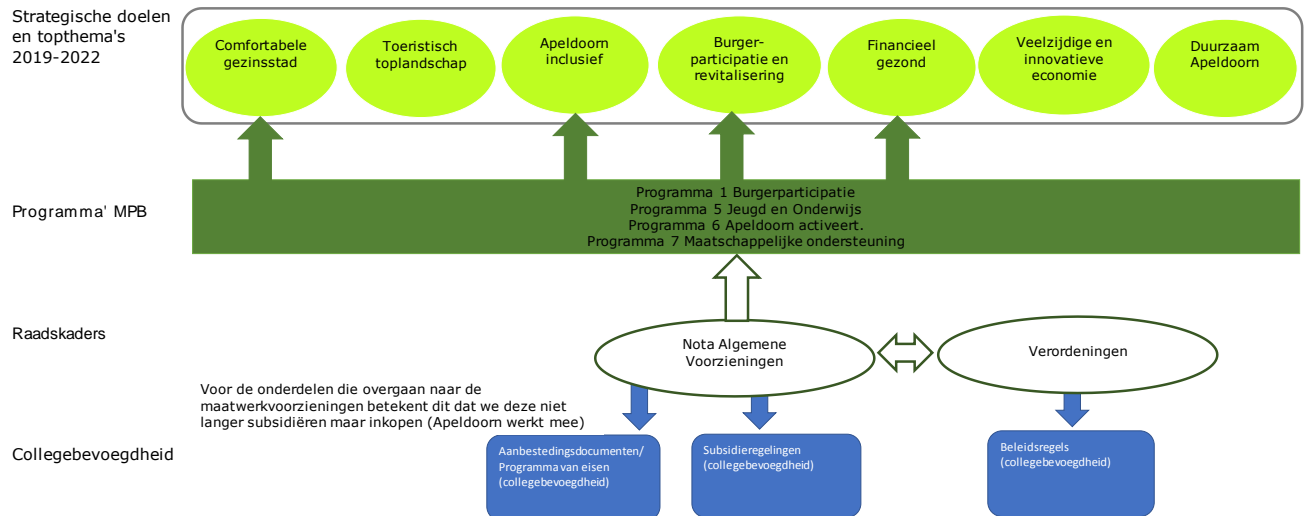
Wet educatie beroepsonderwijs

Doordat de verplichte besteding van educatiemiddelen (ROC's) is vervallen kunnen gemeenten bewust keuzes maken om de diverse doelgroepen te bedienen.

De problematiek van laaggeletterdheid staat niet op zichzelf. Door de verbinding met andere onderdelen van het sociaal domein te zoeken, ontstaan meer invalshoeken voor educatie.

1.5 Samenhang sociaal domein

Samenhang Strategische doelen, MPB, raadskaders en de uitwerking door het college

De Algemene voorzieningen dragen bij aan de ambities zoals geformuleerd in de volgende programma's van de Meerjaren Programma Begroting (MPB):

- o Programma 1 het onderdeel Burgerparticipatie,
- o Programma 5 Jeugd en Onderwijs,
- o Programma 6 Apeldoorn activeert
- o Programma 7 Maatschappelijke ondersteuning.

Binnen de ambitie van deze programma's draagt de nota algemene voorzieningen bij aan de strategische doelen en tophema's van Apeldoorn:

- o Comfortabele gezinsstad;
- o Apeldoorn Inclusief;
- o Duurzaam Apeldoorn;
- o Burgerparticipatie en revitalisering.

In Bijlage 8 is de samenhang van de diverse beleidsdocumenten binnen het Sociaal Domein schematisch weergegeven. Deze nota vertalen we naar diverse subsidieregelingen en aanbestedingsdocumenten. In verordeningen is vastgelegd welke regels voor subsidies (Algemene subsidieverordening), maar ook voor algemene voorzieningen; Verordening maatschappelijke ondersteuning en Verordening Zorg voor de Jeugd. Het vaststellen van een verordeningen is een raadsbevoegdheid. Subsidierelingen en Beleidsregels stelt het college vast.

Deze nota kent een looptijd van 2021-2024. Dit is in zekere zin arbitrair. Deze nota werken we namelijk uit in verschillende subsidieregelingen en een aanbesteding. Deze kennen allemaal een eigen looptijd met opties tot verlenging, waarbij we de ambitie hebben om een beperkt aantal onderdelen al in 2020 te realiseren.

1.6 Doelstellingen

We onderscheiden voor de algemene voorzieningen de volgende doelstellingen:

- Inwoners in staat stellen zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving te blijven wonen en veilig, gezond en kansrijk op te groeien door zelfredzaamheid en participatie te bevorderen met laagdrempelige toegankelijke, herkenbare dienstverlening in de stadsdelen (incl. dorpen).
 - Een zo licht (collectief in plaats van individueel), regulier en ontwikkelingsgericht mogelijke passende voorziening inzetten (goedkoopst compenserend oplossing¹⁵) ter voorkoming of ter beperking van het beroep op maatwerk- en individuele voorzieningen .
- De samenredzaamheid bevorderen.
 - De sociale samenhang, leefbaarheid en veiligheid in de stad(sdelen) te bevorderen (o.a. door het voorkomen van overlast) en inwoners te verbinden;
 - Mantelzorgers ondersteunen en overbelasting voorkomen;
 - Vrijwilligerswerk te bevorderen en te ondersteunen;
- Efficiënt gebruikmaken van vastgoed

Zie bijlage 10

1.7 Doelgroep

Veel Apeldoorners kunnen op eigen kracht meedoen en dragen hun steentje bij aan de maatschappij: voorzien in hun levensbehoeften, geven zin aan hun leven al dan niet samen met anderen en houden stand in moeilijke tijden. Daarbij maken ze gebruik van hun eigen talenten (hulpbronnen) en die van hun omgeving. Echter, dit lukt niet iedereen (altijd). De algemene voorzieningen richten zich primair op individuele inwoners met een (potentiële) ondersteuningsbehoefte, namelijk:

- Inwoners met een beperking, chronisch psychische of psychosociale problemen (Wmo)
- Kinderen en jongeren van -9 maanden tot 23 jaar en/of hun ouders met een ondersteuningsvraag op het gebied van opgroeien en opvoeden (Jeugdwet)

Hierbij kun je denken aan inwoners die eenzaam zijn, financiële problemen hebben en bijvoorbeeld kwetsbare ouderen die langer thuis blijven wonen

Ook richten de algemene voorzieningen zich op Mantelzorgers en vrijwilligers, zodat zij hun waardevolle bijdrage aan inwoners met een ondersteuningsbehoefte kunnen leveren en deze inzet kunnen volhouden.

Voor de functie maatschappelijke opvang en in mindere mate voor de functies vrijwilligersondersteuning, mantelzorgondersteuning en het project Apeldoorn werkt mee is de doelgroep breder dan uitsluitend Apeldoorners, namelijk de regionale cliëntgroep Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen (Apeldoorn, Brummen, Epe, Hattem, Heerde, Voorst).

De algemene voorzieningen richten zich ook op groepen inwoners gericht op het activeren van de gemeenschap en het verbeteren van de leefbaarheid. Daarbij is speciale zorg voor groepen in achterstandssituaties. Hieronder verstaan we personen of bevolkingsgroepen die door een opeenstapeling van factoren onvoldoende kansen hebben op ontplooiing en op participatie aan het maatschappelijk leven of bedreigd worden in hun welzijn. Professionals creëren omstandigheden, structuren en relaties die bijdragen tot een grotere participatie aan en integratie in het maatschappelijk leven. Zij brengen mensen samen om concrete knelpunten aan te pakken in hun woon - en leefomgeving. Het gaat om sociale of maatschappelijke problemen.

¹⁵ De verordening maatschappelijke ondersteuning spreekt van de goedkoopst compenserende oplossing.

In de strijd tegen sociale uitsluiting richt het opbouwwerk zich ook tot burgers met meer (financiële & psychische) draagkracht. Zodat we behouden en versterken dat mensen naar elkaar omkijken en contacten tussen verschillende groepen mensen, die elkaar van nature weinig tegenkomen ontstaan.

1.8 Functies algemene voorzieningen

Apeldoorn heeft een breed scala aan voorzieningen die een gemeentelijke subsidie ontvangen op grond van de Subsidieregeling algemene voorzieningen of een Begrotingssubsidie op grond van de ASV (Algemene Subsidieverordening). In Apeldoorn onderscheiden we binnen de algemene voorzieningen zeven functies. Hierna beschrijven we kort deze functies en geven we aan welke ontwikkelingen we doormaken, namelijk:

- *Basisontmoetingsplekken:*

Op ruim 20 locaties in Apeldoorn kunnen mensen op laagdrempelige wijze ondersteuning ontvangen van individueel tot collectief, van hulp bij formulieren, tot ontmoeting en dagbesteding. Met als doel inwoners te ondersteunen die het (tijdelijk) niet redden op eigen kracht en overbelasting van inwoners die de zorg hebben voor een naaste te voorkomen of te verminderen. Ook is waakvlamcontact mogelijk. Het doel van waakvlamcontact is het voorkomen van grote terugval door inwoners (personen/huishoudens) door hen in beeld te houden.

Daarnaast zijn de Basisontmoetingsplekken erop gericht om inwoners in een stadsdeel of het dorp met elkaar te verbinden, om inwonersinitiatieven te stimuleren en zo activiteiten op gang te brengen. Dit vergroot het omzien naar elkaar.

Ontwikkeling: Op een Basisontmoetingsplek is één van de partners penvoerder. We willen vanaf 2021 met hoofdaanemers gaan werken die verantwoordelijk is voor het budget en het resultaat van de basisontmoetingsplek.

Een bezoeker van de Groene Hoven:

"Ik ben een mevrouw van 81 en woon alleen. Helaas gaat mijn gezondheid behoorlijk achteruit door Parkinson en beginnende dementie. Bovendien wordt mijn wereldje steeds kleiner: vriendinnen en kennissen om mij heen vallen weg. En het plotselinge overlijden van mijn vriend heeft veel met mij gedaan. De huisarts raadt mij aan om nieuwe contacten te zoeken. Gelukkig is mijn dochter handig en vindt de website www.ontmoetelkaarinapeldoorn.nl. Ze ontdekt dat bij ontmoetingsplek de Groene Hoven op donderdagmiddag koersbal is. Echt iets voor mij, want ik was vroeger best sportief. Na een half jaar heb ik mijn draai weer gevonden. Ik voel mij thuis op de Groene Hoven. Drie dagen in de week heb ik nu iets leuks om naar uit te kijken. Er is zelfs een mevrouw die op dinsdagavond een stoel voor mij vrijhoudt!"

"Ik vind tekenen erg leuk, het is mijn hobby en ik vind deze activiteit heel rustgevend en tegelijkertijd kan ik met mensen praten. De stagiaire die deze activiteit heeft opgezet moest weg omdat haar stage erop zat. Ik heb toen gevraagd of ik de activiteit mag overnemen omdat ik het zo leuk vind. Hier waren de mensen bij Ontmoet & Co heel blij mee en zo ben ik ook vrijwilliger geworden."

- *Arbeidsmatige dagbesteding:*

Op de Arbeidsmatige ketens krijgen inwoners een zinvolle daginvulling en ontwikkelen zij hun vaardigheden.

Ontwikkeling: We vormen deze functie om tot maatwerkvoorzieningen die meer gericht zijn op de ontwikkeling van de deelnemers in een zo regulier mogelijke werkomgeving. Nu is een deel van de arbeidsmatige dagbesteding gesubsidieerd (algemene voorzieningen) het andere

deel is ingekocht (onder andere maatwerkvoorzieningen begeleiding groep). Zo creëren we meer samenhang. Meer hierover vind je in paragraaf 6.C2 Apeldoorn werkt mee.

- Talentplekken en toeleidingstrajecten

Een Talentplek is een plek waar mensen, met een afstand tot de arbeidsmarkt of een Wmo-indicatie, maatschappelijk zinvolle taken uitvoeren onder lichte begeleiding. Hierdoor kunnen mensen meedoen en actief blijven. Deelnemers doen ervaringen op die bij het vinden van betaald werk of vrijwilligerswerk van pas komen. Zoals het leren van nieuwe vaardigheden en het opbouwen van ritme en structuur. Tegelijkertijd zetten deelnemers zich in voor de samenleving.

Een Toeleidingstraject is een traject of training om passende activiteiten voor de deelnemer te vinden.

Ontwikkeling: De regeling Toeleidingstrajecten en Talentplekken vervalt. Talent krijgt net als de arbeidsmatige ketens een nieuwe vorm binnen *Apeldoorn werkt mee*.

Een professional van de keten Facilitair:

“De deelnemers zijn om veel uiteenlopende redenen aan het werk bij de Keten Facilitair. De ene deelnemer wil graag hard werken en lekker bezig zijn. Voor een aantal andere deelnemers is het een belangrijk onderdeel van het herstelproces van hun verslaving. Weer een ander wil graag in de flow komen om betaald te kunnen werken. Het werken bij de Keten Facilitair draagt op uiteenlopende manieren bij aan het leven van de deelnemers. Een veel gehoord antwoord is dat ze het idee hebben er weer bij te horen. Dat het werken voor een uitkering een beter gevoel geeft dan op de bank zitten. Daarnaast geven bijna alle deelnemers aan dat het belangrijk is dat ze via het werk een nieuw of uitgebreider sociaal netwerk kunnen opbouwen en/of hebben opgebouwd. Er ontstaan leuke contacten onder de collega’s van de Keten Facilitair. Het onderdeel opleiding is ook een zeer gewaardeerd onderdeel, het wordt door de deelnemers gezien als een tastbare beloning welke ze daadwerkelijk verder helpt op de arbeidsmarkt”

- Inwonersondersteuning:

Inwonersondersteuners, werkzaam in de stadsdelen vanuit het welzijnsnetwerk en onderdeel van Samen055. Inwonersondersteuners bieden informatie en advies, onafhankelijke vraagverheldering en leiden toe naar ondersteuning of wijzigingen in ondersteuning, maar bieden ook zelf kortdurende ondersteuning. Ook is waakvlamcontact mogelijk. Het doel van waakvlamcontact is het voorkomen van grote terugval door inwoners (personen/huishoudens) door hen in beeld te houden. Tot slot ondersteunen en stimuleren zij de sociale leefbaarheid;

Ontwikkeling: een nog groter deel van de inwonersondersteuning wordt stadsdeelgericht georganiseerd om de kennis zo dicht mogelijk bij de inwoner te brengen. Verder overwegen we ook hier te gaan werken met een hoofdaannemer per stadsdeel die het budget ontvangt en verantwoordelijk is voor de resultaten¹⁶ in het betreffende stadsdeel. Daarvoor werkt hij samen met een of meer andere welzijnspartijen.

- Maatschappelijke opvang en preventie:

Maatschappelijke opvang richt zich op opvang en ondersteuning van inwoners met psychische of psychosociale problemen en preventie van verslavende middelen of gewoonten. In de Subsidieregeling algemene voorzieningen onderscheiden we drie type activiteiten: 1.

Preventieactiviteiten voor verslavingsproblematiek; 2. Inloop ten behoeve van de doelgroep; 3. Nachtopvang van dak- en thuisloze jongeren.

¹⁶ Dit werken we uit in de Subsidieregeling algemene voorzieningen.

Ontwikkeling: Apeldoorn is niet langer centrumgemeente. De individuele samenwerkende gemeenten krijgen meer verantwoordelijkheid. In een convenant zijn afspraken gemaakt over de bijdrage van de verschillende gemeenten aan onze algemene voorzieningen.

- Vrijwilligersondersteuning:

Vrijwilligers bieden een deel van de ondersteuning op informele basis. In veel gevallen is er een coördinator die de vrijwilligers coacht en ondersteunt. Binnen het Stedelijk Knooppunt vrijwilligers en verenigingen komen de activiteiten samen, worden gezamenlijke wervingsactiviteiten ondernomen en kennis en ervaring gedeeld.

- Mantelzorgondersteuning:

Bijna iedereen levert op een bepaald moment in zijn leven mantelzorg. Deze zorg voor de naaste vraagt soms veel. Een belangrijke spil in de ondersteuning van mantelzorgers is het Stedelijk Knooppunt mantelzorg. Dit Knooppunt biedt advies en informatie voor mantelzorgers, organiseert de collectieve vorm van waardering zoals de Dag van de Mantelzorg en organiseert zo nodig, door tussenkomst van een mantelzorgmakelaar¹⁷, passende vormen van ondersteuning. Tevens wordt er binnen de algemene voorzieningen directe ondersteuning (bijvoorbeeld respijtzorg¹⁸ in de vorm van dagopvang) en indirecte ondersteuning van mantelzorgers (bijvoorbeeld praatgroepen, collectieve informatiesessies etc.) geboden aan mantelzorgers.

Onderzoek MantelzorgNL:

"De geïnterviewden zijn het erover eens dat mantelzorg gewoon is en bij het leven hoort. Veel verleende mantelzorg komt zelfs helemaal niet in beeld bij professionele ondersteuners. Mantelzorg is zorgen voor elkaar. Dat is soms zwaar en vaak dankbaar, mooi en verrijkend. Stimuleer als gemeenten en ondersteuners het burgerinitiatief op het gebied van ontmoeting en informele hulp. Ga het niet overnemen, maar faciliteer en zorg ervoor dat ze op de gemeente kunnen terugvallen. Mantelzorg is van de mensen, niet van de overheid".

Ontwikkeling: de structuur van de mantelzorgondersteuning in Apeldoorn voldoet in basis goed¹⁹. Daar tornen we zo min mogelijk aan. We werken momenteel aan vormen van respijtzorg die beter aansluiten bij de vraag. Vanaf 2021 hopen we hiermee de taak van mantelzorgers te verlichten, doordat ze de zorg voor hun naaste tijdelijk kunnen overdragen.

1.9 Waar staan we?

Een korte terugblik 2018 en 2019

In 2018 en 2019 is samen doorgewerkt aan het verder verbeteren van de basisinfrastructuur. Er is veel bereikt met als doel het zo optimaal mogelijk bijdragen aan de zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare inwoners. Vanwege de oplopende tekorten bij de maatwerkvoorzieningen wordt in 2019 en 2020 bezuinigd door niet te indexeren. Dit heeft geleid tot het waar nodig naar beneden bijstellen van prestatieafspraken.

Basisontmoetingsplekken

Per 2018 is het aantal Basisontmoetingsplekken met eenderde teruggebracht naar 18 samenwerkingsverbanden van) Basisontmoetingsplekken Wmo en 5 Basisontmoetingsplekken

¹⁷ Zie voor meer informatie over de mantelzorgmakelaar ook het desbetreffende item verderop in dit document.

¹⁸ Respijtzorg is vervangende zorg die iemand anders een tijdje van de mantelzorg overneemt.

¹⁹ Hoewel het rapport dateert van begin 2016 is het voor ons nog steeds relevant. Dit omdat het een van de meest recente kwalitatieve onderzoeken is naar de ervaringen van mantelzorgers en omdat de doelgroep van De Kap bij dit onderzoek betrokken is.

specifiek voor jeugd om zo de vindbaarheid en herkenbaarheid te vergroten²⁰. Tevens hebben de overgebleven Basisontmoetingsplekken een meer eenduidig aanbod zodat inwoners weten waarvoor ze er terecht kunnen. Op iedere Basisontmoetingsplek is de mogelijkheid om sociaal juridische vragen te stellen en om deel te nemen aan dagbesteding in een kleinere, meer gestructureerde groep. De bezoekers zijn tevreden over het aanbod. In de praktijk blijkt een geheel gelijk programma niet te voldoen aan de vragen die leven. Hierin zoeken de samenwerkende partners naar een optimaal aanbod dat aansluit bij de vraag, maar ook weer niet zodanig afwijkt van de norm dat de herkenbaarheid verloren gaat.

Stadsdeelgericht samenwerken

We hebben per 2018 voor het eerst vormgegeven aan het Stadsdeelgericht samenwerken voor de functies Basisontmoetingsplekken en Inwonersondersteuning. Partijen hebben op dit moment slechts ruim één jaar ervaring opgedaan. Regelmatig evalueren de samenwerkende partijen wat er wel en niet goed loopt en doen (in overleg met de gemeente) voorstellen om het aanbod aan te passen aan (wisselingen) in de behoefte. Hierdoor is meer focus komen te liggen op:

- wat nodig is aan activiteiten in een stadsdeel,
- afstemming op en organisatie in de nabijheid van inwoners,
- een betere bekendheid van de algemene voorzieningen in een stadsdeel,
- meer samenwerking en verbinding tussen de algemene voorzieningen in een stadsdeel en meer betrokkenheid van inwoners,
- nog meer focus op de kwetsbare doelgroep.

Deze samenwerkingsverbanden werken met administratieve penvoerders. De penvoerders geven sturing, verbinden, tonen verantwoordelijkheid voor het gezamenlijke resultaat en fungeren als aanspreekpunt. Een penvoerder heeft geen doorzettingsmacht, een hoofdaannemer wel. Dit zien wij als een volgende stap in de doorontwikkeling. Dit besluit ligt voor in deze nota. Er is nauwe samenhang met de stadsdeelgerichte Samen055-ontwikkeling. Mede daarom blijft stadsgericht werken ook voor de algemene voorzieningen het uitgangspunt.

Samen055

In de stadsdelen is een netwerk van samenwerkende instanties achter één voordeur (Samen055), dat inwoners helpt bij vragen over zorg, ondersteuning in het dagelijks leven, hun welzijn en het op orde brengen van de financiën. Zo krijgt de inwoner ondersteuning dichtbij en p maat. Op de Samen055-locaties vinden inwoners ondersteuning die vrij toegankelijk is (algemene voorzieningen) of toegang tot geïndiceerde ondersteuning. In 2015 zijn het Centrum voor Jeugd en Gezin²¹ en de Sociale Wijkteams²² binnen de stadsdelen gepositioneerd. De basisinfrastructuur in de stadsdelen wordt verder versterkt met de ontwikkeling van de Samen055-locaties waar de welzijnsnetwerken, het Wmo-loket, het CJG en activeringscoaches (Activering & Inkomen) nauw met elkaar samenwerken. De SWT-medewerkers richten zich uitsluitend op multiprobleemgezinnen. Bij de behandeling van het Koersdocument CMO is toegezegd dat het college met een nadere invulling komt; een uitvoeringsagenda. Op 16 mei 2019 is tijdens de PMA de tussenstand besproken. Op 28 november 2019 heeft de raad kennisgenomen van de uitvoeringsagenda.

Jaarlijks is over de ontwikkelingen gerapporteerd in de Jaarmonitor Sociaal Domein.

²⁰ Ter nuancering: Een aantal locaties werd voorheen bekostigd als ontmoetingsplek, maar ontvangt per 2018 een begrotingssubsidie of ontvangt subsidie in het kader van een andere functie. Bijvoorbeeld: Speeltuin Kindervreugd, het huisvestingsdeel van Real-X, Buurthuis Maasstraat en Zoemer (speeltuin)

²¹ Als vraagbaak voor opgroei en opvoedvragen en toegang tot de jeugdhulp.

²² Waarin verschillende partners samenwerken aan multiprobleem-hulpverlening.

1.10 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 schetsen we kort de context van de algemene voorzieningen in Apeldoorn. Gevolgd door de randvoorwaarden en de hoofdthema's in hoofdstuk 3. In de hoofdstukken 4 tot en met 7 werken we de hoofdthema's: Het stadsdeelgericht samenwerken versterken, Meer flexibiliteit en sturing op kaders, Inclusie bevorderen door normaliseren en bijdragen aan het financieel in balans komen verder uit.

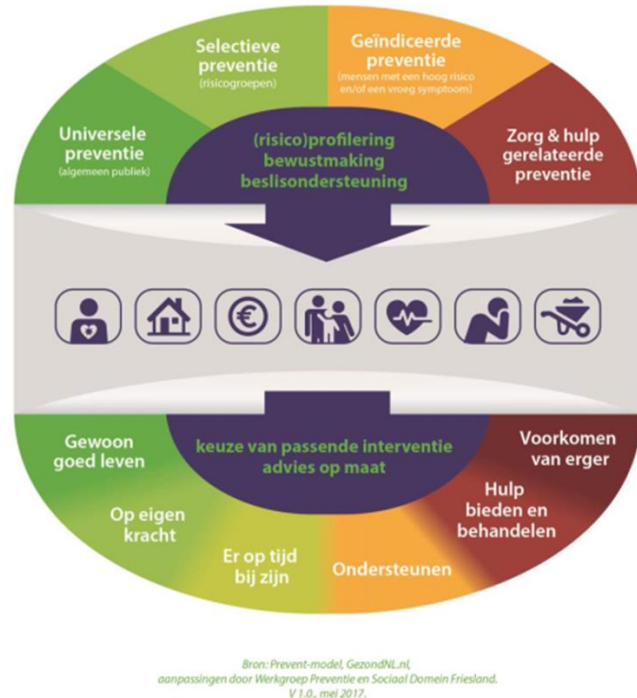
De kaders voor de initiatievenregeling komen aan bod in hoofdstuk 8. In dit hoofdstuk is ook aandacht voor het Right to challenge. Hoofdstuk 9 richt zich op meten en verantwoorden en de ambitie om te komen tot meer outcome-sturing (effect); 'meer doen wat werkt voor onze inwoner'. De financiën komen aan de orde in hoofdstuk 10 en tot slot de risico's en beheersmaatregelen in hoofdstuk 11.

2. De algemene voorzieningen in hun context

2.1 Algemeen

De algemene voorzieningen hebben een preventieve werking. Preventie is het voorkomen dat ingezetenen op maatschappelijke ondersteuning aangewezen raken. En alles wat ertoe leidt dat zwaardere zorg kan worden voorkomen.

We maken onderscheid tussen drie niveaus van preventie: Aanbod beschikbaar voor iedereen (*universeel*), Aanbod voor groepen met verhoogd risico (*selectief* / *collectief*) en Aanbod voor individuen met verhoogd risico (*geïndiceerd* / *individueel*). Het is zoeken naar de meest efficiënte en effectieve wijze inzetten van bepaalde interventies. Uit onderzoek blijkt dat universele preventie niet altijd effectief is. De nadruk binnen de algemene voorzieningen verschuift daarom steeds meer naar (groepen) inwoners met een verhoogd risico.

De algemene voorzieningen zijn een integraal onderdeel van alle hulp en ondersteuning die we bieden. We maken bij de regionaal ingekochte maatwerkvoorzieningen onderscheid tussen begeleiding licht, basis en complex. Wanneer een cliënt meer ondersteuning nodig heeft ontvangt de aanbieder een hogere vergoeding. *Apeldoorn koopt geen individuele en groeps-begeleiding licht* in. Deze ondersteuning en dagbesteding vinden inwoners op de Basisontmoetingsplekken, bij het CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin; CJG4kracht ambulante hulp zonder indicatie) of bij de inwonersondersteuners die kortdurende ondersteuning thuis kunnen bieden. Ook kunnen zij zo nodig regelmatig contact blijven houden met een inwoner in een kwetsbare situatie (waakvlamcontact).

Het college heeft in juni 2016 de volgende uitgangspunten voor kwaliteit vastgesteld:

1. Wij werken ten dienste van de burger, de burger staat voor ons op 1.
2. We ondersteunen de cliënt in zijn behoefte om zijn leven naar eigen inzicht in te vullen. We doen dit vraaggericht en aanvullend op zijn vermogen en dat van zijn familie, vrienden en burens.
3. We werken integraal. We overzien alle aspecten van het vraagstuk en de oplossingen en werken zonder schotten samen met professionals uit andere disciplines en organisaties.
4. We gebruiken inzichten van de systeemtheorie bij onze omgang met groepen zoals het gezin, een multidisciplinair overleg en bij netwerksamenwerking.
5. Ons werk biedt de burger veiligheid: we zijn betrouwbaar, respecteren zijn privacy, en doen wat nodig is om kwetsbaren te beschermen tegen geweld.
6. We bieden betaalbare kwaliteit: we werken resultaatgericht en efficiënt.

2.2 Toenemende ondersteuningsbehoefte

De vraag naar hulp en ondersteuning neemt de komende jaren toe, zowel bij Jeugd als Wmo. Hiervoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen, namelijk:

1. *Extramuralisering*

Dit houdt in dat mensen met een ondersteuningsvraag die voorheen in een instelling (intramuraal) werden gehuisvest en verzorgd, in de toekomst steeds vaker (of langer) zelfstandig blijven wonen en zorg en ondersteuning aan huis ontvangen.

In 2000 woonde nog 15% van alle 75-plussers in een instelling. In 2017 is dit 9% en de verwachting is dat dit daalt naar 7,9% in 2035. Ook zorgbehoevende onder de 75-jaar wonen minder vaak in een instelling.

2. *Vergrijzing*

Apeldoorn is een van de meest vergrijsde grote gemeenten van Nederland. Het aandeel 65+ ligt ruim boven dat van heel Nederland, dat 18,5% bedroeg. (Bron: CBS). De verwachting is dat het aantal mensen ouder dan 65 jaar stijgt met zo'n 24% in 2030 naar 34% in 2040. Daarentegen zal het aantal jongeren tussen 0 en 20 jaar dalen met circa 4% in 2040. Door de vergrijzing neemt de vraag naar zorg en ondersteuning toe. (Bron: Demografische ontwikkelingen in de gemeente Apeldoorn, Wegwijs in feiten en verwachtingen).

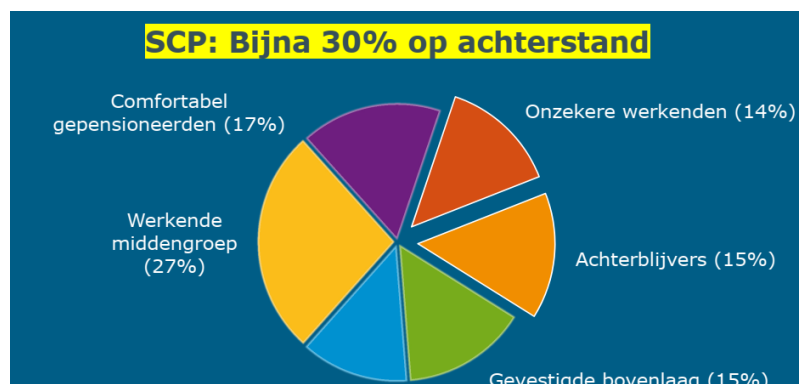
3. *Gezinsverduunning*

We hebben te maken met gezinsverduunning; het gemiddeld kleiner worden van huishoudens. Dit begrip is breder dan individualisering. Niet alleen het (langer) alleen wonen van jongeren en echtscheidingen leidde in het verleden tot gemiddeld kleinere huishoudens, ook het feit dat gezinnen, wanneer die eenmaal werden gevormd, minder kinderrijk waren. Hierdoor daalde de gemiddelde woningbezetting nog sneller dan door alleen de individualisering. In de komende decennia zullen de huishoudens nog kleiner worden met een geheel andere oorzaak dan individualisering, namelijk het overlijden van ouderen en het (vooralsnog) overleven van de achtergebleven partner, die vervolgens alleen langer zelfstandig blijft wonen. Dit proces wordt enigszins vertraagd door een stijgende levensverwachting, waardoor oudere stellen langer samen blijven.

4. *Digitalisering*

De *digitale kloof* is het verschil tussen mensen die profiteren van digitale technologie en mensen die dat niet doen. Ze hebben misschien wel toegang tot internet, maar missen digitale vaardigheden. Met name ouderen, mensen met een migratieachtergrond, minima en verstandelijk beperkten (LVB-ers) zijn groepen die moeite hebben om digitaal bij te blijven. Dit kan er voor zorgen dat zij zich geen volwaardig burger voelen van deze maatschappij.(mediawijsheid.nl)

Het Sociaal Cultureel Planbureau constateert dat de mate waarin mensen in staat zijn om zelfstandig en succesvol te functioneren in de samenleving afhangt van hun 'hulpbronnen'. Diploma's en werk zijn bijvoorbeeld economisch hulpbronnen; het hebben van een goede gezondheid is een fysieke hulpbron; het hebben van familie en vrienden zijn sociale hulpbronnen en het begrijpen van omgangsvormen is een culturele hulpbron. Ook beheersing van de Nederlandse taal

Figuur 2 Resultaten SCP onderzoek

is een hulpbron. Het SCP constateert dat de eerdergenoemde 29% van de mensen die op een of andere manier in bestaansonzekerheid leeft, weinig hulpbronnen heeft of hun hulpbronnen onvoldoende gebruiken om zich maatschappelijk en/of economisch te profileren. Het hebben of gebruik maken van hulpbronnen zegt daarmee ook iets over de mate van zelfredzaamheid van mensen. Door de verschuiving van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving komt steeds meer zorg en ondersteuning bij het informele netwerk te liggen. Mantelzorgers krijgen een steeds grotere rol bij het ondersteunen van mensen in de eigen omgeving. Het is belangrijk dat deze groeiende groep voldoende ondersteuning krijgt, zodat zij hun taken kunnen blijven volhouden. De algemene voorzieningen dragen bij aan het mee kunnen doen aan de samenleving en het voorkomen van uitsluiting.

Hulpbronnen en mensen die leven op- of onder het bestaansminimum

De analyse van het Sociaal Cultureel Planbureau zet aan tot nadenken over de vraag of we mensen kunnen helpen met het versterken van hun eigen 'hulpbronnen'. Het gaat dan bijvoorbeeld over de beheersing van de Nederlandse taal, voldoende opleiding, het hebben van een netwerk enzovoort.

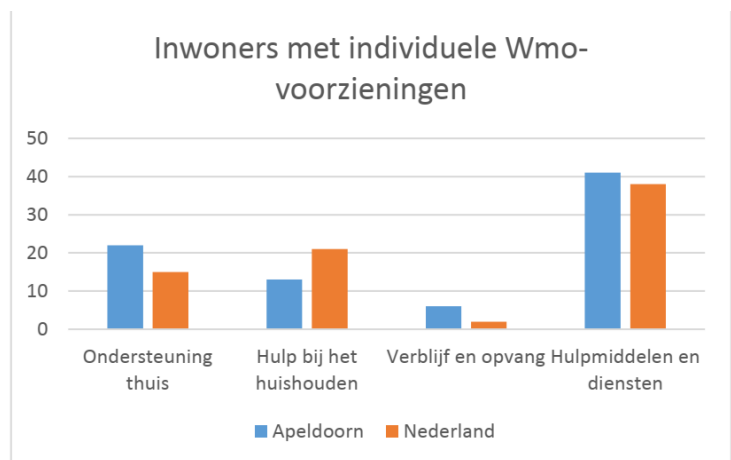

2.3 Ontwikkelingen bij de maatwerkvoorzieningen

2.3.1 Ontwikkelingen in Apeldoorn vergeleken

De figuur hiernaast laat het aantal inwoners zien met een Wmo-voorzieningen in vergelijking met de referentiegroep (per 1.000 inwoners), eerste halfjaar 2018. Hieruit blijkt dat met name dat het aantal inwoners van de gemeente Apeldoorn dat ondersteuning thuis ontvangt en een indicatie voor verblijf heeft, fors hoger ligt dan gemiddeld in Nederland. Dit zijn duurere producten dan de producten die onder hulp bij huishouden en hulpmiddelen en diensten vallen. Deels is dit te verklaren vanuit het gegeven dat er rondom Apeldoorn veel bovenregionale instellingen gevestigd zijn. Wanneer een cliënten instroomt in een instelling die in Apeldoorn is gevestigd, wordt deze cliënt ook in de gemeente Apeldoorn ingeschreven. Op het moment dat deze cliënt klaar is om uit te stromen, blijft deze cliënt ook vaak in Apeldoorn en doet daar een beroep op voorzieningen. Dit kan overigens ook een combinatie zijn van Wmo- en Participatiewet-voorzieningen. Het is opvallend dat de maatwerkondersteuning thuis hoger is dan elders in Nederland, omdat fors is geïnvesteerd in de algemene voorzieningen en we geen lichte ondersteuning binnen maatwerk bieden. Verder is te zien dat het aantal cliënten met hulp bij het huishouden lager ligt dan gemiddeld in Nederland. Het aantal cliënten dat gebruik maakt van hulpmiddelen en diensten ligt slechts marginaal hoger dan gemiddeld in Nederland.

Figuur 3 Aantal inwoners met Wmo-voorzieningen vergeleken

Apeldoorn heeft de keuze gemaakt te investeren in het voorliggend veld, zoals Ontmoetingsplekken, Sociale Wijk Teams en Inwonersondersteuning. Deze investering leidt echter nog niet tot verminderde inzet van maatwerkproducten ten opzichte van landelijke cijfers.

2.3.2 Wat is het verschil tussen algemene en maatwerkvoorzieningen?

Het verschil voor onze inwoner tussen algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen is de manier van toegang en de Wmo eigen bijdrage. Voor een algemene voorziening is geen indicatie nodig. Iedereen, jong en oud, die behoefte heeft aan contacten of ondersteuning kan

binnenlopen. Wat betreft de eigen bijdrage betalen de deelnemers consumpties en eventueel het genuttigde eten zelf. En bij deelname aan activiteiten betalen mensen de gebruikte materialen. Voor deelname aan activiteiten onder leiding van een professional (vakdocent) geldt een kostendekkende vergoeding. Daarentegen zijn aan de deelname aan dagbesteding geen kosten verbonden en is ook de ondersteuning gratis. Voor een maatwerkvoorziening verloopt de te betalen eigen bijdrage via het CAK.

Voor de instelling is het verschil dat bij een maatwerkvoorziening de gemeente individuele cliënten financiert (per cliënt per uur) en bij de algemene voorziening subsidieert de gemeente het activiteitenprogramma/ de dagbestedingsgroep. Organisaties ontvangen de subsidie als voorschot, de maatwerkvoorzieningen betalen we achteraf.

2.3.3. Wat mag wettelijk?

Hoe zwaarder en persoonlijker de vorm van begeleiding (dagbesteding) is, hoe onwaarschijnlijker het is dat de gemeente dit binnen een algemene voorziening kan en mag organiseren. De Centrale Raad van Beroep (18 mei 2016) heeft een aantal richtinggevende uitspraken gedaan over huishoudelijke hulp die we ook kunnen vertalen naar de dagbesteding. Bijvoorbeeld dat er altijd maatwerk beschikbaar moet zijn als de Algemene voorziening niet passend is en dat het college moet onderzoeken of de algemene voorziening voor de cliënt financieel haalbaar is. Met de transitie is in Apeldoorn de lichte individuele begeleiding en de lichte dagbesteding Wmo ondergebracht bij de ontmoetingsplekken en de inwonerondersteuners in de wijk. Op deze wijze is er voor onze inwoners die dit nodig hebben direct lichte individuele hulp en groepsbegeleiding dichtbij en zonder indicatie beschikbaar. Het is aannemelijk dat ook dagbesteding als algemene voorziening mag worden aangeboden. Het kan zijn dat een inwoner meer professionele begeleiding nodig heeft dan de algemene voorziening dagbesteding biedt. Dan moet de gemeente een aanvullende maatwerkvoorziening verstrekken.

Voorbeelden:

Wasservice

De algemene voorziening Wasservice is voorliggend op was indiceren als onderdeel van huishoudelijke hulp. (30 minuten per week). Het gebruikmaken van de wasservice is voor onze inwoner ongeveer even duur als het thuis wassen. Het gevolg van het voorliggend verklaren van de wasservice is dat veel mensen het toch zelf, met elkaar, oplossen en de gemeente minder huishoudelijke hulp in hoeft te zetten

Bij meer was, is Omnizorg NIET voorliggend, dan worden de kosten te hoog. Indien, na onderzoek blijkt dat de klant de kosten niet kan dragen is een indicatie vanuit de Wmo geëigend.

Een ander voorbeeld is de **Scootmobielpool**. Deze is er voor mensen die af en toe op pad willen en dan zijn aangewezen op een scootmobiel. Ook deze algemene voorziening zorgt er voor dat minder mensen in aanmerking komen voor een individuele scootmobiel.

2.4 Ontwikkelingen in aanpalende wetgeving

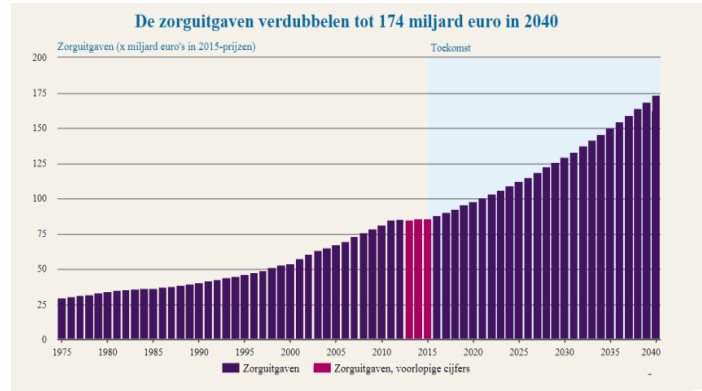
De Wmo en Jeugdwet hangen nauw samen met de Wet langdurige zorg, de Zorgverzekeringswet en de Wet passend onderwijs, De gemeente heeft de opdracht haar beleidsplan jeugd af te stemmen met het onderwijs en vice versa. Maar tussen al deze wetten bestaat een grijs gebied. Dan moet in overleg bepaald worden wie verantwoordelijk is of hoe hier in gezamenlijkheid mee omgegaan wordt. In de praktijk zien we dat wijzigingen in met name de Zorgverzekeringswet leiden tot een toenemend beroep op de Wmo en Jeugdwet.

2.4.1 Zelfregie en versterken gezondheidsvaardigheden

Ook de medische zorg staat voor een grote uitdaging. Bij ongewijzigd beleid verdubbelen de zorguitgaven in 2040. Dit is niet op te brengen. De transformatie in de zorg richt zich:

- Van genezen op voorspellen en zelfregie;
- Op het vergroten van gezondheidsbewustzijn en gezondheidsvaardigheden gericht op het behoud van gezondheid (preventie).

Binnen de zorg onderscheiden we de Wet langdurige zorg en de Zorgverzekeringswet. Hierna gaan we hier kort op in.

Figuur 3 De betaalbaarheid van zorg in Nederland

2.4.2 Wet langdurige Zorg (Wlz)

Een indicatie voor Wlz-zorg is levenslang. Zorg vanuit de Wlz heeft vaak dezelfde naam als hulp en zorg vanuit de Wmo en Zorgverzekeringswet (Zvw). Bijvoorbeeld verpleging, verzorging, begeleiding, dagbesteding logeren of hulp bij het huishouden. De invulling van zorg is wel anders omdat het gaat om kwetsbare mensen die *24 uur per dag toezicht en of zorg in de nabijheid nodig hebben*.

De gemeente hoeft geen maatwerkvoorzieningen te verstrekken aan cliënten met een Wlz-verblijfsindicatie (hoofregel in artikel 2.3.5 lid 6 Wmo 2015). De Wlz-indicatie geeft recht om in een zorginstelling te gaan wonen. Bijvoorbeeld een verpleeghuis of een instelling voor gehandicaptenzorg. Verhuizen naar een instelling is niet verplicht. Als omstandigheden goed zijn kunnen Wlz- cliënten ook thuis zorg krijgen. Dagbesteding, begeleiding, verpleging en verzorging zijn dan onderdeel van de Wlz-zorg. Wel kunnen mensen met een Wlz-indicatie gebruikmaken van de aanwezige laagdrempelige algemene voorzieningen van de gemeente mits dit passend is. Dit kan alleen als daarbij geen intensieve begeleiding van professionals nodig hebben. Een indicatie voor Wlz-zorg is levenslang. Mensen betalen een inkomensafhankelijke eigen bijdrage die fors hoger is dan de Wmo eigen bijdrage.

Als een inwoner recht heeft op Wlz-zorg dan hoeft de gemeente geen ondersteuning of respijtzorg te leveren. De gemeente heeft hier geen budget voor. De gemeente kan daarom een inwoner vragen om een Wlz-indicatie aan te vragen bij het Centrum indicatiestelling zorg (CIZ).

2.4.3 Zorgverzekeringswet (Zvw)

Vanaf 1 januari 2015 wordt 'verpleging in de wijk' vergoed uit het basispakket van de zorgverzekeringswet. Voorwaarde is dat er sprake is van 'een behoefte aan *geneeskundige zorg* of een hoog risico daarop. Samen met de huisartsenzorg is de 'verpleging in de wijk' erop gericht mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen, ondanks ouderdom, ziekte of beperking. Meestal vergoed het basispakket zorg thuis door een verpleegkundige of verzorgende. Er geldt dan geen eigen bijdrage voor deze zorg thuis. Ook het eigen risico geldt niet voor deze zorg.

Respijtzorg en zorgverzekeringswet

Sommige zorgverzekeraars vergoeden geheel of gedeeltelijk vormen van respijtzorg. Dit is vaak afhankelijk van het aanvullende zorgpakket van de inwoner:

- o **Basispakket:** een vergoeding voor professionele verpleging of verzorging thuis. Dit geldt bijvoorbeeld wanneer een wijkverpleegkundige of huisarts tijdelijk de zorg overneemt omdat de mantelzorger is uitgevallen.
- o **Vergoeding voor eerstelijnsverblijf vanuit het basispakket.** Dit is tijdelijke, kortdurende opvang die erop gericht is de patiënt weer naar zijn of haar eigen

omgeving terug te laten keren. De medische situatie maakt dat mensen tijdelijk niet thuis kunnen wonen. De mantelzorger regelt deze respijtzorg in overleg met de huisarts. Hier ontstaat in de dagelijkse praktijk veel verwarring. Wat gebeurt er als de mantelzorger uitvalt en de zorgvrager kan niet alleen thuis blijven wonen? Formeel valt dit nu onder eerstelijns verblijf zorg, maar zorgverzekeringen geven aan dat het hier gaat om respijtzorg (en vergoeden dus soms niet); het gaat hier immers niet om iemand die vanuit medische noodzaak niet thuis kan blijven.

- *Aanvullende verzekering*: sommige verzekeraars vergoeden vanuit de aanvullende polis 'mantelzorgvervanging'. Dit kan dan gaan om het inschakelen van iemand die de mantelzorger vervangt tijdens vakantie, via commerciële bureaus of via de organisatie 'Handen-in-huis'. De vergoedingen voor het ondersteunen van mantelzorgers verschillen sterk per zorgverzekeraar.

2.4.4 Relatie met de Wet passend onderwijs

Het doel van de Wet passend onderwijs is dat alle kinderen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Ook als zij extra ondersteuning nodig hebben. Scholen in dezelfde regio werken samen in een samenwerkingsverband. In de Wet passend onderwijs staat dat deze samenwerkingsverbanden verplicht een ondersteuningsplan op moeten stellen. In dit ondersteuningsplan staan onder meer afspraken over:

- het niveau van de basisondersteuning op de scholen;
- de manier waarop een samenhangend geheel van voorzieningen voor extra ondersteuning binnen en tussen de scholen wordt georganiseerd;
- de verdeling van de middelen.

Volgens de Wet passend onderwijs is een samenwerkingsverband verplicht hun ondersteuningsplan af te stemmen op het beleidsplan over jeugdhulp van de gemeente. Soms is het ook nodig dat onderwijs, jeugdhulp en gemeente afstemmen rondom individuele ondersteuning (zie de Wet op het Voortgezet Onderwijs).

Een school moet elke leerling die bij de school is aangemeld een zo passend mogelijke vorm van onderwijs aanbieden (*zorgplicht*). Kan de school dat niet zelf, dan moet zij de ouders een voorstel doen voor een ander, wél passend aanbod binnen hun samenwerkingsverband.

In de praktijk doen zich verschillende situaties voor waarbij ondersteuning van onderwijs en vanuit jeugdhulp nodig is om de jeugdige te behouden voor het onderwijs of terug te laten keren.

3. Randvoorwaarden en hoofdthema's

3.1 Algemeen

De Transformatieagenda 2018-2020 is de basis voor de verdere ontwikkeling van de algemene voorzieningen. Op het moment van het schrijven van deze vervolg kaders hebben we slechts 1,5 jaar ervaring met de Transformatieagenda. De doorontwikkeling is in volle gang. Het afgelopen jaar hebben maatschappelijke partners een stap in de uitgezette richting gemaakt. We willen van de gelegenheid gebruik maken onze waardering uit te spreken voor het enthousiasme, de betrokkenheid en de veranderbereidheid van alle partijen. We gaan daarom door met de in de Transformatieagenda geformuleerde ontwikkelthema's. Natuurlijk zijn er ook kritische geluiden en geven nieuwe ervaringen ons andere inzichten. Dit is dan aanleiding om de uitvoering te verbeteren of accenten te verschuiven. Nog meer staat daarbij de inwoner centraal, zodat hij zich kan ontwikkelen en mee kan doen naar vermogen .

3.2 Randvoorwaarden nieuwe Subsidieregeling algemene voorzieningen

In maart 2018 is subsidieaanvragers gevraagd terug te kijken en de gemeente van tips te voorzien zowel op inhoud (subsidieregeling) als het subsidieproces (zie bijlage 1).

De respondenten geven de gemeente een ruime 6 (hoogste cijfer:8, laagste cijfer:6).

Zij zijn het *meest tevreden* over: De informatiebijeenkomsten, het beantwoorden van vragen, het digitaal aanvragen, de informatie op de website en de vindbaarheid van de website.

Het *minst tevreden* zijn de respondenten over: de zeer late duidelijkheid over subsidie in het volgende jaar (december), duidelijkheid regeling en duidelijkheid aanvraagformulier.

Besluit:

- We verstrekken begrotingssubsidies te verstrekken wanneer dit beter past dan de Subsidieregeling Algemene voorzieningen (tenderprocedure);
- We publiceren de Subsidieregeling Algemene voorzieningen op 3 februari 2020, zodat subsidierelaties voldoende tijd hebben om zich voor te bereiden.
- De Subsidieregeling Algemene voorzieningen kent een looptijd van drie jaar met tenminste 3 opties tot verlengen. Voor deze periode ligt dit budget vast.
- De jaarlijkse indexatie is verankerd in de Subsidieregeling Algemene voorzieningen.

3.2.1 Tenderprocedure of begrotingssubsidie

Ook in de nieuwe Subsidieregeling algemene voorzieningen kiezen we weer voor een tenderprocedure. Kenmerkend voor een tenderprocedure is dat het gaat om een rangschikking van de subsidieaanvragen op basis van een (onderlinge) vergelijking op één en hetzelfde moment onder dezelfde omstandigheden. De aanvragen die aan de drempelvereisten voldoen en in principe dus in aanmerking kunnen komen voor een subsidie, worden beoordeeld aan de hand van objectieve criteria. De beoordeling van de aanvragen leidt bij het overschrijden van het subsidieplafond tot een rangschikking waarbij de kwalitatief beste aanvragen het hoogst eindigen en met voorrang in aanmerking komen voor subsidie. Het kiezen voor het volgen van een tenderprocedure ligt voor de hand wanneer de kwaliteit van een aanvraag van invloed is op het realiseren van het doel van een subsidieregeling.

Het college de opdracht geven begrotingssubsidies te verstrekken wanneer dit beter past dan de Subsidieregeling Algemene voorzieningen (tenderprocedure). Redenen om te kiezen voor een begrotingssubsidie: Er is voor bepaalde activiteiten een ontwikkeling ingezet waarin fors is geïnvesteerd (bijvoorbeeld het vrijwilligerssteunpunt of het steunpunt mantelzorg). Een activiteit is erg specifiek en locatie gebonden bijvoorbeeld Omnizorg).

We bekijken kritisch voor welke onderdelen welk soort subsidie het beste past. In Subsidieregeling Algemene voorzieningen leest u voor welke activiteiten stedelijke Inwonersondersteuning per 2021 in aanmerking komen voor een begrotingssubsidie. Op deze wijze borgen we specialistische expertise. Daarnaast ontvangt De Klup²³ en Don Bosco de Maten per 2021 een begrotingssubsidie. Evanals Buurthuismaaststraat voor het beschikbaar stellen van de Jeugdhonklocaties Twilight en Stimenz voor de Locatie The Corner. Meer hierover leest u in bijlage 2.

3.2.2 Zorgvuldig subsidieverleningsproces

Er is voldoende tijd nodig om de in deze nota geformuleerde kaders te vertalen naar een subsidieregeling en de daarbij behorende formulieren.

We streven naar een zorgvuldig verleningsproces en publiceren de Subsidieregeling algemene voorzieningen, die van kracht is per januari 2021, uiterlijk 3 februari 2020. De aanvragers hebben vervolgens tot 1 mei de tijd om een aanvraag in te dienen. Eind september begin oktober vernemen de aanvragers of en hoeveel subsidie zij ontvangen. Zij hebben vervolgens nog drie maanden voor de implementatie.

3.2.3 Meerjarige afspraken

Een subsidieregeling met een langere duur geeft rust voor inwoners en aanbieders. We maken daarom na een tenderprocedure afspraken voor drie jaar met opties tot tenminste drie keer een jaar verlengen.

3.2.4 Jaarlijkse index verankerd

We indexeren per 2021 jaarlijks, dit verankeren we in de subsidieregeling. De subsidie wordt jaarlijks geïndexeerd met het percentage van de gewogen index die de gemeente hanteert in de Meerjaren Programma Begroting (MPB). De gemeenteraad kan wel gebruikmaken van het begrotingsvoorbehoud.

3.3 Toegankelijke voorzieningen

In juni 2016 heeft Nederland het VN-Verdrag rechten voor mensen met een handicap goedgekeurd. Het doel van dit VN-Verdrag is dat de wereld toegankelijk en inclusief wordt voor iedereen. Het gaat om mensen met een beperking of chronische ziekte en hun toegankelijkheid en inclusie binnen alle levensdomeinen: onderwijs, werk, wonen, omgeving, informatie, gebouwen, mobiliteit, passende zorg en ondersteuning en dienstverlening. In die zin is de opdracht die voortkomt uit het VN-Verdrag heel breed, grosso modo zou je kunnen zeggen dat het VN-Verdrag voor een groot deel naar wetten is vertaald en vastgelegd; via de Wmo, jeugdzorg, de Participatiewet, aanpassingen in de openbare ruimte, etc.. Op deze wijze geeft een gemeente vorm aan de opdracht die besloten is in het VN-Verdrag, zo ook onze gemeente. In het bestuursakkoord 'De Kracht van Apeldoorn' en in het bijbehorende collegewerkprogramma is inclusie als tophema benoemd, het tophema waarbinnen toegankelijkheid een centraal thema vormt. Er is op verschillende momenten een gesprek gevoerd met de gemeenteraad, maatschappelijke partners, klanten en deskundigen (symposium *Inclusief Alstublieft!* van 7 december 2018 en de Politieke Markt van 24 januari 2019). De laatste keer dat uitgebreid met de gemeenteraad van gedachten is gewisseld over dit onderwerp is 9 mei jl. waarbij de nota *Apeldoorn Inclusief* de leidraad voor het gesprek was. Toegankelijkheid is een van de opgaven waaraan aandacht wordt gegeven in de voorliggende nota. Het gaat om een voortdurend proces, hoogstwaarschijnlijk zullen we nooit kunnen zeggen dat de taak die wij onszelf opleggen afgerond is. Inclusie in de meest brede zin, ook in de zin van het VN-verdrag, blijft voor het college een tophema en daarmee een rode draad in ons handelen.

²³ De Klup onderscheidt zich op een aantal punten van de andere Basisontmoetingsplekken in Apeldoorn. Zo is de Klup een ontmoetingsplek voor mensen met een beperking uit heel Apeldoorn en wordt het volledige programma verzorgd door vrijwilligers. En bij inzet van professionals is deze kostendekkend vanuit eigen bijdrage van de deelnemers.

De VNG heeft gemeenten een verzoek gedaan om het manifest 'Iedereen doet mee' te ondertekenen. De bedoeling is dat gemeenten op die manier hun wil om uitwerking te geven aan het VN-Verdrag kenbaar maken. Ook ons college wil het manifest graag ondertekenen. Het is de bedoeling dat in de loop van dit jaar zoveel mogelijk gemeenten zich aansluiten bij deze beweging. Het is het voornemen om dat te doen in 'de week van de toegankelijkheid' van 7 tot 11 oktober 2019. Dat betekent geenszins dat daarmee een vertraging zou ontstaan in de met u besproken aanpak van inclusie. Het gaat erom dat we menen door aan te sluiten bij 'de week van de toegankelijkheid' een goed moment gekozen wordt om extra ruchtbaarheid te geven aan het belang van toegankelijkheid.

Waar het om gaat in concrete en alledaagse situaties:
Informatie kunnen opzoeken via toegankelijke websites, apps en portals
Informatie krijgen in heldere, begrijpelijke taal
Zo min mogelijk drempels bij bezoek aan restaurant, winkel, museum, concert, natuurgebied of festival
Zelfstandig met het openbaar vervoer kunnen reizen
Gelijke kansen op onderwijs en werk; je geaccepteerd voelen op school en de arbeidsmarkt
De mogelijkheid om zelfstandig te kunnen wonen

Deze nota gaat over de gesubsidieerde algemene voorzieningen die bijdragen aan het kunnen participeren en het zelfstandig kunnen wonen van mensen met een ondersteuningsbehoefte. Voor mensen voor wie een algemene voorziening niet passend is indiceert de gemeente een voorziening op maat om het meedoen mogelijk te maken. Het is erg belangrijk dat de algemene voorzieningen goed toegankelijk zijn en aansluiten bij de behoefte van de doelgroep. Denk dan aan de toegankelijkheid van de fysieke Basisontmoetingsplekken, de vindbaarheid van inwonersondersteuning en de werkplekken met begeleiding (Apeldoorn werkt mee). Deze nota gaat niet over de toegankelijkheid van de fysieke omgeving, het openbaarvervoer of de bijvoorbeeld de maatwerkvoorziening PlusOV.

3.4 Geen abonnementstarief

Besluit:
Geen abonnementstarief voor algemene voorzieningen²⁴

Eind 2017 kondigde de Minister van VWS de wijziging van een inkomensafhankelijke Wmo eigen bijdrage naar een abonnementstarief aan *om stapeling van eigen betalingen in de zorg en ondersteuning te voorkomen*. De eerste stap richting de invoering van het abonnementstarief is per 1 januari 2019 gezet voor de maatwerkvoorzieningen Wmo.

Voor de volledige invoering moet er een wetswijziging plaatsvinden. Per 1 januari 2020 zal het abonnementstarief waarschijnlijk ook gaan gelden voor de algemene voorzieningen waarbij een *duurzame hulpverleningsrelatie* wordt aangegaan. De beleidsruimte van gemeenten heeft voor cliënten als gevolg dat de voorzieningen die onder het abonnementstarief vallen per gemeente kunnen verschillen.

Voor ondersteuning waar mogelijk sprake zou kunnen zijn van een duurzame hulpverleningsrelatie, denk bijvoorbeeld aan dagbesteding op de Basisontmoetingsplekken, betalen mensen alleen de gebruikelijke kosten zoals een kopje koffie of materiaalkosten (de kosten die ieder huishouden maakt).

Een voorziening kan volgens de Wmo als **algemeen gebruikelijk** worden aangemerkt als a) een voorziening niet speciaal bedoeld is voor mensen met een beperking én b) in de reguliere handel verkrijgbaar is én c) in prijs vergelijkbaar is met soortgelijke producten. In dat geval betaalt een inwoner deze kosten zelf.

Toegankelijkheid

Toegankelijkheid is een essentiële randvoorwaarde voor een inclusieve samenleving. Het gaat over méédoen, door onderwijs te volgen, op de arbeidsmarkt, door te wonen en samen te leven.

²⁴Dit is vastgelegd in de Verordening maatschappelijke ondersteuning.

Doordat we voor de voorzieningen waarbij *mogelijk* sprake is van een duurzame hulpverlening nu al geen eigen bijdrage vragen, is er geen sprake van stapeling van kosten. Daarmee voldoet Apeldoorn aan het belangrijkste doel van het wetsvoorstel; namelijk stapeling van kosten voorkomen. Voor deze voorzieningen innen we daarom geen abonnementstarief. Voor de cliënt is het te allen tijde duidelijk welke voorzieningen onder het abonnementstarief vallen omdat we dit in de verordening Wmo vastleggen.

3.5 Aanvullende subsidieregeling

Per 2021 maken we meerjarige subsidieafspraken. Bij onvoldoende prestatie of het niet leveren van activiteiten worden op dit moment beschikkingen naar beneden bijgesteld en/of subsidie teruggevorderd. Om goed in te kunnen spelen op wat nodig is, zeker wanneer we langer lopende afspraken maken, is het wenselijk om soms een subsidie op te kunnen plussen.

Hiervoor ontwikkelen we een aanvullende subsidieregeling. Dit is reeds aangekondigd in de Transformatieagenda 2018-2020. Nu verstrekken we nog incidenteel subsidies op grond van de Algemene Subsidie Verordening. We willen dit beter borgen en inkaderen.

Besluit:

We ontwikkelen een aanvullende subsidieregeling, zodat we kunnen anticiperen op veranderingen in de vraag gedurende de looptijd van de Subsidieregeling Algemene voorzieningen.

3.6 Hoofdthema's 2021-2024

Tijdens de aanbiedersbijeenkomst voor de aanbieders van algemene voorzieningen op 12 maart 2019 is opgehaald welke kansen onze maatschappelijke partners zien. Hierna volgt een korte opsomming:

- De inwoner en wat die voor zichzelf en voor andere kan betekenen centraal
- Meer samenwerking;
- Minder dubbelingen in het veld;
- Inwonersbelangen boven organisatiebelangen;
- Meer effectieve en efficiënte inzet;
- Versnippering tegengaan, werken met vaste aanbieders;
- Welzijn in de regie om maatwerkvoorzieningen af te schalen;
- Meer focus op wat nodig is en wat werkt;
- Waar zijn we niet van en in welke mate;
- Krijg beter zicht op maatwerk en prikkel aanbieders om anders vorm te geven aan de ondersteuning;
- Koppel Samen055-locaties aan Basisontmoetingsplekken;
- Van individueel naar collectief aanbod;
- Kwaliteitsslag;
- Meer vaste gezichten;
- Meer kennis van elkaars expertise;
- Focus op resultaat/effect. Niet eindeloos tellen en vertellen.

De informatie die we hebben opgehaald hebben we vertaald naar een aantal hoofdthema's voor de doorontwikkeling. Deze hoofdthema's hebben we weer vertaald. Meer hierover leest u in hoofdstuk 4 tot en met 8. De in deze nota voorgestelde doorontwikkeling draagt bij aan het effectiever en efficiënter realiseren van geformuleerde doelstellingen (paragraaf 1.6).

De hoofdthema's zijn:

A. Het stadsdeelgericht samenwerken versterken

Aanbieders welen elkaars expertise en aanbod beter te benutten zodat onze inwoners zo licht mogelijke en op ontwikkeling gerichte helpende ondersteuning ontvangen.

B. Maatwerkbenadering: Meer flexibiliteit en sturing op kaders

De professionals (hoofdaannemers) bepalen welke ondersteuning het beste aan wie kunnen bieden.

C. Inclusie bevorderen door normaliseren²⁵

Inwoners met een ondersteuningsbehoefte kunnen zo regulier mogelijk meedoen.

D. Bijdragen aan het financieel in balans komen

Het toekomstbestendig inrichten van het sociale domein.

²⁵ Tegengaan van het onnodig problematiseren en etiketteren.

4 A. Stadsdeelgericht samenwerken versterken

4.A1 Doorgaan met de stadsdeelplannen sociaal en deze uitbouwen

Besluit:

A1. Doorgaan met de stadsdeelplannen sociaal en dit uitbreiden naar andere functies, de afstemming tussen functies faciliteert de gemeente met een stadsdeeloverleg sociaal²⁶.

A2. De Basisontmoetingsplekken waar mogelijk huisvesten op Samen055 locaties.

Meer over de inhoudelijke betekenis van beslispunt A2 leest u in Bijlage 2

Samenwerken binnen de stadsdelen levert mooie verbindingen op die ten goede komen aan onze inwoners. We richten nog meer taken stadsdeelgericht in. Ook is er in de stadsdelen aandacht voor de samenhang met het niet-gesubsidieerde (informele) aanbod.

4.1.1 Stadsdeelgerichte samenwerking

Een stap in de richting van het gezamenlijk vormgeven van het aanbod, is het stadsdeeloverleg dat we in 2018 geïntroduceerd hebben. De samenwerkende netwerkpartners hebben hun eigen taken, rollen en verantwoordelijkheden ten aanzien van de samenwerking binnen Samen055 en maken hier afspraken over. Waar we naar toe willen is regelmatig contact tussen de Basisontmoetingsplek, CJG-professionals, inwonersondersteuners en andere Samen055-Waarbij mensen elkaar kennen en vaste aanspreekpunten hebben. Belangrijk onderwerp van gesprek: individueel aanbod omzetten naar collectief aanbod. De komende jaren bouwen we hieraan verder. Dit betekent concreet dat de gemeente het stadsdeeloverleg sociaal blijft faciliteren. We willen dat inwoners de lichtst passende ondersteuning ontvangen.

Pilot

Gemeente Apeldoorn en Zuid Doet Samen gaan samen een pilot uitvoeren ten aanzien van de beoordeling van aanvragen voor maatschappelijke ondersteuning in de wijk. Tijdens de pilot onderzoeken we of door vroegtijdige inzet van cliëntondersteuning:

- a. Inwoners sneller en effectiever geholpen worden;
- b. We tegelijkertijd de doorgeleiding naar voorliggende en algemene voorzieningen kunnen verbeteren. En daarmee de inzet van maatwerkvoorzieningen kunnen beperken.

De gedachte hierachter is dat Buurtassistenten bewoners makkelijker kunnen aanspreken op dat wat ze zelf kunnen oplossen. Ook kunnen zij direct een rol spelen bij het organiseren en mobiliseren van een netwerk of het toeleiden naar een voorziening in de buurt.

²⁶ Het doel hiervan is om het aanbod van algemene voorzieningen beter op elkaar af te stemmen en meer bij te dragen aan het versterken van de zelfredzaamheid en de samenredzaamheid ter voorkoming of beperking van inzet van maatwerkvoorzieningen.

4.1.2 Stadsdeelgerichte afstemming over het aanbod op Basisontmoetingsplekken

Wij verwachten van de penvoerder/hoofdaannemer van de Basisontmoetingsplekken dat er op stadsdeelniveau wordt afgestemd wat de behoefte van de inwoners is en hoe de verschillende Basisontmoetingsplekken hieraan kunnen bijdragen. Hoewel alle Basisontmoetingsplekken toegankelijk zijn voor een brede doelgroep, is het wenselijk dat we specifiek aanbod hebben voor specifieke behoeftes van mensen waarvoor specifieke expertise nodig is. Zo is het bijvoorbeeld niet nodig dat elke ontmoetingsplek een prikkelarme omgeving creëert, maar is het wel van belang dat inwoners die een prikkelarme omgeving nodig hebben op een Basisontmoetingsplek terecht kunnen. Onze verwachting is dat een hoofdaannemer per Basisontmoetingsplek (zie alinea 5.1) deze afstemming makkelijker maakt. Hoofdaannemerschap leidt tot meer regelruimte: het subsidiebedrag kan dan flexibeler ingezet worden omdat aanbieders dan kunnen schuiven tussen (type) activiteiten zonder tussenkomst van de gemeente. Signalen van Samen055 professionals is onmisbaar om het aanbod beter aan te laten sluiten op de vraag.

Effecten basisontmoetingsplekken Apeldoorn (bijlage 3)

Factoren die afschaling van persoonlijke begeleiding in de weg staan

Zowel professionals als bezoekers vinden de basisontmoetingsplekken niet geschikt voor mensen met niet-aangeboren-hersenletsel (NAH): het is te druk voor ze, krijgen te veel prikkels, kunnen door hun beperking moeilijk eigen initiatief nemen, vinden geen aansluiting met anderen en kunnen hun gedachtes niet van hun afpraten. Ook schaamte speelt in enkele gevallen een rol. Deze groep heeft behoefte aan vaste gezichten en rust. Basisontmoetingsplekken bieden dit over het algemeen onvoldoende. Een beperking als NAH wordt vaak onderschat en vraagt om specialistische begeleiding. Ook bij complexe hulpvragen is afschaling moeilijk te realiseren (vastlopen in dagelijks leven, verlies, rouw, problemen in gezinssysteem). Evenzo geldt dit voor inwoners met een licht verstandelijke beperking, autisme en multiple sclerose. Een basisontmoetingsplek is dan op zijn best een waardevolle aanvulling op persoonlijke begeleiding.

4.A2 Gecombineerde Samen055-locatie en Basisontmoetingsplek

Eén van de kerntaken van de Basisontmoetingsplekken is het bieden van informatie, advies en ondersteuning aan inwoners op locatie van de Basisontmoetingsplek. De wens van Samen055 is ook om herkenbare plekken in de wijk te realiseren waar inwoners kunnen binnenlopen voor informatie en advies. De Samen055-locaties zijn alleen tijdens kantooruren open. De Basisontmoetingsplekken zijn ook vaak geopend tijdens etenstijd, 's avonds en in het weekend.

We zien inhoudelijke meerwaarde in het samenvoegen van Basisontmoetingsplekken met de Samen055 professionals. Op deze wijze realiseren we voor onze inwoners op één toegankelijke en herkenbare plek veel verschillende soorten hulp en ondersteuning voor onze inwoners. Daarnaast gaan we er van uit dat samenwerken vanuit één locatie de kans vergroot dat medewerkers Samen055 en van de Basisontmoetingsplek elkaar en elkaars aanbod kennen, maar ook dat dit de kwaliteit van de dienstverlening bevordert. Zo is er overlap in de dienstverlening namelijk op het terrein van informatie en advies en het bieden van collectieve ondersteuning. De informatie en adviesfunctie die de Basisontmoetingsplekken nu al hebben, zou dan versterkt kunnen worden met de kennis en expertise van de Samen055-medewerkers. Ingewikkelde casussen kunnen direct worden belegd of opgepakt en als blijkt dat een maatwerkindicatie beter past is, kan er direct worden opgeschaald. Bovendien maken deze inwoners direct kennis met het uitgebreide activiteitenaanbod dat de Basisontmoetingsplek biedt, waardoor waarschijnlijk vaker afgeschaald kan worden (van maatwerk naar algemene voorziening). Maar ook dat het aanbod van algemene voorzieningen afgestemd is op de vraag en bijdraagt aan het minder, minder snel en minder omvangrijk inzetten van maatwerkvoorzieningen.

Het zo veel mogelijk gezamenlijk huisvesten van Basisontmoetingsplekken en Samen055-locaties en het nastreven van een goede spreiding van Basisontmoetingsplekken over de stad, betekent dat Basisontmoetingsplekken in de nabijheid van zo'n plek per 2021 niet meer voor subsidie in aanmerking komen. Het sluiten en verplaatsen van Basisontmoetingsplekken zal onrust geven bij de deelnemers en professionals en vraagt om een zorgvuldig proces en communicatie. Hierover gaan we in gesprek met aanbieders.

Samen055:

1. Noordoost, CODA bibliotheek Zilverschoon 4;
2. Noordwest en centrum: Julianakwartier;
3. Zuidoost, De Stolp;
4. Zuidwest, Dok Zuid.

Welke stappen zetten we concreet

We hanteren een pragmatische en in de tijd realistische koers. Niet éénduidigheid staat voorop maar maatwerk per stadsdeel/ locatie. Daarom willen we per 2021 ervaring opdoen in één stadsdeel namelijk in Noordoost op locatie Zilverschoon. Deze locatie wijzen we in de Subsidieregeling Algemene voorzieningen aan als voorkeurslocatie. In de Stolp verkennen we wat er voor nodig is om hier op termijn een gecombineerde Basisontmoetingsplek Wmo en Jeugd te kunnen realiseren.

Dit betekent ook dat we voorstellen om per 2021 geen Basisontmoetingsplek te realiseren in Julianakwartier en Dok Zuid. Julianakwartiers is als pand geschikt maar vanwege de goed lopende Berkenhove in de nabijheid zien we hier af van een Basisontmoetingsplek. In Dok Zuid adviseren we geen Basisontmoetingsplek te vestigen, omdat de goed lopende Buurthuis Maasstraat in de nabijheid ligt en vanwege de beperkte geschiktheid van dit pand. In de Samen055-locaties waar geen Basisontmoetingsplek gevestigd is realiseren we wel inloop en ontmoeting. Ter informatie: op dit moment is nog geen van de Samen055-locaties operationeel.

Zie voor meer informatie de separate bijlage bij deze nota 'Gemeentelijke panden, (Basis)ontmoetingsplekken en Samen055-locaties.

Zie voor meer informatie over efficiënt gebruik van maatschappelijk vastgoed paragraaf 7.D3. In paragraaf 4.A5 komt de samenhang met de dorpen aan de orde.

4.A3 Inwonersondersteuners (welzijnsnetwerk) huisvesten op de Samen055-locaties

Besluit:

A3. We huisvesten de inwonersondersteuners (welzijnsnetwerk) op de Samen055-locaties.

Binnen de netwerksamenwerking Samen055 voert de gemeente gesprekken over het huisvesten van inwonersondersteuners op de vier Samen055-locaties. Vanuit de algemene voorzieningen ondersteunen we deze beweging.

4.A4 Stedelijke inwonersondersteuning meer verbinden aan de stadsdelen

Besluit:

A4. De stedelijke inwonersondersteuning voegen we zo veel als mogelijk toe aan de stadsdeelbudgetten en stadsdeelplannen.

In de Transformatieagenda 2018-2020 stelden we dat het verstandig was om specifieke expertise stedelijk te beleggen. Door specifieke expertise te bundelen is kwaliteit beter te waarborgen.

Ervaring heeft ons geleerd dat het zeer wenselijk is dat specifieke stedelijke expertise sterk is verbonden aan de stadsdelen, zodat deze expertise optimaal wordt benut. Tegelijkertijd is het voor de gemeente op afstand lastig te beoordelen of het wenselijker is om specifieke expertise per stadsdeel dan wel stedelijk te organiseren. Dit willen we graag aan de professionals in de stadsdelen overlaten. Daarom worden nog meer voorzieningen stadsdeelgericht bekostigd. De hoofdaanemers in de stadsdelen spreken met elkaar af of een specifiek aanbod altijd in elk stadsdeel georganiseerd is, dat dit rondreist of juist op een beperkt aantal plekken in Apeldoorn plaatsvindt. Dit is afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van onze inwoners en de wijze waarop specifieke expertise het beste georganiseerd kan worden.

In de subsidieregeling Algemene voorzieningen werken we dit onderdeel verder uit.

4.A5 Meer aandacht voor de behoefte van dorpen

Besluit:

A5a. Ieder stadsdeelplan sociaal kent een hoofdstuk over de inrichting van de inwonersondersteuning in de aanpalende dorpen.

A5b. Afwijkende kenmerken en andere vormen van ontmoeting in de dorpen binnen de Subsidieregeling algemene voorzieningen mogelijk maken.

4.A5.1 Aandacht voor de dorpen in het stadsdeelplan sociaal

Ervaring leert dat verschillen bestaan tussen de behoeftes van de stadsdelen en die van de (grotere) dorpen. Dorpen kennen van oudsher een hecht sociaal netwerk waarin vrijwilligerswerk, mantelzorg en ontmoeting een logisch samenspel vormen. De huidige stadsdeelplannen sociaal hebben geen hoofdstuk gericht op de omliggende dorpen. Dit gaat de gemeente in de toekomst wel vragen. Op deze wijze hopen we te bereiken dat de inwonersondersteuners die werkzaam zijn in een stadsdeel ook voldoende aandacht hebben voor de daar bij behorende dorpen. In bijlage 5 kunt u vinden welk stadsdeel verantwoordelijk is voor welk dorp.

4.A5.2 Afwijkende kenmerken

In sommige van de (grotere) dorpen is behoefte aan een Basisontmoetingsplek. Op een aantal punten hebben zij ruimte om van de eisen aan de reguliere Basisontmoetingsplekken af te wijken. Zo geldt er lagere minimale grens voor het aantal uren openstelling, uren dagbesteding en keren dat er samen gegeten wordt. Ook eisen we niet dat er ervaring, specialistische kennis en een programmering voor alle doelgroepen aanwezig moet zijn. Wel is het van belang dat alle doelgroepen welkom zijn en dat een goede doorverwijzing geborgd is.

De Basisontmoetingsplek in een dorp mag over maximaal twee locaties "verdeeld" zijn (satelietlocatie)²⁷.

In andere dorpen is het concept van Basisontmoetingsplekken niet passend. Wij stellen daarom voor om voor deze dorpen met een ander concept te werken. Het is immers zonde om hier (dure) Basisontmoetingsplekken in te richten, terwijl dit niet aansluit op de behoefte. De ontmoetingsactiviteiten worden vaak gedragen door vrijwilligers. Het vraagstuk is daarom vaak een andere: niet zozeer bekostiging van activiteiten maar meer voorzien in een kleine aanpassing van het gebouw of het beschikbaar stellen van een klein budget voor een beheerder of coördinator. Wij stellen daarom voor om de dorpen waar geen Basisontmoetingsplek is de mogelijkheid te geven om subsidie voor ontmoetingslocaties- of activiteiten aan te vragen, die niet hoeven te voldoen aan de eisen van de Basisontmoetingsplek. Een belangrijke voorwaarde is

²⁷ De maximering van de subsidie voor huisvestingskosten, geldt voor de Basisontmoetingsplek als geheel. Een Basisontmoetingsplek verdeeld over twee locaties, verlenen wij dus niet het dubbele bedrag aan huisvestingskosten.

wel dat de ontmoeting primair gericht is op kwetsbare inwoners. Waar subsidie verleend wordt voor professionele inzet, dient deze voornamelijk gericht te zijn op het voorkomen, beperken of vertragen van de inzet van maatwerkvoorzieningen.

4.A6 Toegankelijkheid: Vergroten bekendheid aanbod en borgen rollen en expertise

Besluit:

A6. Vergroten bekendheid en borgen rollen en expertise:

- a. De wettelijk verplichte onafhankelijke cliëntondersteuning blijft onderdeel van het stadsdeelgerichte aanbod. Aanbieders geven daarvoor waarborgen.
- b. Vergroten bekendheid en vindbaarheid van het aanbod en versterken samenwerking.

4.A6.1 Onafhankelijke cliëntondersteuner

De onafhankelijke cliëntondersteuning is onderdeel van de functie inwonersondersteuning. Door het samenbrengen van inwonersondersteuning met het CJG en het Wmo-loket op de Samen055-locaties kan de onafhankelijke cliëntondersteuning, het bijstaan van een inwoner bij de voorbereiding van Het Gesprek en in beroeps- of bezwaarprocedures, onder druk komen te staan. De onafhankelijke cliëntondersteuners krijgen de ruimte om in het belang van de inwoner te handelen en met professionele autonomie. Dat wil zeggen hij vormt zijn eigen mening binnen de professionele standaarden. In de subsidieregeling en het stadsdeelplan sociaal vragen we waarborgen voor de onafhankelijkheid van de cliëntondersteuning.

4.A6.2 Vergroten bekendheid aanbod en versterken samenwerking

De inzet van algemene voorzieningen gaan voor de inzet van maatwerkvoorzieningen Professionals zoeken samen met de inwoner naar de goedkoopst compenserende (passende) oplossing. Dit kan ook een combinatie zijn van algemene- en maatwerkvoorzieningen. Om dit op een efficiënte wijze met elkaar te realiseren betekent dat de bekendheid en mogelijkheden van verschillende vormen van ondersteuning in de stadsdelen breed op de kaart moeten staan. Huisartsen, de toegangsmedewerkers, het onderwijs en de zorgaanbieders moeten weten waar ze terecht kunnen voor welke inzet en expertise. De komende jaren zorgen we voor meer bekendheid. We geven de hoofdaannemer de opdracht actief met de genoemde partners in gesprek te gaan, vooral op de werkvloer waar die kennis voor handen moet zijn.

Door elkaars diensten en expertise goed te kennen ontvangt de inwoner de lichtst passende ondersteuning. We stimuleren het gebruik van Ozo-verbindzorg en de Verwijsindex. Tevens zorgen we dat het aanbod goed vindbaar is en maken we het mogelijk dat professionals (formele ondersteuners) elkaar kennen en er verbinding is met informele ondersteuners. Nu mensen langer thuis blijven wonen is het extra belangrijk dat formele en informele ondersteuning soepel op elkaar aansluiten.

OZOverbindzorg

Met OZOverbindzorg behoudt de inwoner de regie over zijn zorg en ondersteuning. Via een online systeem kunnen alle partijen die bij de zorg betrokken zijn met elkaar overleggen, maar ook de inwoner zelf kan hieraan meedoen. De inwoner staat centraal.

Van zorgverlener tot mantelzorger, in het systeem kunnen alle verschillende partijen met elkaar worden verbonden. Zo komt het netwerk samen op één centrale plek en geeft het een goed overzicht wie welke rol heeft in de zorg voor de cliënt. Ook kunnen hier direct zorgafspraken worden vastgelegd en aangepast.

Verwijsindex

De Verwijsindex is een systeem waarin hulpverleners en andere professionals de persoonsgegevens registreren van de jongeren (tot 23 jaar) waarover zij zich zorgen maken. Deze registratie bevat geen inhoudelijke informatie. Duidelijk wordt dan welke andere hulpverlener zich mogelijk ook actief met de situatie van dit kind (jongere) bezig houdt. Met het afgeven van een signaal in de verwijsindex, wordt het netwerk rondom een kind/jongere in beeld gebracht. Het zorgt ervoor dat de hulpverleners elkaar snel weten te vinden.

Website Apeldoorn werkt mee

Op deze website zijn werkplekken voor mensen met een ondersteuningsbehoefte te vinden. Inspirerend voorbeeld: www.activerendwerk.nl. Momenteel verkennen we samen met professionals en inwoners of een dergelijke site ook voldoet aan de Apeldoornse wensen.

Website ontmoet elkaar in Apeldoorn

Op www.ontmoetelkaarinapeldoorn.nl vinden inwoners informatie over activiteiten, ontmoeting en ondersteuning.

5 B. Maatwerkbenadering: Meer flexibiliteit en sturing op kaders

Om ruimte te bieden om in te spelen op verschuiving van de vragen van inwoners is een verandering in de aansturing nodig, zodat aanbieders/ professionals nog meer zelf kunnen prioriteren en doen wat nodig is.

5.B1 Hoofdaannemerschap

Besluit:

B1. We gaan over van administratief penvoerder naar hoofdaannemer per Basisontmoetingsplek en per stadsdeel voor de functie inwonersondersteuning.

In de transformatieagenda beschouwen we het administratief penvoerderschap als een tussenstap op weg naar hoofdaannemerschap. In de tabel op de volgende pagina leest u meer over de verschillen tussen een administratief penvoerder en een hoofdaannemer. Over dit onderwerp is met de aanbieders van de Basisontmoetingsplekken op 20 september 2018 gesproken. Met de aanbieders inwonersondersteuning stadsdeelgericht is hierover vaker gesproken namelijk op 26 maart, 7 mei en 4 juli 2019. Dit resulteerde in twee adviezen: De Buurtcoöperatie kan zich de overgang naar hoofdaannemerschap goed voorstellen. Stimenz, MEE en Don Bosco willen de huidige werkwijze; administratief penvoerder, doorontwikkelen. Zij hebben moeite met de stap naar hoofdaannemer omdat zij de huidige gelijkwaardigheid in de samenwerking willen behouden. Ook hebben zij vraagtekens bij hoe de stap naar hoofdaannemerschap zich verhoudt tot de netwerksamenwerking binnen Samen055. Wij zijn van mening dat heldere afspraken over verantwoordelijkheden de netwerksamenwerking ten goede zal komen. Met hoofdaannemerschap wil de gemeente bereiken dat:

- er een eenvoudiger systeem ontstaat per stadsdeel met minder bureaucratie tussen aanbieders en gemeente en aanbieders onderling binnen Samen055, met meer ruimte voor professionals om te doen wat nodig is en om prioriteiten aan te brengen. De gemeente stuurt op kaders die we uitwerking in de Subsidieregeling Algemene voorzieningen.
- meer motivatie ontstaat voor innovatie omdat het gesprek over prestaties tussen hoofd- en onderaannemer nadrukkelijker wordt gevoerd, omdat de hoofdaannemer belang heeft om binnen het budget zijn prestaties te bereiken. De verschillende hoofdaannemers kunnen elkaar daarbij inspireren. Ook binnen de gehanteerde tenderprocedure worden hoofdaannemers uitgedaagd om met een goed aanbod te komen.

In 2017 zijn subsidieaanvragen per stadsdeel ingediend die het subsidieplafond overschreden. De gemeente heeft vervolgens keuzes gemaakt. We willen graag bereiken dat professionals zelf prioriteren en keuzes maken binnen het beschikbare budget. Bij hoofdaannemerschap is duidelijk wie uiteindelijk beslist over de inzet van de middelen.

Bij hoofdaannemerschap is er één formele subsidiepartner met doorzettingsmacht en eindverantwoordelijkheid voor de gehele aansturing, uitvoering en het behalen van de afgesproken resultaten in een stadsdeel. Ten opzichte van het administratief penvoerderschap heeft dit als belangrijkste voordeel voor de gemeente dat de hoofdaannemer de subsidie voor het totaal aanvraagt en vervolgens het beschikbare bedrag verdeelt. Dit biedt tegelijkertijd meer regelruimte voor de hoofdaannemer, het 'hoe' ligt hiermee bij de samenwerkende aanbieders de gemeente stuurt op kaders. De verwachting is dat deze regelruimte leidt tot meer verbinding met

inwoners en betere aansluiting op hun (veranderende) behoefte. Het bedrag per stadsdeel of Basisontmoetingsplek kan immers flexibeler ingezet worden, omdat het schuiven tussen (type) activiteiten en organisaties dan formeel niet meer via de gemeente hoeft te verlopen. Het geeft ook duidelijkheid wie verantwoordelijk is voor de besteding van het budget en het behaalde resultaat. Bij penvoerderschap is dit op dit moment diffuus, omdat ieder een bijdrage levert aan een gezamenlijk doel zonder dat er een eindverantwoordelijke voor het geheel is.

In de hier na volgende tabellen zijn de verschillen tussen administratief penvoerder en hoofdaannemer schematisch weergegeven.

Scenario's	Administratiepenvoerder	Hoofdaannemer
Wijze van samenwerken	Gelijkwaardig	De vormgeving in de praktijk is afhankelijk en de mate waarin organisaties en mensen elkaar vertrouwen en elkaar kunnen vinden. Eén partij heeft wel doorzettingsmacht en kan bepalen welke partij subsidie krijgt en hoeveel. Teveel centrale sturing door één partij kan als onwenselijk ervaren worden. Afspraken Het is verstandig dat de hoofdaannemer met de samenwerkingspartners samenwerkingsafspraken vastlegt in een overeenkomst. Op deze manier kunnen de partners risico's afdekken en beheersen. Risico verkapt dienstbetrekking: De functionele aansturing vindt daarom altijd plaats door de moederorganisatie, zodat geen verkapt werkgeverschap ontstaat.
Aanvraag opstellen	Vraagt veel inspanningen en overleg van de penvoerder	Vraagt veel inspanningen en overleg van de hoofdaannemer De hoofdaannemer kan wel knopen doorhakken en prioriteiten stellen als dit nodig is.
Als iets anders loopt dan in de aanvraag beoogd	Gemeente moet zelf wijzigingen met individuele partijen oplossen. Hiervoor is veel inhoudelijke kennis nodig.	Voor de gemeente is de hoofdaannemer het aanspreekpunt. De hoofdaannemer is verantwoordelijk voor de prioriteiten die gesteld worden in een stadsdeel. De hoofdaannemer kan wel samenwerkingsafspraken vastleggen.
Financiële verantwoordelijkheid	Iedere samenwerkingspartner is verantwoordelijk voor zijn eigen deel. Iedere partner ontvangt een 'eigen beschikking'. Op dit moment is onduidelijk welke partij waarop exact aangesproken kan worden. Dit heeft tot gevolg dat wanneer prestaties in een stadsdeel niet worden gehaald het voor de gemeente onduidelijk is wie van de partners hiervoor verantwoordelijk is en dus minder subsidie zou moeten ontvangen.	Het wellicht terug moeten betalen van subsidie is een risico dat de hoofdaannemer draagt. De hoofdaannemer kan wel samenwerkingsafspraken vastleggen.
Inhoudelijke verantwoordelijkheid voor het opstellen en uitvoeren van het stadsdeelplan	Iedere samenwerkingspartner is verantwoordelijk voor zijn eigen deel. De penvoerder voelt zich verantwoordelijk voor het geheel, maar heeft geen doorzettingsmacht. Onduidelijk is wie op welk onderdeel inhoudelijk aangesproken kan worden.	De hoofdaannemer is verantwoordelijk voor het gehele stadsdeel. De hoofdaannemer kan wel samenwerkingsafspraken vastleggen

"Het is belangrijk om scherp te hebben wat er speelt in een wijk. Sluit aan bij de leefwereld en geef ruimte voor de professional te doen wat goed is"

12 maart workshop 'Inclusiviteit op Basisontmoetingsplekken'

Wij mensen door de volgende beheersmaatregelen te treffen een deel van de risico's te kunnen inperken:

- Eén partij kan maximaal in drie stadsdelen hoofdaannemer zijn. Op deze wijze heeft Apeldoorn minimaal 2 en maximaal 4 hoofdaannemers. Dit voorkomt dat één partij het in heel Apeldoorn voor het zeggen krijgt;
- Een hoofdaannemer moet tenminste samenwerken met één andere partij²⁸. Dit maakt het mogelijk dat ook kleinere organisatie een positie kunnen innemen of kunnen behouden;
- We schrijven voor over welke specifieke kennis (specialisme) en ervaring een stadsdeel moet beschikken. Dit moet voorkomen dat specialistische kennis verloren gaat;
- We onderzoeken of we de maximale groei van een hoofdaannemer kunnen inperken, dit om samenwerken te stimuleren.
- We stimuleren samenwerkende partijen om samenwerkingsafspraken vast te leggen.

Een overzicht van de huidige samenwerkingsverbanden op de Basisontmoetingsplekken en voor de functie inwonersondersteuning vindt u in Bijlage 4. De keus die nu voorligt, maken we de stap naar hoofdaannemers of verbeteren we de huidige werkwijze van penvoerderschap. Beide bewegingen vragen om forse inspanningen en intensieve samenwerking tussen de partijen in een stadsdeel. Ons advies is om de stap naar hoofdaannemers te maken. De hiervoor genoemde beheersmaatregelen die de gemeente zal treffen zullen een deel van de bezwaren van aanbieders wegnemen.

²⁸ Van veel aanbieders krijgen wij het signaal dat ook het bepalen van een maximum aan het aantal partijen zinvol kan zijn. Momenteel zijn er bij een aantal Basisontmoetingsplekken een veelheid aan partijen en professionals betrokken. Dit leidt ertoe dat niet alle professionals zich verantwoordelijk voelen ('Ik ben hier alleen op de maandagmiddag') en door de bezoekers gekend worden. Via de Subsidieregeling Algemene voorzieningen stimuleren we het werken met vaste professionals.

6 C. Inclusie bevorderen door normaliseren

Elk leven kent zijn ups en downs. Veelal klimmen inwoners op eigen kracht of met hulp uit het sociale netwerk weer uit het dal. Een deel van onze inwoners heeft echter ieder dag te worstelen om staande te blijven, door een beperking of stoornis, door de financiële situatie of het onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal. We ondersteunen onze inwoners om zo zelfredzaam mogelijk te zijn en mee te doen. Hoofdaannemer/ aanbidders krijgen de opdracht om algemene voorzieningen breed bekend te maken bij verwijzers en zorgaanbidders. We kijken daarbij naar de inwoner in zijn context en al zijn mogelijkheden in plaats van zijn problemen.

6.C1 Respijtzorg

Besluit:

C1. We continueren mantelzorgondersteuning en reserveren budget om, afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek van de Kap, zo nodig maatregelen te kunnen nemen. (via de aanvullende regeling)

Mantelzorgers zijn onmisbaar, zij worden door de gemeente gewaardeerd en ondersteund. Voor de ondersteuning van mantelzorgers staat een heel behoorlijke infrastructuur. Naar onze mening is er inmiddels ook een gevarieerd palet aan ondersteuningsvoorzieningen, die we willen dit dóórontwikkelen op basis van wat de mantelzorgers zélf aangeven nodig te hebben. De Kap brengt de behoefte van mantelzorgers nog beter in kaart, afhankelijk van de uitkomsten bepalen we wat binnen de algemene voorzieningen nodig is. Zie voor meer informatie het collegebesluit met kenmerk 2019-042768 en de Raadsbrief Mantelzorgondersteuning met kenmerk 2019-321204. In deze documenten is de raad geïnformeerd over het dossier mantelzorg en is een besluit genomen over de invulling van de mantelzorgwaardering.

6.C1.1 Onderzoek naar effectiviteit van mantelzorgondersteuning

Het onderzoek "Effectiviteit van mantelzorgondersteuning" laat zien dat de belangrijkste opbrengst die respondenten ervaren van de respijtzorg vooral een mentale is: het besef er in de zorg niet meer alleen voor te staan. Er alleen voorstaan is letterlijk benauwend. Deze kennis betekent niet dat mensen gemakkelijk hulp vragen. Het onderzoek laat ook zien dat maar 7% van de respondenten ooit respijtzorg heeft gehad. Een kleine meerderheid geeft aan door de respijtzorg meer tijd voor zichzelf te hebben, minder vaak overbelasting te ervaren en de zorg voor het eigen leven beter te kunnen combineren met zorgtaken.

Overigens is de Wmo niet de enige wet die in respijtzorg voorziet. Dit aanbod is vanuit verschillende wetten (zoals bijv. de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg) mogelijk.

6.C1.2 Gewijzigd aanbod respijtzorg

De mantelzorger weet zelf het beste wat hij of zij nodig heeft om (even) te kunnen ontspannen. Respijtzorg is dus vooral heel veel maatwerk. Daarom hebben we nieuwe respijtproducten ontwikkeld in afstemming met het Stedelijk Knooppunt mantelzorg, kwaliteitsmedewerkers, beleid, accountmanagers en verschillende aanbidders. Mantelzorgers en zorgvragers kunnen vanaf 1 januari 2019 van verschillende varianten van respijtzorg gebruik maken. We verwachten dat we hiermee beter voorzien in de behoefte van mantelzorgers en dat de druk op het informele netwerk afneemt. Het aanbod bestaat uit drie vormen van respijtzorg:

- bij de zorgvrager thuis (deels vormgegeven door vrijwilligers en/of ervaringsdeskundigen);
- op locatie van een aanbieder;
- of respijtopvang in een logeergezin.

Hoewel het nieuwe aanbod een goede stap is, betekent dit nog niet dat we er zijn. Zo zijn er nu te weinig vrijwilligers die ook in de avond of nacht beschikbaar zijn. Daarnaast moet de link tussen formele zorg en informele zorg door een goede afstemming nog sterker worden, zodat zij

met elkaar de respijtzorg kunnen bieden die nodig is. Een belangrijk dilemma is het onderscheid tussen geplande en ongeplande respijtzorg: hoe gaan we hier mee om? Het is namelijk erg lastig om op ongeplande respijtzorg te anticiperen. Het aanbod sluit vaak niet goed aan op de specifieke individuele behoefte van mantelzorgers. De benodigde zorg is zeer divers van aard en de (logeer)bedden zijn vaak bezet. We zoeken nog naar aanvullende alternatieve, creatieve en innovatieve mogelijkheden. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan maatwerkoplossingen waarbij de mantelzorger uit logeren gaat en vormen van respijtzorg waarbij de dagelijkse zorg voor de zorgvrager zoveel mogelijk in de thuissituatie plaatsvindt door informele en/of formele ondersteuners.

6.C1.3 De mantelzorgmakelaar

De mantelzorgmakelaar is onderdeel van het Stedelijk Knooppunt mantelzorg. De afspraak is gemaakt dat daar alle vragen over respijt naar worden doorgezet. Op deze wijze heeft de mantelzorgmakelaar overzicht over alle soorten vragen en knelpunten. Tevens zoekt hij naar aan passende oplossing. Om voldoende toegerust te zijn voor deze nieuwe afspraak is deze functie tijdelijk uitgebreid.

6.C2 Apeldoorn werkt mee

Besluit:

C2 Zo licht en regulier mogelijk gericht op ontwikkeling: 'Apeldoorn werkt mee' (maatwerkvoorziening)

- a. De huidige ketens voor arbeidsmatige dagbesteding vormen we om tot een maatwerkvoorziening. Ook de Subsidieregeling toeleidingstrajecten en talentplekken krijgt een andere vorm binnen 'Apeldoorn werkt mee'.
- b. De participatieladder gebruiken we als instrument om te meten of inwoners zich ontwikkelen en resultaatsafspraken te kunnen maken met aanbieders.
- c. We ontsluiten het ontwikkelingsgerichte aanbod van onbetaalde werkplekken voor onze inwoners met een ondersteuningsbehoefte, zodat zij zelf en hun naasten regie kunnen nemen.
- d. Nu betalen deelnemers van de ketens geen eigen bijdrage. Ook voor de 'Apeldoorn werkt mee'-arrangementen betalen deelnemers straks geen Wmo eigen bijdrage.

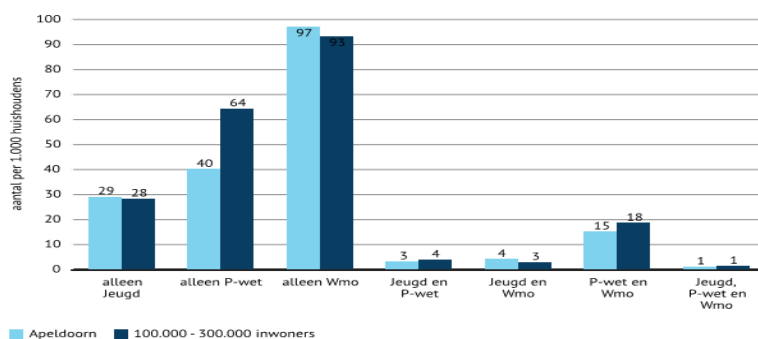
We lopen aan tegen de grenzen van de huidige versnipperde inrichting van soortgelijke producten binnen de Participatiewet en de Wmo in de maatwerkvoorzieningen en een deel in de algemene voorzieningen. Het programma 'Apeldoorn werkt mee' is een antwoord hierop, creëert samenhang, en sluit aan op het KPMG- advies ('Rapport financiële beheersing Jeugdhulp' d.d. 20 maart 2019) om alternatieve strategieën uit te werken voor bekostigingsvormen waarin met trajectbekostiging aan een transformatie wordt gewerkt en de aanbieder wordt geprikkeld om afschaling te organiseren. Voor Activering & Inkomen (A&I) is het belangrijk dat mensen die kunnen participeren en zich kunnen ontwikkelen een zo effectief mogelijk arrangement aangeboden krijgen en waar mogelijk doorstromen naar betaald werk.

Regie noodzakelijk op cliëntniveau

De gemeente neemt de regie op cliëntniveau. Dit leidt deels tot een gewijzigde opdracht aan onze toegang en heeft daarmee wellicht ook organisatorische en personele gevolgen. We bekijken voor welke mensen deze aanpak het meest gewenst is.

De doorontwikkeling van het snijvlak tussen de Wmo en de Participatiewet komt samen in het programma 'Apeldoorn werkt mee'. 'Apeldoorn werkt mee' biedt sluitende routes op weg naar werk (van activering tot re-integratie), waarbinnen groei en ontwikkeling van inwoners van 18-67 jaar centraal staan in een zo regulier en lokaal mogelijke werkomgeving. Dit betekent concreet dat we de locatie van de deelnemers niet langer financieren, zodat aanbieders ook financieel geprikkeld worden om op zoek te gaan naar zo regulier mogelijke werkplekken. Denk aan werkplekken bij sociale ondernemers of op een Basisontmoetingsplek.

Onderstaande figuur geeft het aantal huishoudens weer met gemeentelijke voorzieningen in vergelijking met de referentiegroep (per 1.000 huishoudens), eerste halfjaar 2018. Dit geeft inzicht in de samenhang tussen Participatiewet en de Wmo. Circa 15% van de Wmo doelgroep heeft een uitkering op grond van de Participatiewet.

Doelgroep:

We richten ons op inwoners van 18 tot de pensioengerechtigde leeftijd, die willen participeren en daarbij ondersteuning nodig hebben.

Zoals:

Mensen met maatwerkindicatie begeleiding-groep:

In Apeldoorn wonen in 2018 524 mensen tussen 18 en 65 jaar die een maatwerkindicatie voor begeleiding groep (arbeidsmatige dagbesteding) hebben. Het overgrote deel van hen (98%) ontvangt ook individuele begeleiding. Van de mensen die een vorm van Wmo-begeleiding (exclusief verblijf) hebben, dit zijn in Apeldoorn 2.440 mensen, heeft 20% een bijstandsuitkering (533 mensen).

Mensen die deelnemen aan de arbeidsmatige ketens (algemene voorziening functie arbeidsmatige dagbesteding)

Naast mensen met een maatwerkindicatie voor begeleiding groep kennen we 319 inwoners die in 2017 en 233 inwoners die de eerste helft van 2018 gebruikmaakten van de huidige arbeidsmatige ketens. Van hen weten wij niet welk deel een bijstandsuitkering ontvangt.

Dit betekent dat jaarlijks zo'n 850 (524+ 233)mensen die zelfstandig wonen arbeidsmatige dagbesteding ontvangen vanuit de Wmo.

Uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt

Eind 2018 ontvingen 3.749 mensen een bijstandsuitkering (Bron: Jaarmonitor Sociaal Domein 2018). In 2018 deden 2.341 bijstandsgerechtigden actief mee in de samenleving, via een participatie- of Talentplek, activeringstraject of vrijwilligerswerk. 'Apeldoorn werkt mee' richt zich op mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Deelnemer van de arbeidsmatige keten:

"Ik kwam binnen als een bang en gewond vogeltje. Ik durfde amper met iemand te praten en sloot mij totaal af. Alles was eng en ik was continue bang om fouten te maken, zowel met het hout als in contact. Langzamerhand kreeg ik meer vertrouwen in de begeleiders en begon ik mij meer en meer open te stellen. Ik heb veel met hen gepraat, dit heeft mij goed gedaan. Ik kreeg niet altijd te horen wat ik wilde horen, maar ik kon uiteindelijk wel weer door met mijn persoonlijke ontwikkeling. Want dat is voor mij het belangrijkste hier, persoonlijke

ontwikkeling, ontdekken wie ik ben en accepteren dat ik goed ben zoals ik ben. Ik heb binnen Groot Hout meer zelfvertrouwen gekregen, ik ben steeds iets meer mijzelf geworden, ik heb mij meer opengesteld en laat mensen meer toe. Ik geniet meer in plaats van die eeuwige eenzaamheid te voelen, voel ik nu meer verbondenheid. In plaats van een bang, gewond vogeltje, begin ik nu een vogel te worden die haar vleugels wil gaan uitslaan en de ruimte in wil nemen. Ik begin te zeggen als iets niet goed voelt óf juist wel. Grenzen aangeven en mijn eigen plek innemen. (...) Ik merkte dat ik een nieuwe uitdaging nodig had. Ik heb zelf vrijwilligerswerk geregeld, waar ik erg blij van word. Ik merkte dat ik aan iets nieuws toe was, een nieuwe, volgende stap. De begeleiders van Groot Hout reageerden erg positief en steunen mij in dit proces. Als ik iets nodig heb, ook op het vrijwilligerswerk, willen ze mij graag helpen. Dit geeft mij een fijn en rustig gevoel om de stap te maken. Ik ga nu één dag in de week vrijwilligerswerk doen om te kijken hoe het mij bevalt. In de tussentijd blijf ik ook nog bij Groot Hout, ik merk dat ik dit nodig heb. Een vertrouwde plek waar ik terecht kan, meer en meer mijzelf ben en kan stoeien met mijn persoonlijke doelen. Ondertussen ontstaat er een mooie vogel die haar vleugels begint uit te slaan.”

De huidige ketens (circa €2 mln.) vormen we om tot maatwerkvoorzieningen. De *participatieladder* gebruiken we als instrument om te volgen of mensen ontwikkelingsstappen maken en om resultaatsafspraken te maken met aanbieders. Op dit moment betalen de deelnemers van de ketens geen Wmo eigen bijdrage. We zullen deze werkwijze straks ook voor de 'Apeldoorn werkt mee'-arrangementen handhaven. Een eigen bijdrage zal mensen niet motiveren om een bijdrage te gaan leveren. Bovendien zullen de extra inkomsten voor de gemeente beperkt zijn door de komst van het abonnementstarief.

We zien dat er behoefte is aan ondersteuning bij het veranderproces. We denken daarbij aan het subsidiëren van de volgende activiteiten:

- Informatie- en advies naar inwoners, werkgevers en Samen055-medewerkers;
- Aanbieden oriëntatie op werkplekken met ondersteuning aan inwoners;
- Ontsluiten en kwaliteitsbewaking van het aanbod;
- Ontzorgen ondernemers;

De afgelopen jaren is binnen de algemene voorzieningen gewerkt aan de inrichting van de arbeidsmatige dagbesteding in zogenoemde 'ketens'. Een keten is een samenhangend geheel van gelijksoortige activiteiten, waarbij een deelnemer vaardigheden kan opdoen gericht op een specifiek beroep (groen, techniek, facilitair en catering). In de ketens werken diverse aanbieders samen. Zorgaanbieders hebben een deel van de van de maatwerkvoorziening begeleiding groep (arbeidsmatige dagbesteding) omgevormd naar ketens in de algemene voorzieningen. Kenmerkend voor de ketens is dat iedere deelnemer een trajectbegeleider heeft, die samen met de deelnemer een traject richting ontwikkeling van talenten en vaardigheden uitzet en monitort hoe dit traject verloopt.

Werk en participatie dragen bij aan een gevoel van eigen waarde en het geven van ritme en structuur aan de dag. Voor mensen voor wie betaald werk (nog) ver weg ligt bieden de ketens dagbesteding en de mogelijkheid om talenten te ontdekken en arbeidsvaardigheden te ontwikkelen. Deelnemers kunnen certificaten halen, waarmee zij opleidingsniveau en werkervaring kunnen aantonen. Daar waar mogelijk stromen deelnemers uit naar participatiewetrajecten en soms zelfs rechtstreeks naar werk.

We zien de volgende kansen:

- Inwoners hebben een sterke motivatie om stappen te zetten in hun persoonlijke ontwikkeling met als wens om waar mogelijk zonder ondersteuning weer actief deel te nemen aan de samenleving of betaald aan het werk te gaan;
- Er is in Apeldoorn sprake van een krachtig en divers aanbod aan werk- en participatiemogelijkheden;
- De partners in de keten zetten steeds meer in op participatie van de inwoner.

Maar we zien ook dat we als gemeente:

- Zowel de ontwikkelingsgerichte dagbesteding als de P-wet instrumenten op verschillende wijze organiseren en financieren, waardoor een ingewikkeld speelveld is ontstaan waar producten niet goed op elkaar aansluiten;
- De producten van de ontwikkelingsgerichte dagbesteding niet afgestemd hebben op de P-wet instrumenten en er geen sluitende routes zijn;
- Met de huidige Wmo-producten en P-wet instrumenten onvoldoende houvast bieden voor het opstellen van een plan met leerdoelen;
- In het huidige systeem geen prikkels kennen voor aanbieders om deelnemers stappen te laten zetten op de Participatieladder.

Waardoor:

- Deelnemers niet altijd de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben en onvoldoende gestimuleerd worden bij de eigen ontwikkeling;
- Er een overlap is tussen werkplekken, instrumenten en arrangementen;
- Er onvoldoende samenhang en inzicht is in het aanbod;
- Zorgaanbieders, UWV, onderwijs en gemeente onvoldoende gebruik maken van elkaars rollen, aanbod en expertise;
- Het ontbreekt aan een gemeenschappelijke taal binnen de gemeente en externe partijen.

Informatie aan inwoners, werkgevers en professionals

We vergroten de toegankelijkheid van onze voorzieningen door meer informatie beschikbaar te stellen via toegankelijke websites. Mensen krijgen informatie in heldere, begrijpelijke taal, dit vergroot de vindbaarheid van voorzieningen en versterkt de mogelijkheid om zelf regie te nemen. (Programma VN-verdrag Onbeperkt meedoen).

Denk aan het communiceren over de onbetaalde werkplekken gericht op het activeren en ontwikkelen van mensen met een ondersteuningsbehoefte.

Toegang Apeldoorn werkt mee (Samen055)

Onderdeel van het 'Apeldoorn werkt mee' proces is het verder verbeteren van de samenwerking tussen JZW en A&I voor inwoners die zowel een uitkering ontvangen als Wmo-ondersteuning. Deze samenwerking vindt plaats binnen Samen055 (dé toegang tot het sociaal domein).

Planning

01/02/2019 – 30/09/2019:

- Gemeenschappelijke taal en visie (doel en principes)
- Pilot
- In kaart brengen consequenties (organisaties en gemeente)

01/10/2019 – 31/03/2019:

- Uitwerking arrangementen en prijzen
- Voorbereiding nieuwe aanbesteding
- Vervolg pilot

01/04/2020 – 31/08/2020:

- Implementatie nieuwe aanbesteding

1/1/2021:

- Start nieuwe contract tussen gemeente en aanbieders

6.C3 Actief inzetten op het netwerk

Besluit:

C3. We zetten in op netwerkstrategieën om de steunstructuur rond huishoudens te versterken.

Welzijnspartners krijgen de opdracht (een deel van) hun medewerkers te scholen in netwerk strategieën en deze actief in te zetten. Versterken van de steunstructuur rond een huishouden kan bijdragen aan (snellere) afbouw van indicaties voor maatwerkvoorzieningen.

6.C4 Continueren vrijwilligersondersteuning

Besluit:

C4. We continueren vrijwilligersondersteuning.

Wanneer we opnieuw een tenderprocedure starten:

- a. Maken we explicieter aan welke voorwaarden een vrijwilligersorganisatie moet voldoen om in aanmerking te komen voor subsidie en voor welk kostensoorten subsidie kan worden aangevraagd.
- b. Bij vrijwilligersondersteuning, waarbij sprake is van trajecten, kiezen we voor een subsidie bestaande uit een deel voor de beschikbaarheid van de coördinator en een extra bedrag per traject afhankelijk van de intensiteit van de scholing en begeleiding.
- c. Subsidiëren we geen locatiegebonden dienstverlening en subsidiëren huisvesting onder strikte voorwaarden: Subsidie onder deze functie wordt niet verleend voor de begeleiding, coaching en coördinatie van locatie gebonden vrijwilligers (Dit valt onder de functie Basisontmoetingsplekken)

We stellen voor om de huidige subsidieverleningen op grond van de Subsidieregeling Algemene Voorzieningen ook in 2021 te verlengen. Dit betekent dat we voor dit onderdeel voor het jaar 2021 geen nieuwe tenderprocedure starten. Wel zien we dat er ruimte is voor verbetering, die we later zullen aanbrengen. Zo hanteerden we in de subsidieregeling 2018 geen duidelijk afgebakende definitie van wat wij verstaan onder een vrijwilligersorganisatie. Hierdoor kon er verwarring ontstaan over welke organisaties en activiteiten in aanmerking komen voor subsidie. De eisen waren weliswaar grotendeels af te leiden uit andere onderdelen en kaders, maar voor (kleine) organisaties kon dit een zoektocht zijn. Dit heeft eraan bijgedragen dat 5 van de 14 aanvragen op basis van de subsidieregeling 2018 zijn afgewezen, terwijl het subsidieplafond niet bereikt is. Wij vinden het belangrijk om organisaties op voorhand duidelijk te maken aan welke kenmerken zij moeten voldoen om in aanmerking te komen voor subsidie onder deze functie. Ook de kostensoorten waarvoor wel en geen subsidie kan worden aangevraagd, worden duidelijker omschreven.

In de afgelopen jaren hebben we stappen gezet in de richting van resultaatfinanciering. Dit willen we uitbouwen. In praktijk maakt de organisatie een deel van de kosten ook als er door omstandigheden minder trajecten worden uitgevoerd dan gepland. Bijvoorbeeld omdat een traject veel langer duurt dan gedacht of omdat een koppeling ondanks de tijdsinvestering niet tot stand komt. Bij de subsidies waar sprake is van trajecten onder begeleiding van een coördinator, gaan we zo veel mogelijk werken met een vaste subsidiecomponent (een beschikbaarheidssubsidie) en een variabel deel per traject.

We stimuleren initiatieven om de huisvestingskosten zeer beperkt te houden. Wanneer subsidie voor huisvesting wordt aangevraagd verkennen we eerst of het initiatief ook gebruik kan maken van ruimte op een Basisontmoetingsplek. Hiervoor betalen zij geen huur. Huisvestingskosten kunnen alleen worden aangevraagd voor zover de locatie noodzakelijk is voor het begeleiden en coördineren van vrijwilligers. Locatiegebonden dienstverlening, zoals een buurthuis of ontmoetingsplek, valt niet onder deze subsidiefunctie.

6.C5 Maatschappelijke opvang

6.C5.1 Onmizorg in de wijk

Besluit:

C5. We continueren maatschappelijke opvang en evalueren Omnizorg (Begrotingssubsidie bekostigd met regionaal geld) in samenhang met de stedenbouwkundige ontwikkeling van 'Havenpark centrum' en het veiligheidsaspect benaderen.

Apeldoorn financiert de regionale voorziening Omnizorg als budgethouder van de regio in de vorm van een begrotingssubsidie. Er zijn diverse zorginhoudelijke argumenten die leiden tot een *evaluatie van het concept Omnizorg*. De hulpvraag binnen de MO en de visie op MO is veranderd. Er komt namelijk meer behoefte aan short stay en time-outvoorzieningen er is minder behoefte aan een 'klassieke' daklozenopvang voor verslaafden en/of inwoners met psychische problematiek.

Omnizorg heeft een brede functie voor de doelgroep MO, namelijk:

- Ontmoeting en dagopvang in Grand Café Omnizorg
- Nachtopvang volwassenen in Omnizorg
- Heroïne- en methadonverstrekking in Omnizorg
- Gebruikersruimtes in Omnizorg

Een gewijzigde vraag gecombineerd met de ontwikkeling 'Havenpark centrum' en de dure exploitatie leidt tot de behoefte aan een grondige evaluatie van Omnizorg. De evaluatie van Omnizorg vereist een bredere blik dan alleen vanuit het Wmo domein. Gezien de samenhang met de stedenbouwkundige ontwikkeling van 'Havenpark centrum' en het veiligheidsaspect wordt dit in samenhang opgepakt. Economisch daklozen hebben geen ernstig zorgprobleem, die passend zijn bij MO. Wel kan een zorgprobleem ontstaan op het moment dat het huisvestingsprobleem langer aanhoudt.

6.C6 Aandacht voor gezondheid continueren preventie

Besluit:

C6. Aandacht voor gezondheid

- a. We continueren het bestaande preventieve aanbod;
- b. We verbinden een combinatiefunctionaris aan de Basisontmoetingsplekken.

6.C6.1 Preventie

Er wordt preventie, voorlichting en advies gegeven aan jongeren, scholieren en hun ouders of verzorgers, gericht op het voorkomen van verslavingsproblematiek. Hierbij geldt dat het niet alleen gaat om 'klassieke' verslavingen (bijvoorbeeld genotmiddelen), maar er ook aandacht uitgaat naar meer 'nieuwe' verslavingen, zoals bijvoorbeeld internet- of gameverslaving. We willen de weerbaarheid van kinderen en jongeren blijven verbeteren.

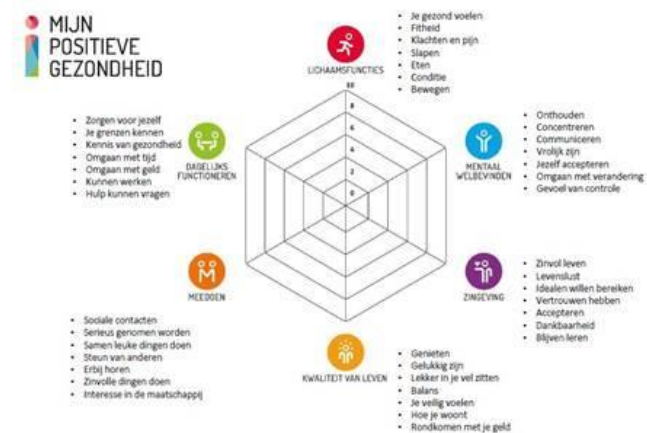
En het bestaande preventieve aanbod continueren.

Er is een breed palet aan preventie activiteiten ingezet. Zo worden preventie- en voorlichtingslessen gegeven aan scholen en jeugdzorginstellingen in de regio. Ook gaan de preventie aanbieders in contact met jongeren en hun ouders, bij wie zorgen zijn over gebruik en geeft advies over een eventueel vervolgtraject.

Tevens subsidiëren we binnen de regio inleverpunten, waar gebruikers een gebruikshoeveelheid drugs kunnen inleveren om deze te laten testen. Dit geeft gemeente en instellingen informatie over wat er regionaal en nationaal aan illegale middelen verkocht en gebruikt wordt en wat de kwaliteit daarvan is. Bovendien komen preventie-aanbieders hierdoor in contact met de groep recreatieve gebruikers die nergens anders wordt gezien en voeren preventie gesprekken met hen.

6.C6.2 Ambitie aanjagen met combinatiefunctionaris

We nemen het stimuleren van een goede gezondheid op als ambitie binnen de algemene voorzieningen. Daarbij beschouwen we gezondheid als het vermogen van mensen om zich aan te passen en zelf regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven. Mensen die ziek zijn worden aangesproken op hun kracht en potentie in plaats van op hun beperkingen. Hierbij is niet alleen het voorkómen en beperken van ziekte en ongezondheid belangrijk, maar gaat het juist om de factoren die bijdragen aan gezondheid. Om het bewegen een kwaliteitsimpuls te geven, verkennen we het *verbinden van een combinatiefunctionaris en daarmee Rijksstimuleringsmiddelen aan de Basisontmoetingsplekken*. Zie voor meer informatie over hoe het college dit heeft uitgewerkt in bijlage 6. Daarnaast schenken we aandacht aan gezonde voeding, moedigen rookvrije zones en activiteiten aan (in ieder geval daar waar kinderen komen) en moedigen verantwoord alcoholgebruik aan.

Bron: www.iph.nl 1

Ambitie kadernota gezondheidsbeleid:

We streven naar een vitaal Apeldoorn; geheel rookvrij, waar inwoners verantwoord met alcohol omgaan, een gezond gewicht hebben en dagelijks bewegen. Thema's die ook relevant zijn binnen de algemene voorziening zijn:

- Gezonde leefstijl;
- Mentale gezondheid;
 - Versterken weerbaarheid tegen verslavende gewoonten;
 - Depressiepreventie
 - Eenzaamheidsbestrijding
 - Verbetering seksuele weerbaarheid en tolerantie;

Risicogroep: Inwoners met een lage sociale economische status.

Ambitie: Gezondheidsverschillen terugdringen

Instrument: positieve gezondheid.

De landelijk Brede Regeling combinatiefuncties

Deze regeling gaat in vanaf 1 januari 2019 onder de naam 'buurtsportcoaches, Combinatiefunctionarissen en Cultuurcoaches'. Deze regeling met de daarbij behorende Rijksmiddelen is een uitbreiding van de regeling 'Brede impuls combinatiefuncties'.

7.D3 Efficiënt gebruik van maatschappelijk vastgoed

Besluit:

D3A. Streven naar efficiënt gebruik van vastgoed:

- a. We wijzen een aantal voorkeurslocaties voor een Basisontmoetingsplek aan in de subsidieregeling algemene voorzieningen. Zie separate notitie 'Gemeentelijke panden, (Basis)ontmoetingsplekken en Samen055-locaties.
- b. We wensen in ieder stadsdeel een gecombineerde Wmo en Jeugd Basisontmoetingsplek. Zie separate notitie 'Gemeentelijke panden, (Basis)ontmoetingsplekken en Samen055-locaties.
- c. We financieren geen satellietlocaties van Basisontmoetingsplekken in het stedelijk gebied.
- d. Het aanbod van een Basisontmoetingsplek is herkenbaar. Gesubsidieerde dagbesteding die zonder indicatie beschikbaar is vindt daarom altijd op een Basisontmoetingsplek plaats.
- e. Bij de inloop Maatschappelijke opvang willen we naar één aanbieder per 2022.

D3B. Nieuwe afspraken maken met Accres en scenario 4, namelijk: Het aantal Accres ontmoetingslocaties verminderen en zo nodig afstoten wanneer deze niet bijdragen aan het realiseren van gemeentelijke beleidsdoelen. Taakstelling: pm

Meer over de inhoudelijke betekenis van beslispunt D3 leest u in de separate notitie 'Gemeentelijke panden, (Basis)ontmoetingsplekken en Samen055-locaties.

We willen efficiënter omgaan met het (gemeentelijke) vastgoed. Om dit te bereiken stellen we het volgende voor.

7.D3.A1 Een Basisontmoetingsplek vaker in gemeentelijk maatschappelijk vastgoed huisvesten

Naast de Basisontmoetingsplekken bekostigt de gemeente wijkcentra en multifunctionele centra én activiteiten via haar dochteronderneming Accres. Bij de start van de Basisontmoetingsplekken (toen: ontmoetingsplekken met en zonder ster) is ervoor gekozen niet het gemeentelijk vastgoed in te zetten voor het realiseren van de beleidsdoelen. Hierdoor zijn een aantal bijzondere situaties ontstaan. Zo kan een (niet in eigendom van de gemeente zijnde) ontmoetingsplek naast een (in eigendom van de gemeente zijnde) wijkcentrum zitten. Beide locaties worden door de gemeente gesubsidieerd. Bovendien wordt in de praktijk het door ons opgestelde normbedrag voor huisvestingskosten van een Basisontmoetingsplekken vaak overschreden. Hierdoor bestaat het gevoel dat de gemeente te veel betaalt voor de huisvesting van (Basis)ontmoetingsplekken.

Ons voorstel is om bij een aantal gemeentelijke panden te verkennen of het mogelijk is om aanbieders te verleiden om hier een Basisontmoetingsplek naar toe te verplaatsen of te openen per 2021. Waar mogelijk wensen we ook Samen055 gezamenlijk met een Basisontmoetingsplek te huisvesten (zie alinea 4.1.3). We gaan met aanbieders in gesprek over het verplaatsen van activiteiten. Hier zitten echter ook haken en ogen aan. De uitkomst van de subsidietender is namelijk vooraf onzeker: Wanneer we aanbieders in goed overleg bereid vinden om de activiteiten te verplaatsen, kunnen we geen garantie bieden dat zij de activiteiten per 2021 daadwerkelijk mogen uitvoeren op deze locatie. Ook andere aanbieders kunnen voorstellen doen voor deze locatie of locaties in de nabijheid. De gemeenteraad moet zich bij dit besluit realiseren dat goed lopende Basisontmoetingsplekken zich gaan verplaatsen of gaan stoppen per 2021. Dit zal onrust geven bij deelnemers en zorgaanbieders en vraagt om een zorgvuldig proces en communicatie.

Welke stappen zetten we concreet

We hanteren een pragmatische en in de tijd realistische koers. In de subsidieregeling Algemene voorzieningen wijzen we de volgende voorkeurslocaties voor een Basisontmoetingsplek aan:

- Wmo: De Hoge Weije in combinatie met de Vier Dorpen (Beekbergen);

- Wmo: De Groene Hoven (Noordwest)
- Jeugd en Wmo: Orca (Noordwest);

En op de langere termijn wensen we een Jeugd en Wmo Basisontmoetingsplek te realiseren in De Stolp (Zuidoost). Zie voor meer informatie de separate notitie 'Gemeentelijke panden, (Basis)ontmoetingsplekken en Samen055-locaties.

7.D3.A2 Jeugdlocaties zo veel mogelijk integreren met Basisontmoetingsplekken

Wmo

Op dit moment kennen we vijf specifieke Jeugd Basisontmoetingsplekken. Deze ontmoetingsplekken zijn alleen in gebruik als er activiteiten plaatsvinden en zijn een groot deel van de week gesloten. Toch betalen wij de volledige huisvestingskosten. Om het bestaande vastgoed beter te benutten willen we toegroeien naar vier gecombineerde Wmo-Jeugd basisontmoetingsplekken, één per stadsdeel en waar mogelijk op een samen055 locatie. Dit past ook bij onze inclusieve gedachte: jong en oud kunnen veel voor elkaar betekenen. Hierbij stellen we wel als eis dat jeugdigen een eigen herkenbare plek houden die aansluit op hun behoeften. Daarnaast zorgen we dat er enkele locaties, naast de gecombineerde Jeugd-Wmo basisontmoetingsplekken, beschikbaar zijn voor jongerenwerkers om activiteiten te organiseren. Dit voorstel betreft alleen een bezuiniging op de huisvestingscomponent: het is nadrukkelijk niet ons voorstel om te bezuinigen op de professionele inzet van de huidige Jeugd Basisontmoetingsplekken. Professionals kunnen hierdoor een even grote groep blijven bedienen.

Welke stappen zetten we concreet

We hanteren een pragmatische en in de tijd realistische koers. In de subsidieregeling Algemene voorzieningen wijzen we de volgende voorkeurslocaties voor een Basisontmoetingsplek Jeugd en Wmo aan:

- Orca (Noordwest);

En op de langere termijn wensen we een Jeugd en Wmo Basisontmoetingsplek te realiseren in:

- De Stolp (Zuidoost).

Daarnaast borgen we een aantal waardevolle jeugdhonken met een begrotingssubsidie voor de locatie. Deze locaties ontvangen subsidie onder de voorwaarde dat de subsidieontvanger deze locatie beschikbaar stelt aan de hoofdaannemer Inwonersondersteuning voor het bemensen van een jeugdhonk. Deze locaties zijn:

- Twilight (onderdeel Buurthuis Maasstraat, Zuidwest). Twilight is onderdeel van Buurthuis Maasstraat.
- The Corner (in het Bolwerk, Noordoost)

De volgende partij verstrekken we een begrotingssubsidie voor zowel de locatie als de jongerenwerker(s):

- Don Bosco de Maten (Zuidoost): We verstrekken per 2021 een begrotingssubsidie aan Don Bosco de Maten en verkennen samen met hen welke verbouwingen, faciliteiten etc. in de Stolp nodig zijn voor een Basisontmoetingsplek Jeugd en Wmo.

Zie separate notitie 'Gemeentelijke panden, (Basis)ontmoetingsplekken en Samen055-locaties voor meer informatie.

"Ik kom regelmatig bij Don Bosco in de Maten. Ik ben 18 jaar en bezoek regelmatig de inloop en de meidengroep. Ik heb hier altijd veel steun en vind hier veiligheid waar ik veel behoefte aan heb. Ik voelde me altijd een buitenbeetje, maar hier werd ik geaccepteerd. Dat was steunend in mijn zoektocht naar wie ik eigenlijk ben."

7.D3.A3 Een Basisontmoetingsplek heeft één locatie

Momenteel zijn er van de 18 Basisontmoetingsplekken twee samenwerkingsverbanden met 'satelietlocaties': één Basis-ontmoetingsplek verspreid over 2 locaties. Dit willen we in het stedelijk gebied niet langer toestaan. In praktijk constateren we dat er tussen de satelietlocaties weliswaar sprake is van een warme samenwerking, maar dat de beoogde vervlechting van de programma's onvoldoende tot stand is gekomen. Bovendien staat het spreiden van een Basisontmoetingsplek over twee verschillende locaties haaks op de beoogde effecten van de concentratie van Basisontmoetingsplekken (eenvoudigere sociale kaart, hogere bezettingsgraad en minder huisvestingskosten). Voor de dorpen is een satelietlocatie wél toegestaan. Hier is de herkenbaarheid in veel mindere mate een knelpunt. Bovendien is het in de dorpen vaak niet mogelijk om naar een andere Basisontmoetingsplek in de nabije omgeving te gaan als de locatie niet aansluit bij de doelgroep.

7.D3.A4 Geen losse dagbesteding, waar passend omvormen tot een maatwerkvoorziening of toeleiden naar een Basisontmoetingsplek.

Op enkele plekken subsidiëren we dagbesteding buiten de Basisontmoetingsplekken. Om de herkenbaarheid van de ontmoetingsplekken te vergroten is in 2018 besloten om uitsluitend locaties te financieren die voldoen aan de basisvereisten van ondersteuning, dagbesteding en ontmoeting. Dit had als gevolg dat drie locaties waar ook dagbesteding plaatsvond geen Basisontmoetingsplek zijn geworden. De gemeente is op deze plekken wel de dagbesteding blijven subsidiëren. Inmiddels hebben we hier ervaring mee op gedaan. Dit heeft ons geleerd:

- Dat op de drie locaties niet uitsluitend lichte dagbesteding wordt geboden;
- Dat het op deze wijze voor professionals niet duidelijk is waarom bepaalde dagbesteding een maatwerkvoorziening is en andere dagbesteding een algemene voorziening. Een helder onderscheid ontbreekt.

De gemeente gaat met de locaties Sainte Marie, Avondzon en Kristal in gesprek over de omzetting naar een maatwerkvoorziening indien zij ook vanaf 2021 geen Basisontmoetingsplek zijn. Indien er zich per 2021 nieuwe situaties voordoen, wordt per deelnemer aan de dagbesteding bekeken of deze kan gaan deelnemen aan dagbesteding op een andere Basisontmoetingsplek of dat ondersteuning via maatwerk beter passend is.

7.D3.A5 Naar minder inlooplekken Maatschappelijke opvang (MO)

We gaan toe naar één inlooplek voor maatschappelijke opvang per 2022. Nu kennen we Menorah en Citypastoraat De Herberg. Een inlooplek is dagelijks geopend en biedt een inloopvoorziening voor een doelgroep die zich laat kenmerken door dakloosheid, verslaving, zorgmijding en psychiatrie. Hiermee wordt voorzien in een specifieke behoefte voor een specifieke groep binnen het totaal van (Basis)ontmoetingsvoorzieningen. De aanwezigheid van een inloopvoorziening wordt gewaardeerd, zo blijkt onder andere uit onderzoek dat in 2017 door bureau Apeldoorn is gedaan. Met de inloopvoorzieningen zetten we actief in op het in contact komen met de doelgroep, het onderzoeken van vragen en het motiveren en verwijzen naar vormen van hulpverlening (outreaching werken). Tegelijkertijd zien we dat het aantal bezoekers daalt en dat de functionaliteit van de verschillende inloopvoorzieningen overlap heeft. Wel zien we dat de toegevoegde waarde van een specifieke MO-inloopvoorziening blijft, maar dat we toe kunnen met één inloopvoorziening. Een nieuwe tenderprocedure op dit onderdeel in 2021 moet duidelijk maken welke aanbieder deze voorziening per 2022 levert. We zullen eisen dat deze voorziening 6 tot 7 dagen per week geopend is en gevestigd is in Apeldoorn centrum.

Voor Art Blanche onderzoeken we of het verstrekken van een begrotingssubsidie mogelijk is.

Zie bijlage 7 voor een overzicht van alle regionale voorzieningen maatschappelijke opvang en preventie

7.D3.B Nieuwe afspraken maken met Accres daarbij het aantal wijkcentra in eigendom van de gemeente en in beheer bij Accres verminderen en zo nodig afstoten (scenario 4). Taakstelling: pm

De dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Accres loopt af. De gemeente is voornemens om deze per 2021 te herzien. Voor de wijkcentra en multifunctionele centra, dat is ondergebracht bij Accres, ontbreekt op dit moment een heldere visie en opdrachtverstrekking aan Accres. Principieel draait het om de vraag of we vinden de gemeente naast de locaties op de Basisontmoetingsplekken vastgoed ter beschikking moet stellen voor maatschappelijke activiteiten/ontmoeting. En zo ja, hoeveel en tegen welke kosten?

Naast de Basisontmoetingsplekken bekostigt de gemeente wijkcentra en multifunctionele centra én activiteiten via haar dochteronderneming Accres. Zie 7.d3.A1. De planning van de nieuwe subsidieregeling Algemene voorzieningen en de nieuwe DVO van Accres lopen min of meer parallel. Dit stelt de gemeente in staat om in 2019 en 2020 de verschillende ontwikkelingen op elkaar af stemmen. Hierna werken we dit uit in vier scenario's.

1. Niet veranderen
2. Harmoniseren van de bijdrage van inwoners voor de ontmoetingslocatie op Basisontmoetingsplekken en Accres-wijkcentra
3. Het aantal Accres-wijkcentra verminderen
4. Het aantal Accres-wijkcentra verminderen en zo nodig afstoten

Ons college stelt voor om *scenario 4 'Het aantal Accres ontmoetingslocaties verminderen en zo nodig afstoten'* verder uit te werken. Hiervoor heeft het college de volgende argumenten. De huidige situatie handhaven (scenario 1) is gezien de bezuinigingsopgave JZW niet houdbaar. Bovendien is het college van mening dat met de scenario's 3 en met name 2 nog te veel geld gaat naar 'stenen' in plaats van naar hulp en ondersteuning. Het college stelt daarom voor om op zoek te gaan naar mogelijkheden om Accres-vastgoed optimaler te benutten en te verkennen of het verstandiger is om bepaalde gebouwen (wijkcentra) af te stoten of anders in te zetten (financieel kan afstoten in geval van hoge boekwaarden ongunstiger zijn dan door exploiteren). Op deze wijze werkt het college aan een toekomst bestendige betaalbare Wmo en brengt het college meer samenhang aan binnen Jeugd, Zorg en Welzijn (JZW). Daarnaast bestaat wellicht de mogelijkheid een bezuiniging te realiseren op de 'Welzijn en Ontmoetingslocaties'²⁹. JZW betaalt jaarlijks €1.560.258³⁰ voor de locaties binnen de DVO 'Welzijn en Ontmoetingslocaties'. Om de gemeenteraad een beeld te geven van wat de keuze voor scenario 4 betekent in de praktijk heeft het college deze kaders uitgewerkt in bijlage 2. Hier vindt u ook dilemma's en informatie over een aantal locaties die bijzondere aandacht vragen.

Scenario 1: Niet veranderen

Conform de huidige situatie blijft de gemeente via de Accres-wijkcentra ontmoetingsruimtes beschikbaar stellen voor maatschappelijke activiteiten tegen een maatschappelijk tarief. Het gebruik van de Basisontmoetingsplekken voor maatschappelijke activiteiten blijft gratis.

Scenario 2: Harmoniseren van de bijdrage voor inwoners voor de ontmoetingslocatie op Basisontmoetingsplekken en Accres-wijkcentra.

²⁹ We bedoelen hier een bezuiniging op het aantal locaties wat we als gemeente subsidiëren middels de diverse lijnen (subsidiebeleid/Accres/Samen055).

³⁰ Dit bedrag bestaat uit een huurbijdrage van €1.214.871 en een exploitatiebijdrage van €345.387. De exploitatiebijdrage is het verschil tussen de lasten en de baten van het object. De huurbijdrage die JZW aan Accres betaalt, wordt door Accres weer aan het Vastgoedbedrijf betaald (de bijdrage is gelijk aan de huur die wordt gevraagd).

Basisontmoetingsplekken en ontmoetingsplekken van Accres beschikbaar blijven stellen. Wel gaan we de tarieven voor onze inwoners harmoniseren. Dit betekent dat we op beide typen locaties voor ontmoetingsactiviteiten een maatschappelijke vergoeding vragen als tegemoetkoming in de locatiekosten.

Scenario 3: Het aantal Accres-wijkcentra verminderen.

We subsidiëren Basisontmoetingsplekken. Hier kunnen mensen elkaar ontmoeten en daarom verminderen we het aantal ontmoetingslocaties in Accres panden en benutten deze juist als Samen055-locaties en Basisontmoetingsplek. De locaties die blijven bestaan zien we als trefpunten van ontmoeting ter versterking van de sociale cohesie en leefbaarheid in de wijk. Inwoners kunnen deze ontmoetingsplekken gratis gebruiken voor wijkactiviteiten. Voor andere type activiteiten komen we tot een eenduidig beleid qua tegemoetkoming huurkosten en vergoeding voor andere zaken.

Risico: Dit scenario betekent dat we met aanbieders in gesprek gaan over het verplaatsen van activiteiten. Hier zitten echter ook haken en ogen aan. De uitkomst van de subsidiëerder (waarbij we tijdens in de selectie objectieve criteria hanteren) is namelijk vooraf onzeker: wanneer we aanbieders in goed overleg bereid vinden om de activiteiten te verplaatsen, kunnen we geen garantie bieden dat zij de activiteiten per 2021 daadwerkelijk mogen uitvoeren op deze locatie. Ook andere aanbieders kunnen voorstellen doen voor deze locatie of locaties in de nabijheid. De gemeenteraad moet zich bij dit besluit realiseren dat goed lopende Basisontmoetingsplekken zich gaan verplaatsen of gaan stoppen per 2021.

Dit zal onrust geven bij deelnemers en zorgaanbieders en vraagt om een zorgvuldig proces en communicatie.

Scenario 4: Het aantal Accres-wijkcentra verminderen en zo nodig afstoten

Aanvullend op optie 3 onderzoeken we of het verstandig is om het gemeentelijk vastgoed binnen de DVO 'Welzijn en Ontmoetingslocaties', dat geen Samen055-locatie of Basisontmoetingsplek wordt, af te stoten door:

- o Maatschappelijke organisaties de kans geven het vastgoed te kopen via de compensatieregeling maatschappelijke vastgoed, mits deze organisaties verder zelfstandig (zonder subsidie) kunnen opereren. Eventueel toestaan om incidenteel een beroep te doen op de Initiatievenregeling voor activiteitenbudget.
- o commercieel verhuur (bijvoorbeeld middels een opdracht aan Accres)
- o verkoop (sommige locaties).

Bij deze afweging wegen we het belang van het pand voor de wijk/ buurt mee.

7.D4 Reële maximum tarieven

Besluit:

D4. Voor de algemene voorzieningen bepalen we reële maximumtarieven. Om dit te kunnen is inzicht in het opleidingsniveau van professionals nodig. We schrijven geen (minimum) tarieven voor.

Gemeenten hebben de verplichting om bij de aanbesteding van opdrachten in het kader van de Wmo een reële prijs voor te schrijven. Opvallend is dat dit besluit juridisch gezien *niet* geldt voor subsidies in het kader van de Wmo. We bepalen daarom geen normtarief maar schrijven wel een maximumtarief voor. In de nieuwe subsidieregeling Algemene Voorzieningen Wmo/Jeugd 2021 leggen we dit reële maximum tarief vast. Hierbij maken we gebruik van de kostprijselementen zoals genoemd in artikel 5.4 van de AMvB. We werken met maximale normtarieven voor personele inzet en huisvestingskosten. De gehanteerde maximum normtarieven zijn afhankelijk van het opleidingsniveau en de geldende Cao.

Professionals binnen de algemene voorzieningen hebben zeer verschillende taken bv. coördineren van vrijwilligers, bieden van zinvolle dagbesteding of ambulante ondersteuning thuis. Ook hebben

ze te maken met een diversiteit van vragen. Deze vragen soms een praktische insteek (huis op orde brengen) en soms een stuk begeleiding (omgaan met pubers). Dit betekent dat ze brede kennis moet hebben en generalistisch werken, maar ook dat ze meer vakspecifieke kennis bezitten en die van elkaar benutten. Deze specifieke kennis richt zich op bepaalde doelgroepen bv. Niet aangeboren hersenletsel of op bepaalde levensgebieden bv. financiën. Op dit moment hebben we de indruk dat relatief veel Hbo-geschoolde professionals ingezet worden. Bij de inkoop van de individuele maatwerk voorzieningen is scherp gekeken naar wat nodig is en is bij veel zorgvormen is gekozen voor een mix van Mbo en Hbo-professionals. Binnen de algemene voorzieningen kennen vragen we hier niet naar.

Net als binnen de inkoop van de individuele maatwerk voorzieningen moet binnen de algemene voorzieningen een goede mix van Mbo en Hbo-professionals tot stand komen, passend bij de ondersteuningsvraag van de inwoners. Gezien de geboden ondersteuning, die minder specialistisch is dan binnen het individuele maatwerk. We brengen daarom in kaart wat de huidige inzet is. Op termijn bepalen we of we hierop willen sturen. *Dit inzicht hebben we ook nodig om de maximale subsidie te bepalen* (zie paragraaf 7.D4).

7.D5 Subsidieplafonds per stadsdeel

Besluit:

D5. De huidige wijze van budget verdelen over de stadsdelen voor de functies inwonersondersteuning en Basisontmoetingsplekken te handhaven

Inwonersondersteuning en Basisontmoetingsplekken zijn met name bedoeld voor inwoners met een ondersteuningsbehoefte. De factoren die meewegen bij het bepalen de omvang van het budget per stadsdeel zijn: aantal inwoners, leeftijdopbouw, gebruik van maatwerkvoorzieningen en inkomen/ armoede. Zie bijlage 5 'Toelichting aandeel inwoners in kwetsbare situaties per stadsdeel'.

8. Flexibele schil: Initiatievenregeling

Besluit:

-We starten met een driejarige initiatievenregeling en doen de komende twee jaar ervaring op. Daarna evalueren we en stellen we zo nodig de kaders bij.

Right to challenge:

-Wat betreft Right to challenge, wij gaan deze uitdaging aan binnen de Wmo. Dit geven we zakelijk vorm. Het Programma Burgerparticipatie ondersteunt de ontwikkeling van het Right to Challenge en jaagt deze ontwikkeling aan binnen de gehele gemeente .

- We hanteren De Waardendriehoek (paragraaf 8.4) als wegingskader.

- Aan de hand van een quickscan bepalen de vakinhoudelijk ambtenaren of een initiatief kansrijk is en al dan niet in aanmerking zou moeten komen voor tijdelijke subsidie uit de initiatievenregeling.

8.1 Algemeen

Apeldoorn heeft de ambitie om beter aan te sluiten op wat inwoners in hun wijk/ buurt of dorp willen en nodig hebben. Met een initiatievenregeling, ondersteund en gecoördineerd door een *initiatievenmakelaar* die samenwerkt met de betrokken stadsdeelmanager en vakinhoudelijke afdeling(en), geeft Apeldoorn hier handen en voeten aan. Een gezamenlijke backoffice voert het gemeentebrede Subsidiebureau uit. Zo creëren we één gezamenlijke 'toegangspoort'.

De ambitie om inwonersinitiatieven te versterken is binnen onze organisatie sterk in ontwikkeling. In verschillende raadsdocumenten zijn hier uitspraken over gedaan, zoals:

- In de Koersnotitie 'Helder in ambitie, flexibel in de uitvoering' en in de notitie met adviezen van de raads werkgroep 'Samen voor Apeldoorn'.
- De Transformatieagenda Algemene voorzieningen Jeugd en Wmo 2018-2020 voor initiatieven gericht op het versterken van de sociale basisinfrastructuur,
- De Koersnota Verkeersvisie Apeldoorn voor initiatieven gericht op innovatieve vormen van vervoer.

Binnen de ontwikkeling van de initiatievenregeling verbinden we deze ontwikkelingen aan elkaar. Voor het sociale domein draait het om het tophema Inclusie. De gemeentelijk strategische vertalen we breed in de regeling. Actieve bewoners redeneren namelijk niet vanuit verticale beleidsterreinen, maar vanuit hun eigen leefwereld: wat kunnen zij zelf doen om de omgeving geschikt te maken om daar zo lang mogelijk, zo goed mogelijk te leven? We monitoren de resultaten die we behalen met het subsidiëren van inwonerinitiatieven.

Doelstelling initiatievenregeling:

We vertalen onze gemeentelijke strategische doelen naar de volgende brede doelstelling:

Het verbeteren van de sociale en fysieke leefomgeving.

8.2 Context

In deze alinea geven we antwoord op de vraag hoe de gesubsidieerde initiatieven zich verhouden tot andere subsidies binnen het sociale domein.

8.2.1 Begrotingssubsidies

Inwoners kunnen voor het ontwikkelen van hun initiatieven gebruik maken van organisaties en activiteiten die al worden gesubsidieerd. Denk aan het Stedelijk Knooppunt vrijwilligers en verenigingen waar vrijwilligersorganisaties een beroep op kunnen doen. Meer informatie lees je in het hoofdstuk 6.C4 Continueren vrijwilligersondersteuning.

8.2.2 Sportagenda

De huidige Sportagenda met zijn categorieën: 'Iedereen doet mee' en 'Van jong af aan' krijgt zijn vertaling in deze initiatievenregeling, daarmee vervalt de Sportagenda in zijn huidige vorm.

8.2.3 Gezondheidsbeleid

Inwonersinitiatieven die passen binnen de doelstellingen van het gezondheidsbeleid kunnen onder voorwaarden zoals verwoord in de nog op te stellen initiatievenregeling (collegebevoegdheid) in aanmerking komen voor subsidie uit de initiatievenregeling.

8.2.4 Subsidieregeling algemene voorzieningen

De gesubsidieerde inwonersinitiatieven zijn aanvullend op de basisinfrastructuur algemene voorzieningen die wij in deze notitie schetsen. Vrijwilligersinitiatieven kunnen in aanmerking komen voor subsidie op grond van de functie vrijwilligersondersteuning van de subsidieregeling algemene voorzieningen als ze aan de voorwaarden voldoen en op het moment dat de tenderprocedure openstaat. In deze nota stellen we voor om voor een periode van 3 jaar subsidies te verstrekken.

Ontmoeten

Ons uitgangspunt is dat ontmoeten zoveel mogelijk door inwoners zelf vorm en inhoud wordt gegeven. Bijvoorbeeld op (sport)clubs, in kerken, thuis, in horecagelegenheden en in buurthuizen. Subsidie vanuit de Subsidieregeling algemene voorzieningen komt pas in beeld wanneer het gaat om ontmoetingsplekken waar Wmo-activiteiten de hoofdfunctie hebben. Ontmoetingsplekken die niet expliciet gericht zijn op voorkomen, beperken of vertragen van zwaardere vormen van ondersteuning, moeten in principe zelfstandig opereren. Soms met enige steun van de gemeente, bijvoorbeeld doordat de gemeente het mogelijk maakt dat ontmoetingsruimtes van Accres voor een maatschappelijk tarief beschikbaar zijn. Bovendien kan een inwonerinitiatief mogelijk in overleg gratis gebruikmaken van de ruimte op de Basisontmoetingsplek. Per 2021 maken we nieuwe afspraken over de maatschappelijke functie van Accres.

8.2.5 Crowdfunding en cofinanciering

Naast de initiatievenregeling faciliteert de gemeente een crowdfundingplatform (www.voorapeldoorn.nl) en zijn er fondsen en tal van organisaties, stichtingen, verenigingen, sportclubs, kerken en ondernemers die hun steentje bijdragen.

Ter inspiratie een link naar de notitie van zorgbelang Gelderland dat gaat over (co)financiering van inwonerinitiatieven: <https://www.zorgbelanginclusief.nl/publicaties/2019/03/inspiratieboekje-vol-met-tips-en-trucs-voor-financiering-van-jouw-bewonersinitiatief/>

8.3 Kenmerken initiatievenregeling

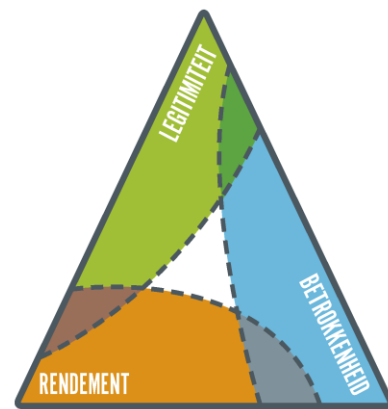
Kenmerken Initiatievenregeling:

- Het college kan binnen het subsidieplafond specifieke plafonds onderscheiden per domein (fysiek/ sociaal) of omvang van de te verstrekken subsidie.
- Ook inwoners die zich al georganiseerd hebben kunnen subsidie aanvragen.
- De gesubsidieerde activiteiten hebben geen winstoogmerk.
- Mogelijkheden als *crowdfunding* en *sourcefunding* (het werven van middelen, materiaal en vrijwilligers van andere partners, zoals bedrijven en inwoners) maken initiatieven sterker en vergroten de mate van draagvlak in een dorp, wijk of buurt. De initiatievenregeling speelt hierop in door uitsluitend gemeentelijke middelen in te zetten wanneer er ook sprake is van *eigen inzet en/ of cofinanciering*.
- Subsidie uit de initiatievenregeling is tijdelijk (maximaal 3 jaar).

- We subsidiëren geen locatiekosten. Een initiatief kan gratis gebruikmaken van de ruimte op de Basisontmoetingsplekken. Ook Accres biedt locaties aan tegen gereduceerd tarief. Per 2021 maakt de gemeente hierover nieuwe afspraken met Accres. Ook kent de gemeente een compensatieregeling maatschappelijk vastgoed. In het toetsingskader compensatie maatschappelijk vastgoed biedt de gemeente de mogelijkheid om financiële compensatie te bieden aan maatschappelijke organisaties.
- We onderscheiden inwonerinitiatieven waarbij inwoners de gemeente uitdagen om taken van de gemeente over te nemen van de andere *inwonerinitiatieven*. De initiatieven waarbij inwoners de gemeente uitdagen noemen we *Right to challenge (R2C)-initiatieven*.

8.4 Hoe waardeer je een maatschappelijk initiatief?

De overheid trekt zich terug de initiatievenregeling kan helpen om deze terugtrekkende beweging te maken. Maar deze beweging vraagt ook om keuzes maken. Welke initiatief redt zich ook zonder inzet van de overheid (crowdfunding, fondsen). En wat, voor wie vinden we realisatie zo belangrijk dat we het (deels) willen subsidiëren. Kortom, hoe waardeer je een maatschappelijk initiatief? Dat is de kernvraag. De overheid verandert. Maatschappelijk ondernemers en burgers geven de publieke zaak vorm. Maar hoe moeten beleidsmakers, subsidieverstrekken, fondsen, wethouders, en medeburgers waarderen wat ze doen? En wat legitimeert de inzet van publieke middelen? Of het nu gaat om Right to Challenge of om inwonersinitiatieven de vraag hoe we een initiatief moeten waarderen staat centraal. We hanteren de Waardendriehoek van Instituut voor Publieke Waarden als waarderingsmodel. De waarden rendement (met schaarse middelen moeten we verstandig omgaan), legitimiteit (maakt het initiatief verschil?) en betrokkenheid (bestaat er draagvlak voor het initiatief?) staan centraal.

Waardendriehoek

8.4 Right to challenge Wmo

Het Right to challenge R2C staat voor 'het recht om uit te dagen'. De kern van de aanpak is dat een groep (georganiseerde) bewoners taken van de gemeente kan overnemen als zij dat anders, beter, slimmer en/of goedkoper kunnen. De R2C-initiatieven beoordelen we aan de hand van de Waardendriehoek (Instituut voor Publieke Waarden). Onderdeel van het ontwikkelproces is een onderzoek naar een eventuele structurele borging in de gemeentelijke begroting, dit benaderen we *zakelijk* (businesscase). Een R2C initiatief moet concurreren met de wijze waarop het tot dan toe georganiseerd is. Bij de afweging of we de challenge aangaan nemen we ook de extra inzet van het ambtelijke apparaat mee. Het R2C is in 2014 per amendement opgenomen in de Wmo. De Wmo maakt het mogelijk om een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) op te stellen. R2C initiatieven beperken we daarom binnen het sociaal domein vooralsnog tot de Wmo. Het college bepaalt of een R2C-initiatief

van start gaat. De vakinhoudelijk afdeling bereidt dit besluit samen met de wethouder voor. De vakinhoudelijke afdeling borgt de structurele financiering in de begroting. De aanpak van Right to Challenge verloopt via een aantal stappen (zie figuur)

Meer weten: www.righttochallenge.nl

8.5 Proces

We starten met een driejarige regeling en doen de komende twee jaar ervaring op. Daarna evalueren we en stellen we zo nodig de kaders bij. De initiatievenregeling kent een eigen besluitvormingstraject via het college. De kaders worden hier bepaald (raadsbevoegdheid). Na twee jaar evalueren we ook de aangepane challenges en informeren we de raad over de ervaringen.

9. Outcome in zicht

De afgelopen jaren heeft onze inzet zich vooral gericht op het inrichten van de sociale infrastructuur in samenwerking met onze partners in de wijken. Aspecten van de bedrijfsvoering moeten in de volgende fase verder verbeterd worden willen we kunnen doorontwikkelen. Als we tot doel hebben toegankelijke algemene voorzieningen te bieden, die ondersteuning bieden aan de kwetsbare inwoner, hoe weten we dan wanneer we het goed doen? En of de middelen in verhouding staan tot het effect?

Dat begint bij het formuleren van meetbare doelen. Als we beogen de instroom in maatwerkvoorzieningen te verminderen (doel) met het aanpassen van de algemene voorzieningen, zien we dit dan ook terug (effect)? En hoe kunnen we dat meten, welke gegevens hebben we dan nodig?

We realiseren ons dat we hierin nog slagen moeten maken. Er is op dit moment bijvoorbeeld nog geen eenduidigheid in wijze van registreren en monitoren rondom het effect van de algemene voorzieningen door de verschillende aanbieders. Ook is de relatie tussen het doel wat we beogen en de meetinformatie nog niet altijd voldoende. Dit maakt het lastig om inzicht te krijgen op de effecten en resultaten van de inzet.

Toch zijn er al wel vorderingen gemaakt. Voor de individuele ondersteuning gaan we uit van de indicatoren die door het Nederlandse Jeugdinstituut zijn ontwikkeld: uitval, doelrealisatie en cliënttevredenheid. De geharmoniseerde set van effect indicatoren is hieronder te zien. Hierover rapporteren we jaarlijks in de monitor sociaal domein. Het naast cijfermatige rapportage ook verhalend rapporteren vormt een waardevolle aanvulling op de kwantitatieve rapportage.

Outcome Indicatoren

1 Doelrealisatie
Wat is de mate waarin het doel wordt bereikt? Zoals:

1. Hoeveel cliënten kunnen na het traject zonder professionele hulp verder?
2. Hoeveel cliënten komen binnen x jaar terug in de hulpverlening?
3. Is de problematiek afgenomen en zelfredzaamheid toegenomen?

2 Uitval
Hoeveel cliënten haken tijdens een traject af? Wat is de mate van de 'no shows'?

3 Tevredenheid
Hoe tevreden zijn cliënten over het nut en effecten van de jeugdhulp?

Het concretiseren van doelen en verbeteren van meetinformatie over de collectieve ondersteuning is de volgende stap. Dit wordt zichtbaar in de monitor sociaal domein en de belangrijkste effectindicatoren worden opgenomen in de meerjarenprogrammabegroting.

Het naast cijfermatige rapportage blijven wij ook verhalend rapporteren door netwerkpartners zien als een waardevolle aanvulling op de kwantitatieve rapportage. Zo krijgen we een 'gevoel' bij de cijfers.

De voorgeschreven rapportages blijven daarom ook de komende jaren zowel kwantitatief (tellen) als kwalitatief (vertellen) van aard. Positieve resultaten dienen het motto 'doe meer van wat werkt'.

Bij de Basisontmoetingsplekken is ervaring opgedaan met *Big narrative sensemaking* (zie resultaten in bijlage 3). Dit is het methodisch verzamelen, visualiseren en analyseren van korte verhaalfragmenten of anekdotes (Micro-narratieven) op kwantitatieve schaal voor beleidsinformatie en sensemaking. Sensemaking is een methodische werkwijze om verzamelde data in groepsverband te analyseren en betekenis te geven ten behoeve van een voorliggend vraagstuk of veranderproces.

Een voorbeeld uit de praktijk:

Een bezoeker van Basisontmoetingsplek Het Atrium: "Inmiddels kom ik alweer een aantal jaar in Het Atrium. Eerder was ik een cliënt van het Leger des Heils en had ik een persoonlijk begeleider. Omdat we werkten aan meer zelfstandigheid is dat traject afgesloten en ben ik voor vragen en ondersteuning overgedragen aan Het Atrium. In het Atrium kan ik met al mijn vragen terecht."

10. Financiën

10.1 Algemeen

Het realiseren en bestendigen van een verandering vraagt om langlopende afspraken. Zekerheid voor partners om de ontwikkelingen ook daadwerkelijk een kans te geven. Tegelijkertijd betekent het maken van langlopende afspraken voor de algemene voorzieningen dat tegenvallende financiën gedurende de looptijd van de afspraken niet kunnen leiden tot bezuinigingen. Kan Apeldoorn dit waar maken gezien de onzekere toekomst?

10.2 Context

10.2.1 Nieuw verdeelmodel sociaal domein per 2021

Op 18 maart 2019 is de gemeenteraad per brief (kenmerk 2019 174798) geïnformeerd over de voorlopige bedragen die de gemeenten vanaf 2021 ontvangen van het Rijk voor het uitvoeren van hun taken op het gebied van MO, BW en BG. In de voorlopige cijfers levert Apeldoorn flink in. Apeldoorn staat niet alleen in het nadelige herverdeeleffect. Vrijwel alle centrumgemeenten leveren fors in. Een groot deel van het budget verschuift naar de regiogemeenten. Tegelijkertijd vinden landelijk verschuivingen in het budget plaats. Apeldoorn huisvest, door haar geografische ligging (midden in het land en in een natuurrijke omgeving), sinds lange tijd relatief veel instellingen op het gebied van MO/BW. In het voorlopige verdeelmodel wordt in principe geen rekening gehouden met historisch gegroeide situaties. Dat werkt in het nadeel van Apeldoorn. Herverdeling MO/BW.

Laatste stand van zaken is dat MO voorlopig historisch verdeeld blijft en regionaal aan de centrumgemeenten uitgekeerd wordt. Voor BW komt er een ingroeipad van 10 jaar vanaf 2022 van historisch aan centrumgemeenten naar objectief aan alle gemeenten. De ambulante begeleiding komt in de algemene uitkering (lokaal). Bij de meicirculaire in 2020 krijgen we mogelijk meer duidelijkheid.

In een convenant zijn afspraken gemaakt over de regionale uitvoering en bekostiging van regionale algemene voorzieningen MO/BW in Apeldoorn. De uitwerking van de ontvlechting vanaf 2021 kan nadelig uitpakken voor deze voorzieningen in Apeldoorn. We verlengen de functies die we geheel of deels bekostigen met regionale middelen. Hierdoor kopen we tijd om samen met de regio nieuwe afspraken te maken over de periode per 2022. Bij de meicirculaire wordt naar verwachting meer bekend.

10.2.2 Maatwerkvoorzieningen

De kosten van Wmo maatwerkvoorzieningen zijn grofweg onder te verdelen in twee hoofdgroepen. Dit zijn:

1. Lokale Wmo (hulpmiddelen, begeleiding, dagbesteding, huishoudelijke hulp (HH) en vervoer),
2. Regionale maatschappelijke opvang (MO) / beschermd wonen (BW).

Een aantal van deze taken werd in 2015 door het Rijk aan het gemeentelijke domein toegevoegd. Dit waren de Wmo-begeleiding en BW. De andere taken, bijvoorbeeld MO en HH, waren al eerder door het Rijk gedecentraliseerd. Vanaf 2018 is er op alle onderdelen sprake van stijgende kosten. Zodanig dat het door de gemeenteraad beschikbaar gestelde budget voor maatwerkvoorzieningen gehele Wmo (Lokaal plus regionale MO/BW) in 2018 met € 4,4 mln. werd overschreden.

10.2 Financiën algemene voorzieningen

Besluit:
Meerjarige contracten versus onzekerheid over budget. Dit risico gaan we aan.

Besluit: Implementeer eerst besparingen op maatwerkvoorzieningen kijk in tweede instantie naar de algemene voorzieningen. De algemene voorzieningen zijn nodig om de gewenste afbouw bij de maatwerkvoorzieningen te realiseren.

In de Meerjarenbegroting is vanaf 2021 voor de algemene voorzieningen in totaal € 23,8 miljoen beschikbaar. Daarvan is € 18,6³¹ miljoen beschikbaar voor de Subsidieregeling algemene voorzieningen³² en € 5,2 miljoen voor begrotingssubsidies.

Het totale budget is in de begroting naar de volgende taken toegedeeld:

- Lokale Wmo €15,6 miljoen (%)
 - Regionale Wmo; MO/BW €3,1 miljoen (%)³³
 - Jeugd €4,8 miljoen (%)
 - Participatie Talent €0,3 miljoen (%)
- € 23,8 miljoen (100%)

In de cijfers is rekening gehouden met het besluit in de Voorjaarsnota om € 0,2 miljoen structureel te besparen op inwonerondersteuning.

Net als bij de vorige tenderprocedure nemen we frictiekosten-post op voor bezwaar/beroep zaken die eventueel voortvloeien uit de subsidieverleningen/weigeringen.

Bezuinigingsmaatregelen

Omvang subsidieregeling algemene voorzieningen handhaven per 2021

In de MPB worden voorstellen gedaan om te voorzien in de oplopende tekorten op de budgetten Jeugd en Wmo. Bij elkaar opgeteld moet dat tot een aanzienlijke besparing leiden. Als invulling van dat bedrag stellen wij voor het budget algemene voorzieningen met € 1,5 te verlagen. Die besparing wordt vooral gerealiseerd door de middelen voor de Initiatievenregeling structureel te beperken en het doorwerken van de bezuiniging van twee keer niet indexeren.

Maatschappelijk vastgoed

Daarnaast denken wij dat aanvullende efficiencymaatregelen mogelijk zijn op de kosten van het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed, maar ook de vastgoedcomponent binnen de algemene voorzieningen. Ter informatie: de eenheid Jeugd Zorg en Welzijn betaalt jaarlijks €1,5 mln. voor de locaties binnen de DVO 'Welzijn en Ontmoetingslocaties' deze kosten willen we terugbrengen.

Omvang regionale MO/BW middelen

De functies maatschappelijke opvang, vrijwilligersondersteuning en mantelzorgondersteuning verlengen we in 2021. Deze functies bekostigen we deels of geheel met regionaal MO/BW budget. Voor de inzet van regionale MO/BW middelen zijn afspraken gemaakt (zie bijlage 7 afspraken Convenant). Voor het jaar 2022 en daarna maken we nieuwe afspraken.

³¹ In de Transformatieagenda 2018 spreken we nog over ruim 20 mln. (exclusief begrotingssubsidies). Het verschil verklaren we door de omzetting van een aantal activiteiten van de subsidieregeling naar Begrotingssubsidie en de verwerkte korting op inwonersondersteuning van 0,2 mln. De dagbesteding die niet op de Basisontmoetingsplek plaatsvindt moet hier nog van worden afgetrokken; Avondzon: € 22.220, Kristal: € 51.460 en Saint Marie € 77.640.

³² Andere subsidieregelingen zijn de Initiatievenregeling en de Aanvullende subsidieregeling

³³ In bijlage 7 spreken we over €3,7 mln. Het verschil laat zich verklaren omdat het verschil in de begroting is ondergebracht bij andere functies die vallen in het taakveld 'samen kracht/ burgerparticipatie'

Overheveling van algemene voorziening naar maatwerkvoorziening

Voorgesteld wordt om de activiteiten van de arbeidsmatige dagbesteding vanaf 2021 in het kader van 'Apeldoorn werkt mee' aan te bieden als maatwerkvoorziening. Daarmee wordt € 1,7 mln.- €2 mln. overgeheveld van de algemene voorzieningen naar de maatwerkvoorzieningen. Dit project krijgt per 2022 een taakstelling mee.

Andere maatregelen

Begrotingssubsidies

Ook zullen onderdelen uit de tenderprocedure worden gehaald en verstrekt worden als Begrotingssubsidie. Dit betekent een verschuiving van budgetten (geen bezuiniging).

Initiatievenregeling

We stellen €100.000 beschikbaar voor de Initiatievenregeling. Ook stelt de gemeente hiervoor vanuit het Participatiebudget (€100.000) en vanuit Stadsdeelmanager €100.000 beschikbaar

Aanvullende regeling

Tevens stellen we, zoals aangekondigd in de Transformatieagenda, budget beschikbaar voor een aanvullende subsidieregeling, namelijk €150.000.

Hoe verhouden de algemene voorzieningen zich tot de maatwerkvoorzieningen?

De uitgaven op de lokale maatwerkvoorzieningen Wmo (hulpmiddelen, begeleiding, dagbesteding, huishoudelijke hulp en vervoer) bedroegen in 2018 €31,5 mln. De uitgaven op de algemene voorzieningen bedragen een derde van de totale uitgaven op de lokale Wmo.

Op de regionale MO/BW bedroegen de uitgaven in 2018 €42,3 mln. De uitgaven op de algemene voorzieningen voor de regionale doelgroep MO/BW bedraagt 7% van de totale uitgaven MO/ BW.

Voor de individuele Jeugd voorzieningen bedroegen de uitgaven in 2018 circa €46 mln. De algemene voorzieningen voor deze groep bedragen zo'n een tiende van het totale uitgaven voor individuele- en algemene voorzieningen.

11. Risico's en beheersmaatregelen

11.1 Risico's en beheersmaatregelen

Tabel 2 Een overzicht van risico's en beheersmaatregelen per functie

Definiëren risico's			
Risico-gebeurtenis per functie	Gevolgen risico (waar leidt het risico toe?)	Beheersmaatregelen	Classificatie risico (5 puntsschaal)
Hoofdaannemer			
Hoofdaannemer per Basisontmoetingsplek in plaats van penvoerder		Goede samenwerkingsafspraken (samenwerkingsovereenkomst), kan problemen voorkomen. Dit kunnen we Voorkomen door voorwaarden te verbinden aan de hoofdaannemer door bijv. expertise te eisen van de verschillende doelgroepen.	Inhoudelijk: 4 Naar mate er meer bezuinigd moet worden op deze onderdelen komt er meer spanning te staan op de samenwerking voor de hoofdaannemer.
Hoofdaannemer per stadsdeel voor de functie inwonersondersteuning	Onrust bij aanbieders, mogelijk veranderen de verhoudingen waardoor de samenwerking en dus de kwaliteit van de dienstverlening onder druk kan komen te staan. Specifieke expertise van doelgroepen gaat verloren.	Voorkomen dat expertise verloren gaat door samenwerking te eisen.	Financieel: 4 Het aanbod sluit niet goed genoeg aan op specifieke groepen met als gevolg dat de gemeente een maatwerkvoorziening moet indiceren.
Efficiënter gebruik vastgoed			
Basisontmoetingsplekken sluiten en/of verplaatsen doordat we voorkeurslocaties aanwijzen	Dit veroorzaakt onrust bij de gebruikers, vrijwilligers en professionals. Risico dat bezoekers uit beeld raken en niet langer de benodigde ondersteuning ontvangen.	Tijdig en zorgvuldig communiceren. Zachte landing. Heldere wegingskaders. Een frictiekosten-post opnemen voor bezwaar/ beroep zaken die eventueel voortvloeien uit de subsidieverleningen.	Inhoudelijk: 4 Juridisch:4
In ieder stadsdeel een gecombineerde Wmo en Jeugd Basisontmoetingsplekken	Dit veroorzaakt onrust bij de gebruikers, vrijwilligers en professionals. Risico dat bezoekers uit beeld raken en niet langer de benodigde ondersteuning ontvangen.	Tijdig en zorgvuldig communiceren. Zachte landing. Heldere wegingskaders. Een frictiekosten-post opnemen voor bezwaar/ beroep zaken die eventueel voortvloeien uit de subsidieverleningen.	Inhoudelijk:3 Juridisch:3
Het aantal Accres-locaties verminderen en zo nodig afstoten wanneer deze niet bijdragen aan het realiseren van gemeentelijke beleidsdoelen	Dat strategische locaties die in de toekomst mogelijk van belang zijn voor Apeldoorn en de wijk nu worden afgestoten.	Proces afspraken maken over het maken van keuzes ten aanzien van JZW gefinancierde locaties Zorgvuldige communicatie	Inhoudelijk: Inwoners kunnen op deze plekken geen ruimte meer huren.
Verlagen financiering arbeidsmatige dagbesteding, namelijk exclusief component locatie. Op deze wijze stimuleren we het activeren en werken op zo regulier mogelijke plekken.	Onrust bij aanbieders. Aanbieders moeten veranderen anders komen ze financieel in de problemen.	Samen met een afspiegeling van het veld de wijzigingen vormgeven.	Inhoudelijk:2 Aanbieders trekken zich terug.

Definiëren risico's			
Risico-gebeurtenis per functie	Gevolgen risico (waar leidt het risico toe?)	Beheersmaatregelen	Classificatie risico (5 puntsschaal)
Het beschikbare subsidieplafond voor Basisontmoetingsplekken handhaven.	De verwachting is dat de kosten per ontmoetingsplek zijn toegenomen. De verwachting is dat we meer en hogere subsidieaanvragen ontvangen, die niet passen binnen het beschikbare budget. Dit betekent dat we keuzes moeten maken en een aantal Basisontmoetingsplekken per 2021 geen subsidie meer ontvangen.	Een helder wegingskader opnemen in de subsidieregeling algemene voorzieningen, zodat we de keuzes die we maken kunnen verantwoorden.	Inhoudelijk:4 Wanneer een Basisontmoetingsplek sluit dan heeft dit gevolgen voor de gebruikers.
Het beschikbare subsidieplafond voor Inwonersondersteuning handhaven , terwijl de gemeentelijke ambities eerder toe dan afnemen.	De inwonersondersteuners, zoals de buurtregisseur en jongerenwerkers, staan nu al onder druk. Deze druk wordt veroorzaakt door onze gemeentelijke ambities namelijk: revitalisering, burgerparticipatie, comfortabele gezinsstad, het versterken van lokale gemeenschappen en inwonerinitiatieven. Maar ook het verminderen van de inzet van maatwerkvoorzieningen. Al deze ambities slaan neer op de wijkprofessionals.	Erkennen dat de wijkprofessionals moeten prioriteren en ambities slechts gefaseerd handen en voeten kunnen geven. Dit onderwerp bespreekbaar maken en uitwerken in het Stadsdeelplan Sociaal. We monitoren de ontwikkelingen. Zo nodig kunnen we extra middelen ter beschikking stellen (aanvullende regeling)	Inhoudelijk:3 Ambities van het college worden niet of deels gerealiseerd omdat medewerkers vertrekken of ziek worden. Inhoudelijk:2 We zetten onvoldoende in op het voorkomen (preventie) en direct oplossen, waardoor de problematiek toeneemt en het oplossen van de problematiek duurder wordt.
De mate waarin we er in slagen de huidige tekorten op maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo weten terug te dringen.	In het geval dat dit onvoldoende lukt binnen de maatwerkvoorzieningen zal waarschijnlijk ook het budget voor de algemene voorzieningen opnieuw overwogen moeten worden, dit terwijl we financiële afspraken maken voor minimaal 3 jaar.	Inhoudelijk moeten de algemene voorzieningen bijdragen aan het terugdringen van het beroep op maatwerkvoorzieningen. We maken zoals altijd een begrotingsvoorbehoud als we subsidie verlenen en de begroting nog niet is vastgesteld.	Financieel:2
Herverdeling MO/BW De MO blijft voorlopig historisch verdeeld en regionaal aan de centrumgemeenten uitgekeerd Voor BW komt er een ingroeipad van 10 jaar vanaf 2022 van historisch aan centrumgemeenten naar objectief aan alle gemeenten. De ambulante begeleiding komt in de algemene uitkering (lokaal)	dit gaat gepaard met een landelijke herverdeling die zeer nadelig zal zijn voor de regio Oost-Veluwe. MO/BW middelen financieren we ook een deel van de algemene voorzieningen.		Financieel:4 Zeer nadelig
In een convenant zijn afspraken gemaakt over de regionale uitvoering en bekostiging van regionale taken MO/BW in Apeldoorn. De uitwerking van de ontvlechting vanaf 2021 kan nadelig uitpakken voor de voorzieningen in Apeldoorn	Er is onvoldoende dekking voor de regionale MO/BW voorzieningen in Apeldoorn.	We verlengen de functies die we geheel of deels bekostigen met regionale middelen. Hierdoor kopen we tijd om samen met de regio nieuwe afspraken te maken over de periode per 2022. Bij de meircirculaire wordt naar verwachting meer bekend.	Financieel: We kopen tijd

11.2 Algemene Risico's onvoldoende inzet op algemene voorzieningen

De onderstaande punten zijn op de aanbiedersbijeenkomst over de algemene voorzieningen op 12 maart opgehaald:

- Afbraak professionele ruggengraat, kennis en deskundigheid. Je haalt de bodem onder de afschaling van maatwerkondersteuning weg;
- Individuele cliënt uit het oog verliezen. Te laat ondersteuning inzetten, waardoor inzet van zwaardere ondersteuning nodig is;
- Meer inzet duurdere maatwerkondersteuning als we niet investeren in laagdrempelig, toegankelijk en preventie.
- Uitval mantelzorgers door toegenomen belasting;
- Uitval vrijwilligers door toegenomen complexiteit taak;
- Meer armoede, onveiligheid, eenzaamheid, psychische problematiek, zorgmijden;
- Te veel focus op mensen met een ondersteuningsbehoefte. Zorg voor een sterke sociale basis.

12. Tot slot

Zoals al in het begin van dit document aangehaald is deze beleidsnotitie bedoeld om het proces van de doorontwikkeling van de algemene voorzieningen te overzien en te sturen. Dit is dan ook een dynamisch document, waarover we voortdurend met betrokken partijen in gesprek zijn. Omdat we al doende doorontwikkelen valt te voorzien dat we komen tot voortschrijdend inzicht en op basis hiervan aanpassingen willen doen aan deze transformatieagenda. We gaan ervan uit dat deze wens tot aanpassing vanzelf zal ontstaan, door met elkaar in gesprek te zijn. Ook plannen we daarnaast begin 2023 een evaluatiemoment in waarin we ook formeel stil staan bij de opgedane ervaringen. Daarnaast zullen we veel informatie verzamelen vanuit de verantwoordingsformats die de aanbieders die subsidie ontvangen tweemaal per jaar invullen.

Evaluatie Algemene voorzieningen

Inleiding

In de maanden september t/m december 2017 zijn de 58 aanvragen voor subsidie van de Algemene voorzieningen voor het kalenderjaar beoordeeld en beschikt. De subsidieaanvragers zijn op 14 en 15 december geïnformeerd.

In maart 2018 is subsidieaanvrager gevraagd terug te kijken en de gemeente van tips te voorzien. Het terugkijken heeft tot doel om de inhoud (subsidieregeling) en het proces van de subsidie Algemene voorzieningen te verbeteren.

De externe evaluatie bestond uit een schriftelijke enquête aan de subsidierelaties.

Resultaten Evaluatie

In maart is aan 53 aanbieders een enquête gezonden. Van deze 53 aanbieders hebben 20 aanbieders (38%) gereageerd. De vragenlijst bestond uit gesloten vragen en twee open vragen. In de eerste openvraag geven respondenten tips over hoe de gemeente de sociale basisinfrastructuur kan versterken.

In de tweede openvraag geven respondenten adviezen over de subsidieregeling

De resultaten van de gesloten vragen staan in Tabel 1. De respondenten geven de gemeente een ruime 6 (hoogste cijfer:8, laagste cijfer:6).

Zij zijn het *meest tevreden* over: De informatie bijeenkomsten, het beantwoorden van vragen, het digitaal aanvragen, de informatie op de website en de vindbaarheid van de website

Het *minst tevreden* zijn de respondenten over: over de zeer late duidelijkheid over subsidie in het volgende jaar (december), duidelijkheid regeling en duidelijkheid aanvraagformulier.

Tabel 1 resultaten enquête

	Inhoud vraag	(zeer)Tevreden	Neutraal	(zeer) Ontevreden
a.	Informatie op de website	65%	25%	10%
b.	Vindbaarheid website	65%	20%	15%
c.	Informatie bijeenkomst	65%	30%	5%
d.	Beantwoorden vragen	75%	20%	5%
e.	Duidelijkheid regeling	40%	25%	35%
f.	Duidelijkheid aanvraagformulier	45%	20%	35%
g.	Digitaal aanvragen	65%	10%	25%
h.	Aanvraagdatum 15/9	45%	40%	15%
i.	Duidelijkheid beschikking	60%	15%	25%
j.	Datum beschikking (december)	15%	25%	50%
k.	Duidelijkheid verantwoordingsformulier 2018	30%	40%	25%

³⁴ Evaluatie Wmo-beleid; Spectrum; december 2016.

Aanbevelingen

De door de respondenten genoemde tips en adviezen vertalen we naar de volgende aanbevelingen voor de doorontwikkelingen van de Subsidieregeling algemene voorzieningen.

- Verduidelijk de regeling waar mogelijk;
- Publiceer tijdig. Dit betekent aanvragen binnen per mei 2020 in plaats van september 2020;
- Creëer ruimte voor de professional om in te kunnen spelen op de (veranderende) vraag en aanbod te creëren voor alle kwetsbare doelgroepen;
- Stuur op samenwerken en het voorkomen van overlap;
- Beloon innovatie die ontstaat door samen te werken;
- Kwaliteitseisen zijn in balans met het gevraagde aanbod;
- Vereenvoudig het proces. Zoek een balans in verantwoording en vertrouwen. Minder detail;
- Zorg voor een duidelijk aanvraagformulier en goed werkende techniek.
- Borg continuïteit in de uitvoering en beschik voor meerdere jaren (ten minste 3 jaar);
- Investeren in de vindbaarheid van voorzieningen (website, app);
- Zet de inwoner centraal in de doorontwikkeling;
- Aandacht voor kleine ondernemers;
- Creëer samenhang tussen regelingen.
- Zorg dat het voor de organisaties duidelijk bij wie ze terecht kunnen voor informatie en van welke ondersteuning zij gebruik kunnen maken. Zorg dat deze ondersteuning aansluit op de behoefte.

Proces Kadernota

Tijdens het opstellen van deze kaders is op verschillende momenten rondom thema's gesproken met onze maatschappelijke partners en onze adviesraden. Er is actief input opgehaald. Ook leren we van de ervaringen die met de huidige subsidieregeling algemene voorzieningen Wmo en Jeugd 2018 zijn opgedaan. In maart 2018 zijn daarom via een schriftelijke vragenlijst verbeterpunten opgehaald over het subsidieproces van deze subsidieregeling. Op dat moment hadden we ruim een jaar ervaring met de huidige subsidieregeling. Tevens heeft in mei 2019 een onderzoek de effecten van Basisontmoetingsplekken plaatsgevonden. Ook hier hebben we van geleerd (zie bijlage 3). Evenals het onderzoek naar het maatschappelijk vastgoed. Tot slot is de reguliere verantwoordingscyclus een bron van informatie voor de hier voorgestelde doorontwikkeling voor alle algemene voorzieningen (inclusief begrotingssubsidies).

Voordat deze nota is vrijgegeven voor inspraak hebben onze subsidierelaties deze nota ontvangen en/of zijn de voorstellen mondeling aangekondigd. Na het vrijgeven van deze kaders volgt een inspraakperiode, waarna de raad deze kaders na het verwerken van eventuele inspraakreacties vaststelt. Voorafgaand hieraan hebben we advies gevraagd aan onze adviesraden Wmo en VWI. De dorps- en wijkraden zijn tijdens de inspraakperiode geïnformeerd. Na vaststelling werken we de kaders uit in een subsidieregelingen, aanbestedingsdocumenten (i.v.m. Apeldoorn werkt mee) en Verordeningen en beleidsregels.

Een zorgvuldig subsidieproces vraagt om publicatie van de nieuwe subsidieregeling Algemene voorzieningen per 1 februari 2020. Dit betekent dat de kaders voor de nieuwe subsidieregeling in het najaar van 2019 vastgesteld moeten zijn. We publiceren de nieuwe regeling op 1 februari 2020, waarna aanbieders tot uiterlijk 1 mei 2020 subsidie kunnen aanvragen voor 2021.

Bijlage 2 Gemeentelijke panden, (Basis)ontmoetingsplekken en Samen055-locaties

Zie separate notitie Gemeentelijke panden, (Basis)ontmoetingsplekken en Samen055-locaties

Bijlage 3 Effecten Basisontmoetingsplekken Apeldoorn

In deze Bijlage vind je de Samenvatting van het onderzoek dat halverwege 2019 door Senseguide is uitgevoerd. Eerst komen kort de bevindingen die ons opvielen aan de orde:

Opvallende bevindingen:

- Professionals hebben ook ervaringen gedeeld over (potentieel) kwetsbare inwoners die de Basisontmoetingsplekken juist (bewust) niet bezoeken of hier geen aansluiting hebben gevonden. Bij 19% van de ervaringen van professionals heeft de inwoner de Basisontmoetingsplek nooit of slechts één keer bezocht.
- Voor de bezoekers zijn de Basisontmoetingsplekken zeer relevant. Alle bevroegde bezoekers zijn positief tot zeer positief over het effect van de Basisontmoetingsplek op hun leven. Meer dan de helft geeft aan sterker in het leven te staan. Bij sluiting van de Basisontmoetingsplek heeft meer dan de helft nauwelijks of geen alternatieven: 38% denkt in dat geval te zullen vereenzamen.
- Bezoekers vinden de sfeer en het contact met andere bezoekers de belangrijkste redenen om de Basisontmoetingsplek te bezoeken. Dit terwijl de gemeente in de werkgroepen vooral stuurt op de aansluiting van het activiteitenaanbod en de ondersteuning bij de vraag. Natuurlijk is dit laatste ook beter te beïnvloeden dan het eerste, maar het is goed om dit te beseffen.
- Nabijheid is een belangrijke factor voor het bezoeken van de Basisontmoetingsplek.
- Inwoners met NAH vinden volgens de professionals onvoldoende aansluiting op de Basisontmoetingsplek: het is te druk, er zijn te veel prikkels en de begeleiding is onvoldoende. Het is daarom van belang om óf een aantal Basisontmoetingsplekken dusdanig aan te passen zodat deze doelgroep zich wel thuis voelt óf ervoor te kiezen om dit in het maatwerk op te lossen. (Overigens zijn de professionals van de organisatie Professionals in NAH met 16% van het totale aantal respondenten enigszins oververtegenwoordigd in het onderzoek).
- Een belangrijke onderzoeksvraag was in hoeverre de Basisontmoetingsplekken de belofte waarmaken om (doorgaans duurdere) maatwerkindicaties te voorkomen of te verminderen. 71% van de bevroegde professionals vindt de Basisontmoetingsplekken geschikt of perfect geschikt om de inwoner te helpen. De helft vindt het een adequaat alternatief voor of aanvulling op de persoonlijke begeleiding. De professionals die op de ontmoetingsplekken werken vinden dit vaker dan de professionals die er niet werken. In 50% van de casussen is het maatwerk afgenomen. De bezoekers zien de relatie tussen maatwerk en de Basisontmoetingsplek minder: 71% geeft aan dat maatwerk niet aan de orde is. Overigens hebben we maatwerk in dit onderzoek vertaald naar persoonlijke ambulante begeleiding. Hiermee bedoelen we de begeleiding van een professional bij zelfredzaamheids- en ondersteuningsvragen of het vasthouden of vergroten van de regie. Onze veronderstelling hierbij is dat de meeste deelnemers zich niet of nauwelijks bewust zijn van het verschil tussen dagbesteding vormgegeven als algemene voorzieningen of als maatwerk.
- Een Basisontmoetingsplek wordt in eerste instantie gezien als een instrument voor participatie en zelfredzaamheid. Ten tweede als preventie en in de derde plaats als instrument om maatwerk te minderen.

Samenvatting

Een gezonde buurt heeft ook een sociale component waarbij bewoners mogelijkheden hebben om mee te doen aan de samenleving. Om 'meedoen' voor inwoners mogelijk te maken, voorziet de Gemeente Apeldoorn elk stadsdeel onder andere van Basisontmoetingsplekken. Op een Basisontmoetingsplek kunnen inwoners terecht die behoefte hebben aan sociale activiteiten en ontmoeting in de buurt, of op zoek zijn naar informatie, advies en ondersteuning op het gebied van welzijn, zorg en wonen. De Basisontmoetingsplekken bieden ook dagbesteding aan. De dagbesteding is bedoeld voor mensen die moeite hebben om ritme en structuur in de dag aan te brengen. De Basisontmoetingsplekken drijven op de samenwerking van zorg- en welzijnsorganisaties, beroepskrachten, vrijwilligers en mantelzorgers. De gemeente subsidieert deze samenwerking om inwoners te ondersteunen in het versterken van de zelfredzaamheid en participatie. Het achterliggende beleid van de gemeente hierbij is het investeren in preventie en doorstroming naar lichtere vormen van ondersteuning. Hierdoor zijn minder inzet van persoonlijke thuisbegeleiding door zorgprofessionals en maatwerkindicaties voor dagbesteding nodig. Het budget van het sociale domein, en daarmee ook de algemene voorzieningen, staat onder druk. In de zoektocht naar manieren om te bezuinigen wordt onder andere gekeken naar de opbrengsten van de Basisontmoetingsplekken. Een cruciale vraag is in hoeverre de belofte waargemaakt wordt om (doorgaans duurdere) maatwerkindicaties te voorkomen of te verminderen. In het onderzoek hebben we maatwerk vertaald naar persoonlijke ambulante begeleiding. Hiermee wordt in dit onderzoek bedoeld de begeleiding van een professional bij zelfredzaamheids- en ondersteuningsvragen of het vasthouden of vergroten van de regie. Onze veronderstelling hierbij is dat de meeste deelnemers niet of nauwelijks bewust zijn van het verschil tussen dagbesteding vormgegeven als Algemene voorzieningen of als maatwerk. De gemeente en zorg- en welzijnspartners geloven dat ontmoetingsplekken maatschappelijke en kostendrukkende effecten hebben in het sociaal domein. Er is echter een gebrek aan data om dit te onderbouwen. Dit onderzoek richt zich daarom op de volgende onderzoeksvragen:

1. Hoe veranderen Basisontmoetingsplekken het leven van de bezoekers? Wat zijn (verhalen van) aantoonbare resultaten van deelname aan het maatschappelijke verkeer en zelfstandig functioneren?
2. Welke stimulerende factoren dragen hieraan bij?
3. In hoeverre is persoonlijke thuisbegeleiding verminderd?
4. Welke factoren staan afschaling van maatwerk / persoonlijke begeleiding in de weg?
5. Welke clusters van ondersteuningsvragen/-vragers zijn te onderscheiden?

Onderzoeksaanpak: ervaringsverhalen op grote schaal

In dit onderzoek is gebruikt gemaakt van een narratieve onderzoeksaanpak, ook wel *Big Narrative Sensemaking* genoemd. In deze methodologie gaat het om het verzamelen van ervaringsverhalen uit een representatieve steekproef. Het zijn korte observaties en ervaringen – de verhalen die je ook bij de koffieautomaat of aan de lunchtafel vertelt. Dit soort verhalen stellen ons in staat in te leven in het dagelijks leven van mensen: we krijgen een beter begrip van hun gedragingen, drijfveren en de leef- of werkomstandigheden. Verhalen worden *getriggerd* op basis van een aantal open vragen, waarna de verteller dit verhaal voorziet van betekenis door een aantal duidingsvragen over het verhaal en over zichzelf te beantwoorden. Dit levert kwalitatieve informatie op (het verhaal) die is gekoppeld aan kwantitatieve informatie (de antwoorden op de duidingsvragen). De onderzoekersbias is minimaal doordat de verteller de kwalitatieve informatie zelf indexeert. Deze methode is zeer geschikt om inwoners op grote schaal te bereiken en kwalitatief hoogwaardige beleidsinformatie te krijgen. Op statistisch niveau ontstaat een beeld van wat leeft, de onderliggende verhalen verrijken het beeld en vertellen waarom iets leeft. Een belangrijk kenmerk van de methode is om professionals uit het werkveld te betrekken bij de opzet van het onderzoek, de analyse en betekenisgeving van de data. Dit

draagt bij aan de acceptatie van de uitkomsten en aanbevelingen van het onderzoek in het werkveld.

Diversiteit in ervaringsverhalen: bezoekers Basisontmoetingsplekken en professionals

Om inzicht te krijgen in de effecten van Basisontmoetingsplekken in de dagelijkse praktijk, zijn ervaringen verzameld van de belangrijkste actoren in het werkveld: professionals en bezoekers van de Basisontmoetingsplekken. Als onderdeel van de verplichtingen verbonden aan de subsidieverleningen, nemen de organisaties tweemaal per jaar enquêtes en interviews af bij de bezoekers. De gemeente meent hierdoor, en door eerdere onderzoeken die in opdracht van de gemeente zijn uitgevoerd, al een redelijk compleet beeld te hebben van wat er bij de bezoekers leeft. Een belangrijke toevoeging van dit onderzoek is dat ook de professionals bevraagd zijn. Dit zijn zowel professionals die werkzaam zijn op een Basisontmoetingsplek alsmede ook ambulante begeleiders, wijkwerkers en Wmo-consulenten. In dit onderzoek is niet alleen gekeken naar wat Basisontmoetingsplekken betekenen voor reguliere bezoekers. Professionals hebben ook ervaringen gedeeld over (potentieel) kwetsbare inwoners die de Basisontmoetingsplekken juist (bewust) niet bezoeken of hier geen aansluiting hebben gevonden. Bij 19% van de ervaringen van professionals heeft de inwoner de Basisontmoetingsplek nooit of slechts één keer bezocht. Zodoende hebben we een breed en verdiepend beeld gekregen van de maatschappelijke opbrengsten van Basisontmoetingsplekken, in hoeverre deze leiden tot vermindering van persoonlijke thuisbegeleiding en welke factoren afschaling van maatwerk in de weg staan. In totaal zijn 52 bezoekers van Basisontmoetingsplekken en 83 professionals in het onderzoek betrokken.

De steekproef van bezoekers bestond voor 63% uit vrouwen en 37% uit mannen. Hiervan is het grootste deel vrouw en ouder dan 75 jaar (40%), gevolgd door vrouwen in de leeftijd tussen 50 en 65 jaar (21%). In de leeftijdsgroep 20 en 29 jaar (15%) hebben voornamelijk mannen deelgenomen. Er zijn geen bezoekers onder de 19 jaar gevonden om deel te nemen aan het onderzoek. Een mogelijke oorzaak hiervan is dat de interviews overdag, grotendeels tijdens schooltijd, hebben plaatsgevonden. Alle deelgenomen bezoekers bezoeken regelmatig een Basisontmoetingsplek d.w.z. minimaal één keer per week. De groep professionals is onderverdeeld in vier rollen: professionals werkzaam op de ontmoetingsplekken, ambulante begeleiders – professionals die begeleiding geven in thuissituaties (maatwerk), wijkwerkers – professionals die inwonersondersteuning in de wijk verlenen en Wmo-consulenten – in dienst van de gemeente. Voor dit onderzoek is de nadruk gelegd op de ervaringen van professionals werkzaam op de ontmoetingsplekken en ambulante begeleiders. Professionals in deze rollen hebben directe ervaring hoe Basisontmoetingsplekken wel en niet bijdragen aan zelfredzaamheid en participatie. Wijkwerkers en Wmo-consulenten zijn in het onderzoek meegenomen als de belangrijkste verwijzers van inwoners naar Basisontmoetingsplekken. Een onevenredig deel van de ervaringen (16%) van professionals zijn van één organisatie; Professionals in niet aangeboren hersenletsel (NAH). Zij begeleiden inwoners met een NAH. Ervaringen met deze doelgroep zijn in het onderzoek oververtegenwoordigd. Voor de resultaten van het onderzoek is hiervoor geen wegingsfactor opgenomen.

Resultaten

Basisontmoetingsplekken hebben een positief effect op het leven van bezoekers

Basisontmoetingsplekken hebben een positief tot zeer positief effect op het leven van bezoekers. Geen enkele bezoeker geeft aan dat een Basisontmoetingsplek geen effect heeft op zijn leven. Bezoekers ervaren dat zij door een Basisontmoetingsplek sterker in het leven staan. Meer dan de helft geeft aan voordat zij naar een ontmoetingsplek gingen zwak tot zeer zwak in het leven te staan en bijna de helft geeft aan dat zij sinds het bezoeken van een Basisontmoetingsplek sterk tot veel sterker in het leven staan.

Meer zelfredzaamheid, participatie en minder behoefte aan individuele begeleiding

Professionals geven aan dat de effecten die zij ervaren vooral bijdragen aan het voorkomen dat er problemen voor inwoners ontstaan of verergeren, aan het vroeg signaleren van risico's en de toeleiding naar hulp, en aan een collectief aanbod in plaats van een individueel aanbod. Er zijn

geen noemenswaardige verschillen tussen de rollen van de professionals en de gesignaleerde effecten. Het is aannemelijk te veronderstellen dat de maatschappelijke effecten die professionals signaleren, correleren met de belangrijkste effecten die bezoekers ervaren: meer afleiding, minder eenzaamheid, meer structuur en regelmaat, beter kunnen omgaan met andere mensen en groei in zelfvertrouwen leiden tot meer zelfredzaamheid, participatie en minder behoefte aan individuele begeleiding.

Duurzaamheid van effecten

Op de vraag hoe duurzaam de gesignaleerde effecten van Basisontmoetingsplekken zijn op inwoners, geeft 60% van de professionals aan dat effecten duurzaam van aard zijn. Een kwart spreekt van blijvende effecten. Van de professionals die aan het onderzoek deelnemen geeft 18% aan het niet te weten.

Relatie tussen basisontmoetingsplekken en maatwerk / persoonlijke begeleiding

Op de vraag of een Basisontmoetingsplek geschikt is om een inwoner te helpen, ervaart 71% van de professionals dat een Basisontmoetingsplek daarvoor geschikt tot perfect geschikt is. De helft van deze professionals vindt daarbij een Basisontmoetingsplek een adequaat alternatief voor of aanvulling op persoonlijke thuisbegeleiding. Op de vraag of de maatwerkbegeleiding van de persoon in hun casus is afgenomen of toegenomen, ervaart 50% van de professionals dat thuisbegeleiding is afgenomen en 16% ervaart een toename. Van de professionals die aan het onderzoek hebben deelgenomen geeft 27% aan het niet te weten. Van de 30 casussen waarin vermindering van maatwerkbegeleiding wordt ervaren gaat 76% van de inwoners tussen de één en vier keer per week naar een Basisontmoetingsplek. Bij 71% van de bezoekers is persoonlijke thuisbegeleiding niet aan de orde. We zien dit bij alle bezoekers in de leeftijdsgroep 20-29 jaar, bij bijna alle bezoekers in de leeftijdsgroep 50-65 jaar en bij 60% van bezoekers in de leeftijdsgroep ouder dan 75. Uit de verhalen constateren we dat van deze laatste groep een groot aantal bezoekers woont in een verzorgingshuis of aanleunwoning in de nabijheid van een Basisontmoetingsplek. Van de bezoekers (29%) die wel persoonlijke thuisbegeleiding hebben is bij de helft de begeleiding hetzelfde gebleven, bij 20% is thuisbegeleiding verminderd en bij 20% gestegen. In één geval (6%) was begeleiding aan huis helemaal niet meer nodig.

Verskil in ervaringen tussen professionals werkzaam op een Basisontmoetingsplek en ambulante begeleiders

De relatie tussen Basisontmoetingsplekken en maatwerk/ persoonlijke thuisbegeleiding wordt verschillend ervaren tussen professionals die werken op een Basisontmoetingsplek en ambulante begeleiders. Zo ervaren professionals die op een Basisontmoetingsplek werken in grote mate (85%) dat een Basisontmoetingsplek geschikt is om een inwoner te helpen. Minder dan de helft van de ambulante begeleiders (44%) ervaart dat een Basisontmoetingsplek niet geschikt is om een inwoner te helpen. Professionals die op een Basisontmoetingsplek werken ervaren in grote mate (91%) dat een Basisontmoetingsplek een adequaat alternatief voor of aanvulling is op maatwerkbegeleiding. Ambulante begeleiders ervaren voor een groot deel (61%) dat een Basisontmoetingsplek geen adequaat alternatief is voor maatwerkbegeleiding.

Ook ervaren professionals op een Basisontmoetingsplek in grote mate dat persoonlijke (maatwerk) begeleiding thuis afneemt én dat het effect van het bezoeken van een Basisontmoetingsplek duurzaam is. Ambulante begeleiders ervaren vooral dat persoonlijke thuisbegeleiding minder afneemt of gelijk blijft én dat het effect van het bezoeken van een Basisontmoetingsplek minder duurzaam is. Geconstateerd wordt dat de communicatie en het wederzijds begrip over de relatie tussen Basisontmoetingsplekken en maatwerkbegeleiding tussen de twee groepen professionals verbeterd kan worden.

Geen alternatieven en vereenzaming als Basisontmoetingsplek zou sluiten

Meer dan de helft van de bezoekers geeft aan nauwelijks of geen alternatieven te hebben in het hypothetische geval dat zijn Basisontmoetingsplek zou sluiten. Voor 38% van de bezoekers zou sluiting leiden tot vereenzaming. Dit leeft voor een groot deel onder bezoekers die ouder zijn dan 75 jaar. Opvallend is dat bijna alle jongeren in dit onderzoek (leeftijd 20-29 jaar) aangeven geen

alternatieven te hebben voor hun ontmoetingsplek. Dit is opvallend; jongeren geven in hun verhalen aan dat sinds zij naar de ontmoetingsplekken gaan minder op straat hangen en voor overlast zorgen.

Elkaar eerst kennen, dan helpen

Sfeer, vriendelijkheid en aansluiting vinden bij andere bezoekers worden door bezoekers als belangrijker ervaren dan het activiteiten aanbod, deskundigheid en vaste bezetting op de Basisontmoetingsplekken. Men moet elkaar eerst kennen, voordat men kan helpen.

Nabijheid belangrijke factor, vervoer is geen belemmering

Het dicht in de buurt wonen van een Basisontmoetingsplek is een van drie belangrijkste aspecten die bezoekers fijn vinden aan een ontmoetingsplek. Een gebrek aan vervoer wordt niet als een belemmering gezien.

Factoren die afschaling van persoonlijke begeleiding in de weg staan

Zowel professionals als bezoekers vinden de Basisontmoetingsplekken niet geschikt voor mensen met niet-aangeboren-hersenletsel (NAH): het is te druk voor ze, krijgen te veel prikkels, kunnen door hun beperking moeilijk eigen initiatief nemen, vinden geen aansluiting met anderen en kunnen hun gedachten niet van hun afpraten. Ook schaamte speelt in enkele gevallen een rol. Deze groep heeft behoefte aan vaste gezichten en rust. Basisontmoetingsplekken bieden dit over het algemeen onvoldoende. Een beperking als NAH wordt vaak onderschat en vraagt om specialistische begeleiding. Ook bij complexe hulpvragen is afschaling moeilijk te realiseren (vastlopen in dagelijks leven, verlies, rouw, problemen in gezinssysteem). Evenzo geldt dit voor inwoners met een licht verstandelijke beperking, autisme en multiple sclerose. Een Basisontmoetingsplek is dan op zijn best een waardevolle aanvulling op persoonlijke begeleiding.

Professionals die een Basisontmoetingsplek in hun casussen niet als een adequaat alternatief voor maatwerkbegeleiding ervaren, geven aan dat dit vooral door de inwoner zelf wordt beïnvloed

Professionals ervaren in meer dan de helft van de gevallen waarin zij aangeven dat een Basisontmoetingsplek geen adequaat alternatief is voor maatwerkbegeleiding, dat dit door inwoners zelf wordt beïnvloedt: ze voelen zich niet thuis, hebben niet het gevoel iets toe te kunnen voegen, vinden geen aansluiting met andere bezoekers of vinden het niet fijn om in één ruimte met elkaar te zitten. Het idee dat iedereen er kan komen geeft een onveilig gevoel; het is een te algemene plek. Soms is er ook geen behoefte aan sociale contacten of vinden ze het eng om alleen naar een Basisontmoetingsplek te gaan.

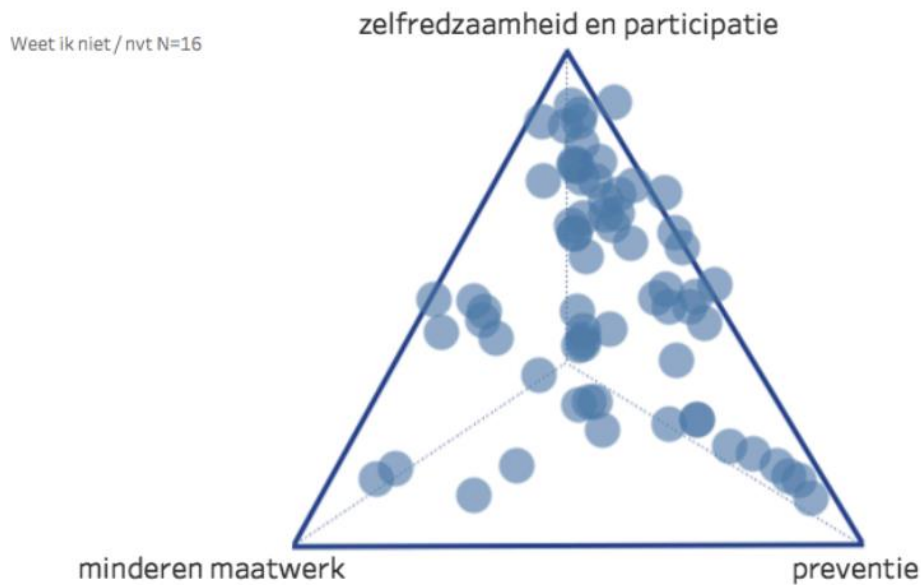
Belemmeringen bij de begeleiding op ontmoetingsplekken

Professionals signaleren ook belemmeringen bij de begeleiding op ontmoetingsplekken: onvoldoende kennis bij begeleiders over de activiteiten, weinig ruimte en tijd voor een groeiende groep met complexe hulpvragen, niet goed doorvragen wat bij inwoners leeft en waar zij behoefte aan hebben, onduidelijkheid over rollen onderling op een ontmoetingsplek en te veel wisselingen in de bezetting waardoor inwoners verbinding en vertrouwen missen.

Kerndoelstellingen Basisontmoetingsplekken breed gedragen

De kerndoelstellingen van de Basisontmoetingsplekken – zelfredzaamheid, participatie, preventie, minderen van maatwerk- worden breed gedragen door de in dit onderzoek betrokken professionals. Dit wordt bevestigd in de onderstaande visualisatie (afbeelding 1.1) van de respons van professionals op de vraag waar de Basisontmoetingsplek uit hun verhaal vooral aan bijdraagt. Te zien is dat het accent vooral ligt op zelfredzaamheid en participatie en in iets mindere mate op preventie en minderen maatwerk. We constateren dat de doelstellingen ook in deze verhouding terugkomen in de resultaten van dit onderzoek. In die zin weerspiegelt de onderstaande visualisatie de essentie van dit rapport.

De basisondoetingsplek uit mijn verhaal heeft vooral bijgedragen aan...

Afbeelding 1.1 - kerndoelstellingen Basisondoetingsplekken ervaren door professionals (exclusief percentage nvt)

De ontmoetingsplek is warm ontmoeten

Eenzaam persoon weinig sociaal netwerk na vrijblijvend geproefd te hebben aan de ontmoetingsplek kwam de persoon steeds meer los en kwam dankzij de begeleiding van de vrijwilligers steeds meer los en is nu onderdeel van de groep en heeft meer zelfvertrouwen gekregen en heeft een meer open houding zowel binnen als buiten de ontmoetingsplek. – Ervaring van een professional op een basisondoetingsplek

De ontmoetingsplek is de samenleving in het klein. Je leert er vaardigheden aan en je leert vaardigheden te behouden. De ontmoetingsplek is een veilige plek waar je jezelf kan zijn in een veilige omgeving met ondersteuning van professionals en vrijwilligers. Dit is meestal groepsgevoel en gericht op welzijn. Hulpverlening en persoonlijke begeleiding vraagt rust ruimte en specifieke deskundigheid. De ontmoetingsplek is een voorliggende voorziening en gericht op preventie. Als er wordt ingezet op preventie zal er minder gebruik hoeven worden gemaakt van duurdere hulpverlening. Bij persoonlijke begeleiding worden andere skills gevraagd.

Reflectie van dezelfde professional op haar eigen ervaring

Bijlage 4 Overzicht huidige samenwerkingsverbanden

Tabel 1 Huidige samenwerking op Inwonersondersteuning per stadsdeel

Stadsdeel	Penvoerder	Partners samenwerkingsverband
Noordwest	Stimenz	MEE
Noordoost	Don Bosco	MEE, Stimenz
Zuidwest	MEE	Buurtcooperatie (Zuid Doet Samen), Stimenz
Zuidoost	Stimenz	MEE, Don Bosco

Tabel 2 Huidige Samenwerkingsverbanden per Basisontmoetingsplek

Ontmoetingsplekken Noordwest/ centrum	Penvoerder	Partners samenwerkingsverband
Basisontmoetingsplekken		
De Veenkamp	Goede Zorg	De Goede Zorg Stimenz Thuiszorg Waalstad
Berkenhove	Atlant	Atlant Zorggroep Stimenz
Ontmoet & Co	Passerel	De Passerel Riwis Zorg en Welzijn Stimenz GGNet
Philadwars	Philadelphia	Philadelphia Siza SU International 's Heerenloo GGNet Stimenz
Groene Hoven	SU International	Su International Zorg De Passerel Siza Iriszorg
De Klup	De Klup	De Klup De Passerel Riwis
Pluspunt Orden & Mandala	SU International	SU International GGNet Woonmensen Philadelphia 's Heerenloo GGNet Zorggroep Apeldoorn e.o. De Passerel
Ontmoetingsplekken Jeugd		
7312	Stimenz	Stimenz

Ontmoetingsplekken Noordoost	Penvoerder	Partners samenwerkingsverband
Basisontmoetingsplekken		
Koningin Wilhelmina	Atlant	Atlant Zorggroep Stimenz
Talma Borgh	Talma Borgh	Talma Borgh Stimenz
Pluspunt Gentiaan	s Heerenloo	's Heerenloo SIZA Riwis GGNet Philadelphia Su International Iriszorg De Passerel
Atrium & 1005	Leger des Heils	Leger des Heils Iriszorg Su International Riwis Stimenz s Heerenloo
Ontmoetingsplekken Jeugd		
Don Bosco Zevenhuizen	Don Bosco	
Corner	Stimenz	
Dagbesteding niet gekoppeld aan een Basisontmoetingsplek		
Kristal	Passerel	De Passerel De Zorgmensen

Ontmoetingsplekken Zuidwest	Penvoerder	Partner Samenwerkingsverband
Basisontmoetingsplekken		
Graanhof	Stimenz	Stimenz s Heerenloo
Vogelnest	Passerel	De Passerel Stimenz Philadelphia Su International Riwis zorg en welzijn 's Heeren Loo Leger des heils
Ons Honk	Buurtcooperatie Apeldoorn Zuid	
Ontmoetingsplekken Jeugd		
Twilight	Stimenz	
Dagbesteding niet gekoppeld aan een Basis ontmoetingsplek		
Avondzon	Goede Zorg	Goede Zorg
Sprengenhof	Atlant	Atlant
Sainte Marie	Zorgmensen	Zorgmensen
Ontmoetingsplekken Zuidoost	Penvoerder	Partners samenwerkingsverband
Basis ontmoetingsplekken		
De Matenhof	Goede Zorg	De Goede Zorg De Passerel Philadelphia Stimenz Riwis Zorg en Welzijn s Heeren Loo St. Su International Zorg Leger des Heils
Berghorst	Atlant	Atlant Stimenz
Ontmoetingsplekken Jeugd		
Don Bosco De Maten	Don Bosco	Don Bosco Jejochema
Ontmoetingsplekken Dorpen	Penvoerder	Parners Samenwerkingsverband
Basis ontmoetingsplekken		
Koningin Wil. Hof Uddel	Koningin Wil. Hof Uddel	Koningin Wil. Hof Uddel Vrijwillige Hulpdienst Uddel
De Vier Dorpen	Zorggroep Apeldoorn	Zorggroep Apeldoorn Iriszorg Stimenz

Bijlage 5 Toelichting aandeel inwoners in kwetsbare situatie per stadsdeel

Hoewel de algemene voorzieningen voor alle Apeldoorners beschikbaar zijn, zijn ze met name bedoeld voor die Apeldoorners met een ondersteuningsbehoefte. Voor het bepalen van het aandeel van het stadsdeel wegen we de volgende factoren op een gelijke wijze mee:

- Aantal inwoners

Hoe groter het stadsdeel/buurt, hoe meer mensen gebruik van de voorziening gebruik kunnen maken. Bron: Apeldoorn in cijfers d.d. augustus 2019.

- Aantal 75-plussers

Het aantal inwoners van 75 jaar en ouder maken namelijk vaker gebruik van algemene voorzieningen. Bron: Apeldoorn in cijfers d.d. augustus 2019.

- Aantal 0-23 jarigen

De kans op jeugdhulpvragen is groter in stadsdelen met veel jongeren dan in gebieden met weinig jongeren. Bron: Apeldoorn in cijfers d.d. augustus 2019.

- Aantal cliënten Wmo Gebruik maatwerk

De mate waarin er in een stadsdeel gebruik gemaakt wordt van maatwerkvoorzieningen, zegt iets over de mate waarin algemene voorzieningen duurdere ondersteuning kan voorkomen. De veronderstelling is dat er een grote behoefte is aan algemene voorzieningen wanneer er meer sprake is van maatwerkindicaties.

Bron: Apeldoorn in cijfers, cijfers 2018

- Aantal cliënten Jeugdzorg

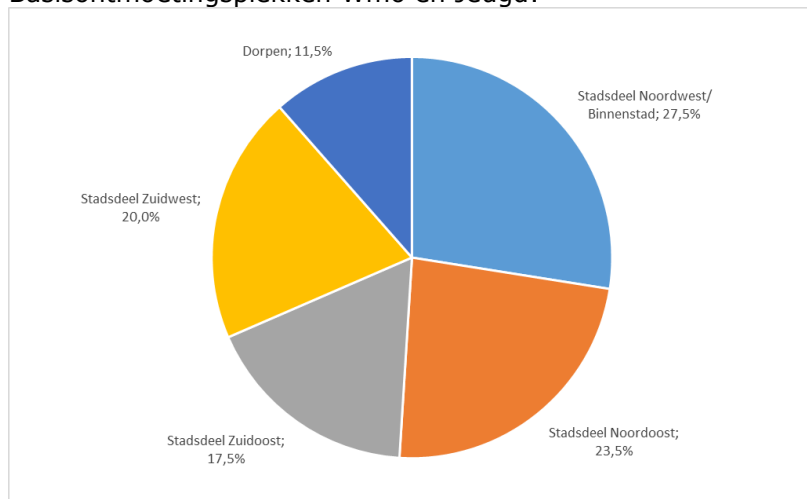
De mate waarin er in een stadsdeel door de jeugd gebruik gemaakt wordt van individuele voorzieningen, zegt iets over de mate waarin algemene voorzieningen duurdere zorg kan voorkomen. Bron: Apeldoorn in cijfers, cijfers 2018

- Aantal huishoudens tot 120% van het sociaal minimum

Hoe lager het inkomen, hoe vaker mensen aangewezen zijn op de overheid. Mensen met een hoger inkomen zijn doorgaans beter in staat om zelf oplossingen te vinden en deze zelf te betalen. Bron: Apeldoorn in cijfers, cijfers 2017 CBS.

De hier genoemde factoren zijn gelijk aan de eerder gehanteerde factoren in de Transformatieagenda 2018-2020. Door deze nu opnieuw toe te passen zien we een geringe verschuiving. Zo zien we een stijging van het aandeel van de dorpen (1,5 %), Zuidoost (2,5 %) en Noordoost (0,5 %). Het aandeel van Noordwesten en Zuidwest daalt daarentegen een beetje met respectievelijk 1,5% en 3%.

Dit leidt tot de volgende verdeling over de stadsdelen en de dorpen voor de Basisontmoetingsplekken Wmo en Jeugd:

Voor Inwonersondersteuning voegen we, net als nu, de verantwoordelijkheid voor de dorpen toe aan de stadsdelen. Op deze wijze kunnen we de kennis en expertise die beschikbaar is voor de dorpen goed borgen. Bovendien werken de toegangen op de vier Samen055-locaties ook op deze wijze. De dorpen zijn als volgt verdeeld over de stadsdelen:

Noordwest/ binnenstad	Noordoost
Wenum-Wiesel Hoog Soeren Uddel	Beemte-Broekland
Zuidwest	Zuidoost
Loenen Beekbergen-Lieren Oosterhuizen Hoenderloo Radio Kootwijk	Klarenbeek

Bijlage 6 Regisseur beweeg- en sportactiviteiten Basisontmoetingsplekken

Bewegen op de Basisontmoetingsplekken

Een van de opdrachten aan de Basisontmoetingsplekken is het bevorderen van de gezondheid. De meeste Basisontmoetingsplekken vertalen dit in het gezamenlijk nuttigen van gezonde maaltijden en een beweegaanbod. Zo vindt er Meer Bewegen Voor Ouderen (MBvO), line dance, kracht en balans training, wandelen, yoga en dans plaats.

Naast het belang van de beweegactiviteiten op de gezondheid en vitaliteit van de deelnemers, zijn de activiteiten een belangrijk middel om eenzaamheid te verminderen. Uit een recente steekproef³⁵ blijkt dat de meeste bezoekers naar de Basisontmoetingsplek komen voor de sfeer en het contact met andere bezoekers. Ongeveer driekwart van de bezoekers van de Basisontmoetingsplekken is ouder dan 50 jaar, 40 procent van de bezoekers is 75 jaar of ouder. De beweegactiviteiten op de Basisontmoetingsplekken worden soms begeleid door een uit de uit subsidie bekostigde zorg- of welzijnsprofessional. De professionals geeft naast de ondersteuning bij het bewegen gelijktijdig andere begeleiding. Het bewegen is dan een middel om in gesprek te komen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een wandelgroep voor inwoners met psychische problemen. In de meeste gevallen is de inzet van de uit subsidie bekostigde professional gericht op de coördinatie van het beweegaanbod, het *zorgen dat*. De activiteiten zelf worden dan begeleid door vrijwilligers of een docent (kostendekkend georganiseerd). In totaal gaat het om ongeveer 100 uur per week aan beweeg- en sportactiviteiten. Hiervoor verleent de gemeente subsidie voor ongeveer 53 uur professionele inzet per week.

Combinatiefunctionaris

Op basis van de Brede Regeling Combinatiefuncties stellen de ministeries van VWS, OCW en SZW cofinanciering beschikbaar voor de inzet van combinatiefuncties. Per 2019 heeft de gemeente Apeldoorn de mogelijkheid om 3 Fte extra ten opzichte van voorgaande jaren aan te vragen. Eén van de doelstellingen van de regeling is om een leven lang sporten en bewegen voor iedereen mogelijk maken. Ons voorstel is om 1 Fte in te zetten voor beweegactiviteiten op de Basisontmoetingsplekken. Van deze Fte wordt 60% door de gemeente bekostigd in de vorm van de bovenbeschreven subsidie voor beweegactiviteiten. Met de cofinanciering vanuit de ministeries, stellen we een Regisseur beweeg- en sportactiviteiten Basisontmoetingsplekken (werktitel) van 0,4 Fte aan.

Takenpakket

De Regisseur beweeg- en sportactiviteiten Basisontmoetingsplekken (werktitel) draagt zorg voor de stimulering en kwaliteitsbevordering van de (huidige) sport- en beweegactiviteiten op de Basisontmoetingsplekken en het leggen van slimme verbindingen tussen de Basisontmoetingsplekken en sportverenigingen en -clubs. Hierbij sluit hij of zij aan bij de ondersteuningsbehoefte van de Basisontmoetingsplekken, de vraag in de wijk en het huidige aanbod.

Bijvoorbeeld door:

- Het huidige aanbod een kwaliteitsimpuls geven door het geven of organiseren van trainde-trainers sessies.
- Verenigingen en clubs (zoals wandelclubs) in contact te brengen met de ontmoetingsplekken om zo gezamenlijk activiteiten vorm te geven (in afstemming met de verenigingsondersteuners Sport).
- Vrijwilligers te werven die beweegactiviteiten in of rondom de ontmoetingsplekken willen begeleiden.
- Nieuw aanbod initiëren of stimuleren, bijvoorbeeld door landelijke initiatieven onder de aandacht te brengen.
- Ontmoetingsplekken en open verenigingen/clubs stimuleren om het aanbod overzichtelijk in kaart te brengen op www.ontmoetelkaarinapeldoorn.nl als 'beweegactiviteit'.

³⁵ Senseguide 2019, steekproef onder 52 deelnemers.

Bijlage 7 Regionale voorzieningen maatschappelijke opvang en preventie

De onderstaande voorzieningen in Apeldoorn financieren we met Regionale MO/BW middelen. Hierover zijn afspraken vastgelegd in het convenant voor 2019 en 2020. Voor 2021 zijn we voornemens deze afspraken te continueren, zodat we de afspraken voor 2022 en verder op een zorgvuldige wijze regionaal kunnen voorbereiden. Wellicht is dan ook meer bekend over het nieuwe verdeelmodel.

Regionale activiteiten 2018	Bedrag*	Wijze van subsidiëren
Dak- en thuislozen (MO)		
Omnizorg toeleiding + klachtafhandeling	€ 44.740	Begrotingssubsidie
Omnizorg dag- en nachtopvang	€ 1.175.656	Begrotingssubsidie
Omnizorg dagbesteding	€ 75.000	Begrotingssubsidie
Omnizorg, gebruikersruimte	€ 688.701	Begrotingssubsidie
Omnizorg, heroïne-unit****		Begrotingssubsidie
Omnizorg talentplekken	€ 5.000	Regionale bijdrage aan Talent
Maatschappelijke Opvang Jongeren (MOJ)	€ 406.860	Indien voldoet aan de
		verwachtingen (MOJ)
		€ 2.395.957
		begrotingssubsidie per 2021
Inloop (MO)		
Citypastoraat	€ 35.000	Tendersystematiek
Menorah	€ 59.382	Tendersystematiek
Art Blanche	€ 14.600	Tendersystematiek
		€ 108.982
Preventie activiteiten (MO)		
Family Care Voorkom	€ 36.250	Tendersystematiek
Tactus preventie	€ 181.152	Tendersystematiek
		€ 217.402
OGGZ (MO)***		
Tactus bemoeizorg / casemanagement jongeren	€ 96.952	Overgedragen aan SWT
GGNet OGGZ-team	€ 360.862	
		€ 457.814
Herstelplein Oost-Veluwe (BW)		
Omnizorg theaterschool**	€ 40.471	Indien voldoet aan de
Ixta Noa**	€ 70.000	verwachtingen
Stimenz + MEE clientondersteuning GGZ**	€ 62.505	Begrotingssubsidie per 2021
Zorgbelang Herstel**	€ 51.438	
Tactus**	€ 73.299	
Riwis Herstel**	€ 18.000	
		€ 315.713
Vrijwilligersondersteuning (MO/BW)		
Stichting ontmoeting	€ 57.600	Tendersystematiek
		€ 57.600
Mantelzorgondersteuning (MO/BW)		
GGNet kopp/kvo	€ 97.734	Tendersystematiek
Tactus kopp/kvo	€ 40.200	
		€ 137.934
	Totaal	€ 3.691.402

*Bedragen zoals vermeld in deze kolom zijn de beschikte bedragen 2018, na bezwaar en beroep.

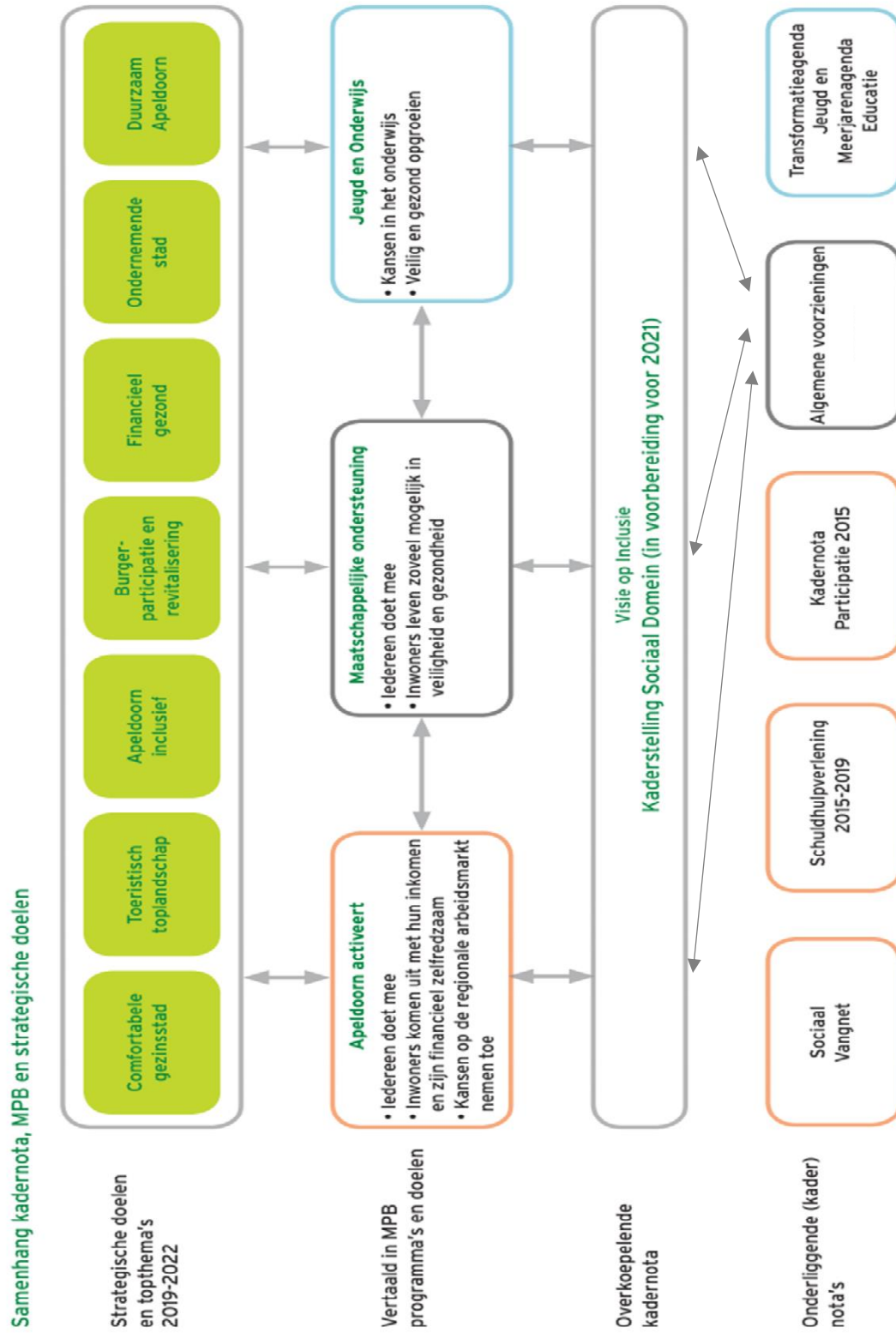
Dit geeft een indicatie voor toekomstige jaren, maar de exacte bedragen verschillen per jaar.

**Worden onderdeel herstelacademie.

***Deze subsidies komen per 1-1-2019 te vervallen. Zie collegebesluit integratie OGGZ-taken.

****Het hiervoor ontvangen subsidiebedrag varieert per jaar en wordt 1 op 1 doorgegeven aan Omnizorg.

Bijlage 8 Samenhang kadernota's, MPB en strategische doelen

Bijlage 9 Contouren Aanvullende subsidieregeling

Inleiding

Bij onvoldoende prestatie of het niet leveren van activiteiten worden op dit moment beschikkingen naar beneden bijgesteld en/of subsidie teruggevorderd. Om goed in te kunnen spelen, zeker wanneer we langer lopende afspraken maken, is het wenselijk om soms een subsidie op te kunnen plussen. Nu verstrekken we nog incidenteel subsidies op grond van de Algemene Subsidie Verordening. We willen dit beter borgen en inkaderen. Op deze wijze geven we uitvoering aan de Transformatieagenda (raadsbesluit).

Juridische zaken adviseert om de onderstaande kaders te vertalen naar een regeling en deze door het college vast te laten stellen. Op deze wijze realiseren we een wettelijke grondslag voor de aanvullende subsidie.

De hiervoor genoemde inhoudelijke kaders vertalen we naar een regeling. Dit betekent omvormen tot harde absolute criteria, wat de beoordeling vergemakkelijkt.

Toegenomen vraag. Wat nu?

De volgende mogelijkheden zijn er om in te kunnen spelen op veranderingen in de vraag:

Stap 1 Oplossen binnen de ontvangen subsidie voor een functie

De gesubsidieerde partij gaat eerst zelf op zoek naar mogelijke oplossingen binnen de functie. Kan bijvoorbeeld een niet zo goed bezochte activiteit op een Basisontmoetingsplek in de plaats komen van een andere activiteit. Keuzes maken betekent iets anders niet meer, anders of minder te doen. De gemeente geeft hiervoor kaders mee. Pas wanneer stap 1 onvoldoende oplossing biedt overweegt de gemeente een aanvullende subsidieaanvraag te honoreren.

Stap 2 Een aanvullende subsidie overwegen

Uitsluitend onder strikte voorwaarden kan de gemeente een aanvullende subsidie verstrekken voor de maximale duur van de looptijd van reguliere subsidie op grond van de subsidieregeling Algemene Voorzieningen.

De aanvragen kunnen het gehele jaar worden ingediend. De gemeente bepaalt binnen 12 weken of de aanvraag aan de voorwaarden voldoet. Op het moment dat er weer een nieuwe subsidietender plaatsvindt doet de betreffende aanvraag mee in het grotere geheel. Dit betekent dat deze op dat moment ook in het totaal wordt afgewogen.

Voorwaarden en wegingskader aanvullende subsidie op grond van de Algemene Voorzieningen

Voorwaarden

Het college verstrekt uitsluitend een aanvullende subsidie indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De aanvraag past binnen één van de functies zoals genoemd in de Subsidieregeling Algemene Voorzieningen.
- *De aanvrager ontvangt al subsidie voor de desbetreffende functie* op grond van de Subsidieregeling Algemene Voorzieningen Wmo en Jeugd;
- De aanvraag is gericht op (het ondersteunen van) de *primaire doelgroep*.

Wegingskader:

- De aanvrager onderbouwt aantoonbaar de *toegenomen vraag* voor de reeds gesubsidieerde functie. De groei is structureel, deze doet zich of zal zich langer dan 6 maanden voordoen.
- De aanvrager onderbouwt de *noodzaak* om de taak extra te subsidiëren. Waarom is het nu nodig om extra subsidie te verstrekken? Wat is er veranderd? Wat gaat er mis als de gemeente niet subsidieert? Waarom is het hebben van een wachtlijst voor deze kwetsbare doelgroep/ risicogroep een probleem? Waarom kan niet gewacht worden op een nieuwe Subsidieregeling inclusief tenderprocedure per 2021?
- De aanvrager onderbouwt *waarom schuiven binnen de ontvangen subsidie voor de betreffende functie niet tot een gewenst resultaat leidt*. Waarom leidt deze stap, het maken van keuzes, niet tot een oplossing? Mogelijke argumenten kunnen zijn: Een organisaties ontvangt een geringe subsidie en heeft weinig schuifruimte. En wanneer we de voorziening niet opplussen ontstaat er direct extra vraag naar duurdere maatwerkvoorzieningen.
- *Waarom kunnen andere subsidieontvangers deze toegenomen vraag niet opvangen?*
- *Wat onderscheidt de aanvrager van de andere aanbieders?*
We gaan er vooralsnog van uit dat er altijd een onderscheidend criterium (specialisatie, locatie) is tussen aanbieders op basis waarvan je kan beargumenteren waarom de ene partij wel een aanvullende subsidie krijgt en de andere partij niet in aanmerking komt. Gevolg: er is slechts één partij die in aanmerking komt voor een aanvullende subsidie.
Een voorbeeld: Er worden seniorenwoningen gebouwd naast een Basisontmoetingsplek. De vraag neemt aanzienlijk toe die niet binnen de reeds ontvangen subsidie kan worden opgevangen. Het uitgangspunt is ontmoeting en dagbesteding dichtbij. Het is daarom zeer aannemelijk dat de basisontmoetingsplek daarnaast extra subsidie krijgt en niet een verder weg gelegen Basisontmoetingsplek.

Financieel kader aanvullende subsidies

Jaarlijks stelt Apeldoorn €150.000 voor aanvullende subsidies beschikbaar (separaat subsidieplafond), zo nodig kan het college dit plafond bijstellen.

Bijlage 10 Verbinding nota Algemene voorzieningen met MPB

Doelstelling 1: De samenredzaamheid bevorderen

Prestaties:

- o Door mantelzorgers te ondersteunen o.a. met hulp bij regeltaken, informatie en advies, themabijeenkomsten en cursussen, lotgenotencontact.
- o Door vrijwilligers te ondersteunen met informatie en advies, trainingen en ook door de vraag en het aanbod bij elkaar te brengen.
- o Door inwoners de mogelijkheid te geven om elkaar op een laagdrempelige wijze te ontmoeten en/ of samen te sporten.
- o Door een aantal professionals vanuit de stadsdelen expliciet de opdracht te geven om het samenleven te verbeteren en mensen te stimuleren om actief te zijn.
- o Door inwonersinitiatieven te stimuleren.
- o Door inwonerinitiatieven een crowdfundingplatform (www.voorapeldoorn.nl) te bieden om geld, hulp en materialen te verzamelen.

Indicatoren	Bron
% inwoners dat actief is als vrijwilliger in jaar x in vergelijking met voorgaande jaren	CBS
% inwoners dat actief is als mantelzorger in jaar x in vergelijking met voorgaande jaren en met de rest van Nederland	www.waarstaatjegemeente.nl/ gezondheidsmonitor
Sociale samenhang (afwijking van landelijk gemiddelde 0)	www.waarstaatjegemeente.nl/ Leefbarometer
% Volwassenen en ouderen dat voldoende beweegt	www.waarstaatjegemeente.nl/ gezondheidsmonitor
% (sociaal) eenzaam in jaar x in vergelijking tot de rest van Nederland door de jaren heen	Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

Doelgroep

- Alle inwoners.

Doelstelling 2: Inwoners in staat stellen zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving te blijven wonen en veilig, gezond en kansrijk op te groeien door zelfredzaamheid en participatie te bevorderen met laagdrempelige toegankelijke, herkenbare dienstverlening in de stadsdelen (incl. dorpen)

Prestaties:

- o Door een inwoners te helpen met een zo licht, collectief, regulier en ontwikkelingsgericht mogelijk aanbod (goedkoopst compenserend).
- o Door inloop- en ontmoetingsplekken te organiseren waar inwoners op een laagdrempelige wijze informatie en advies, ondersteuning/training en dagbesteding kunnen ontvangen.
- o Door ontvangstplekken in de stadsdelen te bieden waar inwoners naast informatie & advies ook kortdurende ondersteuning thuis kunnen krijgen en zo nodig een voorzieningen op maat (Samen055).
- o Door het aanbod via www.ontmoetelkaarinapeldoorn.nl te ontsluiten, zodat inwoners dit aanbod zelf of met hulp van het sociale netwerk kunnen vinden.
- o Door inwoners de mogelijkheid te geven om tijdens het indicatieproces zich te laten ondersteunen door een onafhankelijke cliëntondersteuner.
- o Door gerichte preventieactiviteiten op specifieke risicogroepen te organiseren (bv alcoholmatiging, verslavingspreventie).

Indicatoren	Bron
% inwoners van 75 jaar en ouder dat zelfstandig woont in jaar x in vergelijking met voorgaande jaren	www.waarstaatjegemeente.nl/CBS , monitor sociaal Domein Wmo
% inwoners dat bekend is met de Basisontmoetingsplekken in jaar x in vergelijking met voorgaande jaren	Wordt nu nog niet gemonitord met onafhankelijk onderzoek, optie: toevoegen aan BMC Cliëntervaring Wmo
% Tevredenheid van inwoners over het aanbod van Basisontmoetingsplekken in jaar x in vergelijking met voorgaande jaren	Wordt nu nog niet gemonitord met onafhankelijk onderzoek, optie: toevoegen aan BMC Cliëntervaring Wmo
% respondenten dat bekend is onafhankelijke cliëntondersteuning in jaar x in vergelijking met voorgaande jaren	BMC Cliëntervaring Wmo
% inwoners dat www.ontmoetelkaar.nl in apeldoorn.nl bezoekt in jaar x in vergelijking met voorgaande jaren	Wordt nu nog gemonitord

Primaire doelgroep

- Inwoners met een beperking, chronisch psychische of psychosociale problemen (Wmo)
- Kinderen en jongeren van -9 maanden tot 23 jaar en/of hun ouders met een ondersteuningsvraag op het gebied van opgroeien en opvoeden (Jeugdwet)

Doelstelling 3: Zelfredzaamheid en (arbeids)participatie bevorderen met voorzieningen op maat

Prestaties:

- Door inwoners een zo collectief, regulier en ontwikkelingsgericht mogelijk oplossing op maat te geven (goedkoopst compenserend).
- Door de werkplekken met ondersteuning in 2020 via een website te ontsluiten (Apeldoorn werkt mee), zodat inwoners dit zelf of met hulp van het sociale netwerk kunnen vinden.

Indicatoren	Bron
% deelnemers 'Apeldoorn werkt mee' dat stappen zet op de participatieladder in jaar x in vergelijking met voorgaande jaren	Monitoring is ontwikkeling
% deelnemers 'Apeldoorn werkt mee' dat werkt met ondersteuning bij een reguliere werkgever in jaar x in vergelijking met voorgaande jaren	Monitoring is ontwikkeling
% inwoners dat de nog te ontwikkelen website van 'Apeldoorn werkt mee' met het aanbod van werkplekken met ondersteuning bezoekt in jaar x in vergelijking met voorgaande jaren	Monitoring is ontwikkeling
% Tevredenheid van deelnemers 'Apeldoorn werkt mee' in jaar x in vergelijking met voorgaande jaren	Wordt nu nog niet gemonitord. Optie: toevoegen aan BMC Cliëntervaring Wmo

Doelgroep

- Inwoners met een beperking, chronisch psychische of psychosociale problemen met en zonder uitkering
- Inwoners tot de pensioengerechtigde leeftijd die willen participeren (werken) en daarbij ondersteuning nodig hebben

Doelstelling 4 Efficiënt gebruikmaken van vastgoed

Prestatie Maatschappelijk vastgoed

Verminderen van uitgaven aan wijkcentra die in eigendom zijn van de gemeente en in beheer bij Accres.

- Door Accres wijkcentra te gebruiken als Samen055-locatie of Basisontmoetingsplek locatie. Of deze af te stoten en maatschappelijke organisaties de kans te geven het vastgoed te kopen via de compensatieregeling maatschappelijk vastgoed danwel deze commercieel te verkopen of te verhuren.

Indicatoren	Bron
Dalende bijdrage van JZW aan Accres-wijkcentra	